

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE  
PRÁVNICKÁ FAKULTA

RIGORÓZNÍ PRÁCE

Postavení věřitelů v insolvenčním řízení

Status of Creditors in Insolvency Proceedings

Zpracovatel: Martina Syrová

Duben 2013

---

Prohlá-uji, že jsem předkládanou rigorózní práci vypracovala samostatně, všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány a práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Jablonci nad Nisou dne 1.4.2013

---

# Obsah

ÚVODÍ	1
1. V ITELE A INSOLVEN NÍ ÍZENÍ	2
1.1 Úpadek a insolven ní právoí	2
1.2 Insolven ní ízeníí	3
1.3 V íteléí	5
2. VÝVOJ POSTAVENÍ V ITEL	6
2.1 Postavení v ítel v ímském právuí	6
2.2 Po átek insolven ního práva v Evrop a v echáchí	7
2.3 V ítelé v moderním insolven ním právu na území echí	8
2.3.1 Zákon o konkursu a vyrovnáníí	9
2.3.2 Insolven ní zákoní	11
2.3.3 Evropské insolven ní právo	13
3. V ITELE A ZAHÁJENÍ INSOLVEN NÍHO ÍZENÍ	16
3.1 V ítelé v insolven ním zákoní	16
3.2 Úpadek dle insolven ního zákonaí	18
3.3 Dluřnický insolven ní návrh a povinnost jej podatí	20
3.4 V ítelský insolven ní návrhí	24
3.4.1 Náleřitosti v ítelského insolven ního návrhuí	25
3.4.2 Odmítnutí a zamítnutí v ítelského insolven ního návrhuí	27
3.4.3 Odpov dnost insolven ního navrhovatele za zp sobenou -koduí	29
3.4.4 P ístoupení k ízeníí	30
3.5 P íhlá-ka pohledávkyí	31
3.5.1 Druhy p íhla-ovaných pohledávekí	31
3.5.2 Náleřitosti p íhla-ky pohledávkyí	32
3.5.3 Lh ta k podání p íhla-ky pohledávkyí	34
3.5.4 Vý-e p íhla-ené pohledávkyí	35
3.5.5 Zm na vý-e p íhla-ené pohledávkyí	37
3.6 Uplatn ní p ednostní pohledávkyí	38
3.7 Dopad zahájení insolven ního ízení na v íteleí	40
3.8 Odvrácení úpadku po podání insolven ního návrhuí	42
3.8.1 Smlouva o úv ru, smlouva o p j ceí	42
3.8.2 Moratoriumí	44
4. V ITELSKÉ ORGÁNY	45
4.1 Sch ze v ítelí	45
4.2 V ítelský výborí	49
4.3 Prozatímní v ítelský výborí	51
4.4 Zástupce v ítel	52
5. ROZHODNUTÍ O ÚPADKU A P EZKUMNÉ JEDNÁNÍ	53
5.1 Rozhodnutí o úpadkuí	53
5.2 P ezkoumání pohledávek insolven ním správcem p ed p ezkumným jednáním	55
5.3 P ezkumné jednáníí	56
5.4 Inciden ní sporyí	57
5.5 Pop ení pohledávekí	58
5.5.1 Pop ení pohledávky insolven ním správcemí	59
5.5.2 Pop ení pohledávky dluřníkemí	61
5.5.3 Pop ení pohledávky p íhla-eným v ítelemí	62
5.6 Zji-t ní pohledávekí	64

6.	KONKURS	65
6.1	Rozhodnutí o zpusobu e-ení úpadku konkursemí	65
6.2	Konkurs a úinky prohlá-ení konkursuí	66
6.3	Pr b h konkursního ízení a zru-ení konkursuí	68
6.4	Postavení v ítel v konkursuí	69
6.4.1	Uspokojování p ednostních pohledávekí	70
6.4.2	Uspokojování pohledávek zaji-t ných v ítel v konkursuí	71
6.4.3	Uspokojení pohledávek ostatních v ítel v konkursu.....	75
6.4.4	Uspokojení pohledávek pod ízených, podmín ných a dal-íchí	75
6.4.5	Pohledávky v konkursu neuspokojenéí	76
7.	REORGANIZACEí	78
7.1	Reorganizace a reorganiza ní plání	78
7.2	Druhy reorganizaceí	80
7.2.1	Konsensuální reorganizaceí	80
7.2.2	Nekonsensuální reorganizaceí	81
7.3	Postavení v ítel p i reorganizací	82
7.3.1	P íjetí reorganiza ního plánu v ítelí	83
7.3.2	Schválení reorganiza ního plánu soudemí	85
7.3.3	Nesouhlas v ítel s reorganiza ním plánemí	86
7.3.4	Kontrola provád ní reorganiza ního plánuí	86
7.3.5	Uspokojování pohledávek v ítel	87
8.	ODDLUFENÍí	91
8.1	Oddlužení a úinky schválení oddluženíí	91
8.2	Zp soby oddluženíí	93
8.2.1	Oddlužení zpen flením majetkové podstatyí	93
8.2.2	Oddlužení ve form pln ní splátkového kalendá eí	94
8.3	Postavení v ítel p i oddluženíí	95
8.3.1	Návrh na povolení oddlužení a rozhodnutí o n mí	95
8.3.2	Sch ze v ítel a rozhodnutí o schválení oddluženíí	97
8.3.3	Rozhodnutí o spln ní oddlužení a osvobození od placení dluh	101
8.3.4	Postavení zaji-t ných v ítel v oddluženíí	103
8.3.5	Postavení ostatních v ítel v oddluženíí	105
8.4	Oddlužení manfel	108
9.	ÚPADKOVÉ DELIKTYí	111
ZÁV Rí	114	
SEZNAM ZKRATEK.....	118	
POUÍTÁ LITERATURA A PRAMENY...í	119	
P ÍLOHA 1.....	125	
P ÍLOHA 2í	126	
P ÍLOHA 3í	127	
RESUMÉí	128	
ABSTRAKTí	129	
ABSTRACTí	130	
KLÍ OVÁ SLOVA/ KEY WORDSí	131	

# ÚVOD

Slova jako insolvenční řízení, insolvenční rejstřík, konkurs nebo oddlužení v současné době slyšíme velmi často. Stále více obchodních společností, ale i jednotlivců se potýká s úskalím insolvenčního řízení.

Ve své rigorózní práci na téma Postavení věřitelů v insolvenčním řízení shrnuji ústřední instituty a procesní postupy v insolvenčním řízení z pohledu věřitelů. Věřitel je ten, o jehož zájmy jde v insolvenčním řízení především. Současná právní úprava insolvenčního řízení posílila postavení věřitelů, nicméně stále zde existují instituty, ve kterých by postavení věřitelů mohlo být silnější. Toto téma tedy pokládám za velmi aktuální.

Cílem mé práce je popsat současnou právní úpravu insolvenčního řízení a zejména zjistit jaké postavení v této právní úpravě mají věřitelé. Práce je rozdělena do devíti kapitol. V závěru práce navrhuji pro jednotlivé zapsané osoby různé strategie pro věřitele.

Během mé práce advokátního koncipienta jsem se s problematikou insolvenčního řízení seznámila i v praxi. Jsem si vědoma toho, že současné postavení věřitelů v insolvenčním řízení, ale i mimo něj, není ideální. Věřitel se většinou na záležitost insolvenčního řízení musí smířit s tím, že alespoň část jeho pohledávky se souasně se zahájením insolvenčního řízení stala nedobytnou. Jednotlivé strategie navržené pro věřitele mají zajistit, aby jejich uspokojení v insolvenčním řízení bylo co možná nejvyšší.

Úvodní kapitoly pojednávají obecněji o insolvenčním řízení a jeho vývoji. Ostatní kapitoly jsou psány zejména s ohledem na postavení věřitelů v různých stádiích insolvenčního řízení. Poslední devátá kapitola se okrajově zabývá porušením povinností, které souvisí s insolvenčním řízením a zejména jeho trestně právními následky.

# 1. VÍTELÉ A INSOLVENČNÍ ÍZENÍ

## 1.1 Úpadek a insolvenční právo

*šV hospodá ské a právní praxi dochází k situacím, p i nichfl poru-ení práv a i nespln ní povinností není p im ené postihnout obvyklými procesními prost edky. K nim pat í p edev-ím stav, p i n mfl dluhník má závazky v i ad v ítel a není v jeho reálných mofnostech, aby je v-echny splnil; tento stav bývá ozna ován jako úpadek, bankrot, insolvence i krída a v právních p edpisech bývá p esn definován.<sup>1</sup>*

Úpadek dluhníka je stav, kdy hodnota majetku dluhníka neposta uje k zaplacení jeho závazk . V t-ina právních ád , v etn eského právního ádu, zná dv situace, p i jejichfl navození je dluhník v úpadku. Dluhník se dostane do úpadku, jestlifle je v platební neschopnosti nebo je p edluflen. Sou asn musí být spln na podmínka, fle dluhník má více v ítel .

e-ením úpadku se zabývá insolvenční právo.

Insolvenční právo je nezbytnou sou ástí právního ádu každého státu, jehofl hospodá ství je založeno na trfních vztazích. Cílem insolvenního práva je uspo ádání majetkových vztah více osob, které jsou dot eny dluhníkovým úpadkem, a které mají být uspokojeny zásadn pom rným zp sobem. D vodem vzniku insolvenního práva je tedy docílit spravedlivého rozd lení dluhníkovy majetku zásadn pom rným zp sobem mezi v-echny v ítele.

Jestlifle by neexistovala fládná právní úprava úpadku, pak by v ítel, jehofl pohledávka je d íve splatná, byl ve výhodn j-ím postavení oproti v ítel m s pohledávkami splatnými pozd ji. Také ekonomicky siln j-í v ítel by byl jist ve výhodn j-ím postavení oproti v ítel m ekonomicky slab-ím. Insolvenční právo tedy musí zamezit výhodn j-ímu postavení n kterých v ítel a zajistit uspokojení v-ech v ítel zásadn pom rným zp sobem. Aby bylo tohoto cíle dosaženo m lo by insolvenční právo odebrat jednotlivým v ítel m jejich individuální právní prost edky k vymáhání pohledávek v í dluhníku a zajistit, aby bylo s majetkem dluhníka naloženo efektivním zp sobem.

*šZ pohledu ekonomiky jako celku není insolvenční ízení ni ím jiným nefl platformou pro exit hospodá sky neúsp -ných subjekt z trhu. Úlohou insolvenního práva není exitu*

---

<sup>1</sup> Winterová, A a kolektiv: Civilní právo procesní, Praha, Linde Praha, 2011, str. 589

*bránit, ale naopak zvyšovat jeho efektivnost tak, aby se aktiva a další faktory využívané ekonomicky neúspěšnými subjekty dostaly za co nejnižších transakčních nákladů do rukou stran, které je budou schopny využívat efektivněji.*<sup>2</sup>

Insolvenční právo má obecnou povahu. Zprvu se úpadek týkal jen podnikatelů a insolvenční právo bylo považováno za součást obchodního práva. Dnes je insolvenční právo zvláštním druhem občanského soudního řízení. Úpadek může postihnout jak podnikatele, tak nepodnikatele. V současné době dochází zejména k nárůstu úpadků spotřebitelů.

Insolvenční právo rozlišuje likvidaci a sanaci způsobem řešení úpadku. Cílem likvidace způsobem řešení úpadku je především uspokojení pohledávek věřitelů a souasná likvidace úpadce. Likvidací způsobem řešení úpadku je z velké většiny konkurs. K likvidaci způsobem řešení úpadku také patří tzv. zvláštní způsob řešení úpadku, například úpadky finančních institucí. Naproti tomu sanaci způsobem řešení úpadku spočívá v tom, že úpadci jsou umožněny ekonomické aktivity, aby mohl nadále splácet své dluhy. Mezi sanací způsobem řešení úpadku patří reorganizace, oddlužení nebo vyrovnání.

*š Insolvenční právo se zabývá v principu dvěma otázkami – otázkou alokace majetku dlužníka a otázkou uspokojení jeho závazků. Dostává se však v praxi prostřednictvím pravidel insolvenčního práva ke správnému výběru mezi nimi je mimořádně obtížné.*<sup>3</sup>

## 1.2 Insolvenční řízení

Insolvenční řízení je zvláštní soudní řízení, jehož předmětem je projednání úpadku a jeho řešení.

*š Základní rys řešení úpadku spočívá v tom, že toto řešení se děje prostřednictvím řízení před soudem. Není ale vyloučena ani možnost řešení úpadku ve správním řízení. Úpadek lze řešit i mimoprocením, a to zejména prostřednictvím vyrovnání.*

*Insolvenční řízení je právním prostředkem sloužícím pouze k řešení úpadku a za určitých okolností nesmí být použito k jiným účelům. Zejména je vyloučeno, aby jej bylo využíváno k běžnému vymáhání peněžních pohledávek, aniž by byl dlužník v úpadku.*<sup>4</sup>

<sup>2</sup> Richter, T.: Insolvenční právo, Praha, ASPI, Wolters Kluwer, 2008, str. 128

<sup>3</sup> Richter, T.: Insolvenční právo, Praha, ASPI, Wolters Kluwer, 2008, str. 134,135

<sup>4</sup> Winterová, A a kolektiv: Civilní právo procesní, Praha, Linde Praha, 2011, str. 592

Insolvenční řízení tedy není nástroj k vymáhání pohledávek v ítel , ale zvlátní soudní řízení, které sm ůje k e-ení úpadku.

Insolvenční řízení je sou ástí civilního procesu. V insolven ním řízení dochází k ur íté deformaci procesních zásad. Modifikována je nap . zásada ústnosti, zásada ve ejnosti, zásada p ímosti nebo zásada rovnosti ú astník .

Nová právní úprava, na rozdíl od p edchozí, zakotvila zásady, na nichfl by m lo insolven ní řízení spo ívat. Základní zásadou je obrana ú astník řízení p ed nespravedlivým po-kozením i p ed nedovoleným zvýhodn ním jiného ú astníka řízení. Dále musí být v insolven ním řízení dodrflena zásada, fle v ítelé, kte í mají podle zákona v zásad stejné nebo obdobné postavení, mají mít v insolven ním řízení rovné moflnosti. Nová právní úprava také chrání práva v ítel nabytá v dobré ví e p ed zahájením insolven ního řízení. Jako poslední z výslovn uvedených zásad je povinnost uloflená v ítel m, aby se zdrflí jednáni sm ůjících k uspokojení svých pohledávek mimo insolven ní řízení. V-echny tyto zásady slouflí jako významné interpreta ní vodítko. Pomocí zásad se ur í, zda jednotlivý úkon procesního subjektu je nebo není v souladu s ú elem insolven ního řízení.

Insolvenční řízení je řízení sui generis, spojuje se v n m jak řízení nalézací a tak řízení vykonávací.

V insolven ním řízení se objevuje ada odchylek od ob anského soudního řízení. Specifická je nap íklad úprava doru ování a p edvolání, omezeny jsou pořladvky na na řízení jednáni, rozhodnuto je ve v t-in p ípad formou usnesení, platí zákaz p eru-ení řízení nebo se neposkytuje náhrada náklad řízení.

Po et zahájených insolven ních řízení u nás kařldý rok nar stá (viz. p íloha . 1 této práce). Zejména dramaticky nar stá po et insolven ních návrh spojených s povolením oddluflení a s tím spojených následných oddluflení (viz. p íloha . 2 této práce).<sup>5</sup>

---

<sup>5</sup> www.insolvenncni-zakon.cz ó statistika vypracována stálou expertní skupinou pro insolven ní právo

### 1.3 V itelé

V itel je subjekt práva oprávn ěný ze závazkového právního vztahu pofladovat pln ění po dlužníkovi. Ozna ění v itel vze-lo ze skute nosti, že p j ující osoba v ěla, že jí dlužník dlužnou částku splatí. V pozici v itel se ocitají nejen státní instituce, nadnárodní koncerny a malé firmy, ale i ob ané, ě celé státy.

Velice složitá situace pro v itele nastává ve chvíli, kdy se dlužník dostane do úpadku nebo mu hrozí. P vodním cílem v itele bylo, aby jeho pohledávka byla v as a ádn splacena. Od tohoto cíle musí upustit v t-ina v itel , jejichž dlužník se ocitl v úpadku. Z definice úpadku vyplývá, že hodnota majetku dlužníka neposta uje k uhrazení jeho závazk . Nároky v-ech v itel tedy nemohou být uspokojeny v plné vý-i. V itelé jsou si asto v domi toho, že majetek dlužníka v úpadku pokryje jen malou část jejich pohledávek. V itel tedy musí p ějmout skute nost, že jeho p vodní cíl se spolu s úpadkem dlužníka stal neuskute nitelný a musí p ějmout zm ěnu svého p vodního cíle.

Cílem v itel zcela jist ě je, aby částka, která jim po ukon ění insolven ního ízení bude vyplacena, byla co nejvy-í. V itelé také mají zájem na tom, aby insolven ní ízení trvalo co nejkrat-í dobu. Tohoto cíle v itel bude v insolven ním ízení v t-inou dosafleno jen tehdy, pokud se v itelé aktivn zapojí do insolven ního ízení.

V itelé proto musí nejenom p ěhlásit své pohledávky do insolven ního ízení, ale také dále se aktivn ú astnit insolven ního ízení a p edev-ím znát svá práva v tomto ízení. Relativn nová právní úprava insolven ního ízení na jedné stran poskytuje v itel m v t-í práva, na stran druhé p edpokládá aktivní ú ast v itel v insolven ním ízení.

V itelé by proto m ěli p ěstupovat zodpov dn ě k vymáhání svých pohledávek, prov ovat si své dlužníky a správn ě je klasifikovat. V p ípad , že se jejich dlužník dostane do úpadku v as p ěhlásit svou pohledávku a zapojit se do insolven ního ízení. Nezbytná je tedy kontrola subjekt , které se dostaly do úpadku a také alespo základní znalost insolven ního práva. V itelé se musí nau ět p ěstupovat k vymáhání pohledávek s efektivn ěí strategií, aby se sami nedostali do nep ěznivé finan ní situace zavin ěné nedobytností jejich pohledávek.

Jestliffe mluvíme o v iteli, který má desítky nebo stovky pohledávek, v první ad ě si tento v itel musí vytvo ět strategii pro vymáhání pohledávek. V t-ina velkých korporací tuto strategii samoz ějm vytvo ěnu má. V této strategii je t eba se zejména zam ět na to, jak se bude postupovat v p ípad , že se dlužník dostane do úpadku nebo mu úpadek hrozí. P e livý v itel by na tuto novou situaci m ěl zareagovat v as. Práv rychlost reakce v itele je podle sou asn platné právní úpravy insolven ního ízení velice d ěležitá.

## 2. VÝVOJ POSTAVENÍ VĚŘITEL

### 2.1 Postavení věřitel v římském právu

S věřiteli, kteří se domáhali svých práv formou připomínající dnešní konkurzní řízení, se setkáváme již ve starověkém Římě. Římské právo ale neznalo pojem konkurz nebo insolvence. S prvky dnešního insolvenčního řízení se v Římě setkáváme v exekucním řízení.

Podle Zákona XII desek (Lex duodecim tabularum) z 5 st. př. n. l. dlužník ručil věřiteli za závazky svou osobou, svým životem. Dlužníci se stávali nevolníky svých věřitelů nebo byli prodáni do otroctví. Věřitel tedy neměl možnost uspokojit své pohledávky prodejem majetku dlužníka.

Institut osobního ručení byl odstraněn v roce 326 př. n. l. zákonem lex Poetelia Papiria de nexis. Tento zákon otevřel cestu pro majetkovou exekuci. Je zde ovšem ponechána možnost si dluh u věřitele odpracovat. Pokud se dlužník ocitl v exekuci, byl zároveň postaven i infamií, tedy újmou na cti.

Zmínku přinesl Lex Iulia de cessione bonorum z 1 st. př. n. l. Pokud se dlužník dostal do tíživé finanční situace nezávisle, například okradením piráty, vzdal se prostěnictvím praetora svého majetku, který připadl věřitelům. V takovém případě nebyl dlužník stíhán infamií.

Způsob řešení insolvence se objevuje také v Digestech vydaných byzantským císařem Justiniánem I. v 6 st. n. l. *§ V případě, že dlužník nesplní svou povinnost, nemůže již věřitel, jako v dobách Zákona XII desek, exektovat osobu dlužníka, ale má právo na uspokojení o satisfactioe o z jeho majetku. Nesplnění závazku je prvním předpokladem k zahájení výkonu rozhodnutí na majetek dlužníka. Aby nedošlo ze strany věřitele k protiprávnímu chování tím, že by se zmocnil majetku dlužníka, je zapotřebí, aby bylo zahájeno vykonávací řízení o tedy aby byl zahájen konkurs na majetek dlužníka.*<sup>6</sup> Jestliže tedy byla dlužníkovi rozsudkem uložena povinnost k zaplacení částky a ten tuto povinnost nesplnil, mohl jeho věřitel zahájit vykonávací řízení. K zahájení vykonávacího řízení byla potřeba žaloba z rozsudku. Teprve poté bylo možné provést exekuci na majetek dlužníka. Podle výše dluhu vzhledem k celkovému majetku dlužníka následovala buď exekuce jednotlivých věcí dlužníka, nebo prodej celého majetku v konkursu. Jestliže byl prodáván majetek jako celek, byli věřitelé

---

<sup>6</sup> Schelle, K., Frýdek, M.: Vývoj konkursního práva, Ostrava, Key Publishing 2010, str. 17

uvedení do drflby dlužníkovu majetku. V ítelé si poté ur íli správce tohoto majetku ó kurátora. Kurátorem mohl být n který z v ítel , ale í jiná osoba. Majetek dlužníka byl prodán v draflb kupci, který nabídl nejvy—í cenu.

## 2.2 Po átek insolven ního práva v Evrop a v echách

Insolven ní právo vzniká v severoitalských renesan ních m stech a jejich statutárním právu. Z t chto hospodá sky vysp lých m st se postupn —í í do N mecka.

V echách m fleme mluvit o po átcích insolven ního práva v t icátých letech 17. st. Impulsem pro konstituování insolven ního práva byla snaha —lechty vyrovnat se se svými v íteli. Ufl v Obnoveném z ízení zemském v roce 1627 se objevují první ustanovení, které pojednávají o p edlužení. V roce 1640 byly k Obnovenému z ízení zemskému p ídány dodatky a vysv tlivky ó Deklaratoria a Novelly. *š V Novellách byla konkursnímu ízení v nována zvlá—ní partie, cofl je mofné považovat vlastn za prvý eský konkursní ád. K povolení konkursního ízení m lo dojít ov—em jen tehdy, dosp lo-li se k záv ru, že dluhy osoby, k jejímufl majetku uplat uje sou asn svoje nároky n kolik v ítel , nelze likvidovat jinak nefl po provedení ádného vyrovnávacího ízení, a že dlužník m že být jedin takto zachrán n.õ<sup>7</sup>*

V roce 1781 byl vydán josefínský konkursní ád, který zakotvil konkurs v prvotní ucelené podob . Úprava e—ení konkursu zakotvená v josefínském konkursním ádu byla zna n nákladná a zdlouhavá, cofl brzy vedlo k její zm n . V ítel mohl zahájit konkursní ízení podáním flaloby. Podat flalobu také museli ostatní v ítelé, kte í cht li p íhlásit svou pohledávku. Konkurs byl ukon en afl tehdy, kdyfl byli uspokojeni v—ichni v ítelé, kte í v as p íhlásili své pohledávky.

Ve Francii byl roku 1807 p íjat Code de commerce. Hlavním d vodem jeho p íjetí byla hospodá ská krize a na ní navazující krachy obchodník . Jedna z jeho ástí se týkala úpadku a bankrotu. Rozli—oval úpadek zavin ý a nezavin ý. Jestliže se obchodník ocitl v zavin ném úpadku, hled lo se na n j jako na zlo ince a byl stífen difamií. Nedostatkem obchodního zákoníku bylo, že nem l obecnou povahu, týkal se jen obchodník .

---

<sup>7</sup> Schelle, K., Frýdek, M.: Vývoj konkursního práva, Ostrava, Key Publishing 2010, str. 29,30

## 2.3 V ítelé v moderním insolvenčním právu na území eech

V 19. st. p íchází velký rozvoj insolvenčního práva. Insolvenční právo se vyskytuje prakticky ve všech právních ádech. Postupn vzniká i vyrovnávací ízení jako další alternativa e-ení úpadku, kdy úpadce m fle dále podnikat.

Josefínský konkurzní ád nahradil nový konkursní ád z roku 1868, zákon . 1/1869 .z. Nový konkurzní ád byl ovlivn n francouzskými a pruskými vlivy. Konkurzní ád byl postaven na zásad stejného nakládání s v íteli. V ítelé byli rozd leni do skupin a t íd. Povinn musel být ustanoven v ítel'ský výbor. Postupn se objevovala stále siln j-í kritika ze strany odborné ve ejnosti. Kritizována byla mimo jiné malá ochrana v ítel v mimokonkursním vyrovnávacím ízení. *šDal-ím kritizovaným nedostatkem konkursního ádu z roku 1869 byla aplikace principu stejného nakládání s v íteli, který se prakticky zvrhl v opak. Nárok na vylou ení a nárok na p ednostní uspokojení bylo tolik, fle se oby ejn na vlastní v ítele (t etí t ídy) nedostalo bu v bec, nebo jen nepatrnou ástí majetku.*<sup>8</sup>

Konkursní ád z roku 1869 byl novelizován roku 1914. Za první republiky byl p evzat recepčním zákonem . 11/1918 Sb. a ve zn ní novely se stal sou ástí eskoslovenského právního ádu.

V roce 1931 byl p íjat zákon . 64/1931 Sb., kterým se vydávají ády konkursní, vyrovnávací a odp r í. Zákon dopl ovala ada vládních na ízení. Tento zákon byl jednou z nejlep-ích právních úprav, týkající se úpadku a jeho e-ení, své doby. Tímto zákonem byl odstran n právní dualismus v oblasti konkursního práva. Snahou nové právní úpravy bylo omezení vlivu v ítel a posílení vlivu konkursního soudu a konkursního komisa e. Nová právní úprava se také snažila omezit délku konkursního ízení, které zejména na Slovensku trvalo v mnoha p ípadech déle neft i roky. Tento zákon také p evzal mimokonkursní nucené vyrovnání, které ale poskytovalo v t-í ochranu v ítel m. Ú innosti nap . nabylo nové ustanovení o nejmen-í p ípustné nabídce v mimokonkursním vyrovnávacím ízení na uspokojení v ítel .

Zákon z roku 1931 byl zru-en zákonem . 142/1950 Sb. Tím byl vývoj eského konkursního práva násiln p eru-en. Socialistické právo úpadek neznalo. V rámci plánovaného hospodá ství bylo nemoflné, aby n kdo o majetek zcela p í-el. *šOb anský soudní ád . 142/1950 Sb. v §§ 570-605 zavedl institut tzv. exeku ní likvidace jako exeku ního prost edku, spo ívající v prodeji ve-kerého majetku dlužníka, který byl od nich*

---

<sup>8</sup> Schelle, K., Frýdek, M.: Vývoj konkursního práva, Ostrava, Key Publishing 2010, str. 36

diferenční. V obanském soudním řádu z roku 1963 v §§ 352-354 o likvidaci majetku byl i tento institut nahrazen a z stal fakticky jen jeho název kvůli reciprocitě potěbné pro konkursy v zahraničí.<sup>9</sup> Toto ustanovení tedy sloužilo k tomu, aby české subjekty nebyly vyloučeny z úpadků projednávaných v zahraničí. Problematika konkursního práva tedy nebyla téměř 40 let řešena.

### 2.3.1 Zákon o konkursu a vyrovnání

V roce 1991 byla přijata zcela nová úprava konkursního práva. Zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (dále jen šZKV), který nabyl účinnosti 1. října 1991, do jisté míry navazoval na zákon z roku 1931. Tento zákon měl řadu nedostatků, které byly postupně nahrazovány četnými novelami, celkem jich bylo přijato 21. Zákon nereagoval na moderní trendy, například preferoval likvidaci řízení úpadku, byl nevhodný pro spotřebitelské úpadky a úpadky subjektů s mnoha věřiteli. Věřitelé měli malý vliv na průběh řízení.

*Vzhledem k pokračování kontinuálního vývoje, také nová úprava nemohla navázat na praktické aplikace zkušenosti, ani na řízení opírající se o výsledky právní nauky. Při vydání zákona o konkursu a vyrovnání nadto panovala obava, aby vzájemná provázanost tehdejších hospodářských subjektů nevyvolala při úpadku jednoho z nich druhotnou platební neschopnost, vedoucí k dalším úpadkům; úprava ustanovení zákona o konkursu a vyrovnání se snažila hrozbu takového šokového efektu odvrátit, což se v něm odrazilo negativně.<sup>10</sup>*

V roce 1993 byla přijata další novela ZKV, která zavedla tzv. ochrannou lhůtu v období mezi podáním návrhu a samotným prohlášením konkursu. Během této ochranné lhůty měl dlužník poslední šanci odvrátit úpadek. Významnou změnou obsaženou v uvedené novele z roku 1993 bylo zřízení věřitelského výboru jako obligatorního orgánu určeného k tomu, aby věřitelé mohli reálně své zvýšené procesní oprávnění vykonávat, aniž by pro každý případ musela být vždy znovu svolána jejich schůze, což při jejich vysokém počtu je obtížné. Tomuto věřitelskému výboru se svěřily další oprávnění již v průběhu ochranné lhůty.<sup>11</sup> Novela z roku 1993 také omezila pravomoci vedoucích pracovníků úpadce. Vedoucí pracovníci úpadce nesměli nabývat vlastnictví k věcem, jejichž vlastníkem byl na začátku řízení dlužník.

<sup>9</sup> Schelle, K., Frýdek, M.: Vývoj konkursního práva, Ostrava, Key Publishing 2010, str. 46

<sup>10</sup> Dodatková zpráva ze dne 31.8.2005 k návrhu zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobu jeho řešení (insolvenční zákon)

<sup>11</sup> Schelle, K., Frýdek, M.: Vývoj konkursního práva, Ostrava, Key Publishing 2010, str. 50

Roku 1998 byla přijata další novela ZKV. Tato novela se snažila o odformalizování a zkrácení konkursního řízení. Novela stanovila povinnost dlužníka podat návrh na konkurs nejen z důvodu předluženosti, ale také z důvodu insolvence. Tato povinnost se ovšem týkala pouze právnických osob a fyzických osob podnikajících. Důležitou změnou také bylo rozšíření okruhu případů, na které se nepoužije obanský soudní řád, ale zvláštní procesní úprava. Novela ZKV například zavedla povinnost na řídit jednání pouze tehdy, pokud tak stanovil zákon nebo soud považoval za nutné. Novelou byla také změněna povinnost věřitelů ustanovit věřitelský výbor, jestliže je věřitelů patnáct a více. Nově tak věřitelé musí ustanovit, jestliže jejich počet přesáhne padesát.

Během roku 2000 byly přijaty dvě významné novely ZKV. První z nich měla za cíl zejména posílit postavení věřitelů, správce konkursní podstaty a konkursních soudů. Věřitelům nově odpadla povinnost uvést spolu s návrhem na prohlášení konkursu okolnosti, které osvědčovaly, že má dlužník majetek postačující k úhradě nákladů konkursu. Věřitelům tedy odpadla povinnost, která je bezdůvodně znevýhodňovala. Nově bylo v ZKV zakotveno ustanovení, které omezilo dispoziční oprávnění dlužníka při nakládání se svým majetkem. Od podání návrhu na prohlášení konkursu dlužníkem samým nebo ode dne doručení návrhu věřiteli soudem byl dlužník povinen se zdržet jednání, které by vedlo ke změně jeho majetku, a to s výjimkou běžné obchodní činnosti. Další důležitým opatřením posilujícím postavení věřitelů v konkursu byl předčasný správce, který měl zabránit dlužníkovi ve změně jeho majetku ještě před prohlášením konkursu.

V dalších letech byly přijaty další novely ZKV. ZKV také doznal změny v návaznosti na přijaté nálezy Ústavního soudu, které zrušily některá jeho ustanovení. Cesta novel ZKV se ukázala jako nevhodná a nekoncepční. ZKV nereagoval na moderní trendy v oblasti řešení úpadku. Zcela zásadním nedostatkem ZKV bylo, že v zákoně převládalo likvidační řešení úpadku před řešením sanačním. Tuto skutečnost dokládají tabulky v příloze 3 této práce. Rozdíl v postupu prohlášených konkursů a vyrovnání je zřejmý na první pohled. Dále ZKV vycházel z toho, že typickým úpadcem je malý podnikatel. Úpadky se ale postupně nevyhýbaly ani velkým společnostem nebo spotřebitelům.

Postavení věřitelů dle ZKV bylo velmi slabé. *Špatí sem především okolnost, že věřitelé neměli vliv na volbu zpravidla řešícího úpadku, která zcela závisí na dlužníkovi. Dále sem patřila okolnost, že věřitelé neměli dostatečný vliv na výběr osoby správce konkursní podstaty a že věřitelský výbor měl jen omezené možnosti kontroly činnosti správce. Skutečnost, že věřitelé (tedy ti, kteří nejsou navrhovateli konkursu) se účastní řízení ústavního řízení od přijetí své pohledávky, kterou nemohli dojet až po prohlášení konkursu, prakticky*

omezovalo jejich vliv na ízení. Zvlá-tním problémem eského konkursního práva byla i okolnost, že odd lení (tj. zaji-tní) v ítelé se v konkursním ízení uspokojovali jen do vý-e 70 % výt fku zpen flení majetku, který zaji-oval jejich pohledávku.<sup>12</sup>

Bylo tedy rozhodnuto, že bude vydán zcela nový zákon o e-ení úpadku.

### 2.3.2 Insolven ní zákon

Dne 30. 3. 2006 byl p ijat zákon . 182/2006 Sb., o úpadku a zp sobech jeho e-ení (insolven ní zákon), který se stal ú inný afl 1. 1. 2008. Nový insolven ní zákon (dále jen šInsZö) nahradil ZKV. ZKV se v-ak bude i nadále aplikovat. Podle ustanovení § 432 InsZ se pro konkurzní a vyrovnávací ízení zahájená p ed ú inností InsZ poufijí dosavadní právní p edpisy. Ve-kerá ízení, konkursní nebo vyrovnávací, zahájená do 31. 12. 2007 se tedy dokon í podle úpravy obsažené v ZKV.

InsZ zavádí jednotné insolven ní ízení, ve kterém se nejprve zji-uje, zda existuje úpadek a teprve pak se rozhoduje o tom, jakým zp sobem se bude úpadek e-ít. První fáze je společná pro v-echny druhy zp sob e-ení úpadk a afl v pr b hu ízení, po zji-tní úpadku, se diferencuje na e-ení likvida ní nebo sana ní. Tomuto zp sobu e-ení odpovídá i systematika InsZ. InsZ je rozd len do 3 ástí. První ást nazvaná Obecná ást, druhá ást nazvaná Zp soby e-ení úpadku a t etí ást nazvaná Společná ustanovení. První a t etí ást InsZ jsou zásadn společné pro v-echny druhy zp sob e-ení úpadk . Vztah mezi jednotlivými ástmi InsZ je vyjád en v ustanovení § 8 InsZ, který stanoví, že ustanovení ásti první a t etí InsZ se aplikují (jen) tehdy, jestliffe zvlá-tní úprava ásti druhé nestanoví pro ur itý zp sob e-ení úpadku n co jiného.

InsZ klade d raz na pluralitu zp sob e-ení úpadku. Ve velké mí e se uplat ují i sana ní zp soby e-ení úpadku. Upou-tí od vyrovnání a nuceného vyrovnání. Objevuje se v n m snaha zm nit likvida ní d sledek ízení o úpadku v mořnost pokračovat v podnikání po ukon ení insolven ního ízení.

InsZ je na rozdíl od ZKV p edpisem zna n podrobným. Zákonodárce se snařil vyhnout nejasnostem p í výkladu jednotlivých ustanovení InsZ tím, že jsou tato ustanovení velmi podrobná. Detailnost právní úpravy je v sou asné době v právním řádu eské republiky velmi ástá.

---

<sup>12</sup> D vodová zpráva ze dne 31.8.2005 k návrhu zákona . 182/2006 Sb., o úpadku a zp sobu jeho e-ení (insolven ní zákon)

InsZ se snaží docílit rychlosti a efektivnosti řízení. Oproti starší právní úpravě zavádí i po stránce lhůty, také zjednoduše řízení. Snaží se o co nejvyšší míru transparentnosti řízení. Zásadu transparentnosti a rychlosti řízení má podpořit zavedení nového prvku o insolvenčního rejstříku.

V InsZ je použita řada nových pojmů, např. insolvenční soudní řízení, insolvenční soud nebo insolvenční návrh. Účinností InsZ se prakticky celé insolvenční řízení přesunulo do elektronické podoby.

*Štěpán Jedním z nejpodstatnějších rozdílů úpravy úpadku v InsZ oproti předchozí právní úpravě je úprava účinnosti spojených se zahájením insolvenčního řízení. Podle InsZ nastanou účinnosti zahájení insolvenčního řízení okamžikem zveřejnění vyhlásky, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení v insolvenčním rejstříku. Tyto účinnosti tedy nastanou po doručení insolvenčního návrhu na insolvenční soud bez toho, aby o úpadku insolvenční soud zatím rozhodl.<sup>13</sup>*

Insolvenční zákon také zásadním způsobem změnil postavení věřitelů v insolvenčním řízení. Postavení věřitelů se oproti ZKV posílilo. Věřitelé se zapojují do insolvenčního řízení od samého počátku. Mohou zvolit způsob řešení dlužníkovy úpadku, mohou ovlivnit osobu insolvenčního správce. Významným způsobem byla posílena také pravomoc věřitelských orgánů.

InsZ byl za dobu své krátké účinnosti také již několikrát novelizován. Zatím nejvýznamnější byla novela č. 69/2011 Sb., která s účinností k 31.3.2011 zavedla poprvé právo věřitelů. Zákonodárce v návaznosti na nálezy Ústavního soudu, sp.zn. Pl. ÚS 14/10, musel do InsZ vrátit možnost přihlášených věřitelů popírat pohledávky jiných přihlášených věřitelů. Pravost, výše a pořadí věřitelů přihlášených pohledávek tak mohou nově popírat dlužník, insolvenční správce i přihlášený věřitel. Tato novela dále zmírnila postih pro věřitele, kteří svou pohledávku nadhodnotili. Podle dříve platné úpravy musel soud věřiteli nadhodnocené pohledávky (zajištění) uložít, aby ve prospěch majetkové podstaty zaplatil částku, o kterou přihlášená pohledávka (hodnota zajištění) převýšila rozsah, ve kterém byla zajištěna (zajištění no zajištění). Dříve platná úprava nedávala soudu možnost k moderaci částky nebo k uvážení, zda věřitele vůbec sankcí postihnout. Nová úprava dává soudu možnost k uvážení, zda věřitele vůbec postihnout a také zvolit výši případné sankce. Věřitelská práva byla novelizací InsZ jistě posílena.

---

<sup>13</sup> Pohl, T: Základní principy nové právní úpravy řešení úpadku v České republice, Bulletin advokacie 11/ 2007, str. 25

Další významná novela InsZ . 334/2012 Sb., účinná od 1.11.2012, obsahuje ustanovení, které mají zabránit umělému, úmyslnému vytváření úpadku. Novelou byla posílena odpovědnost vůči věřitelům za bezdůvodnou insolvenční návrh a zároveň zvýšena ochrana dlužníků. Insolvenční soud má nově možnost odmítnout insolvenční návrh pro zjevnou bezdůvodnost. Nepoctivému navrhovateli může být navíc uložena insolvenčním soudem podmíněná pokuta až do výše 50.000,- Kč. Dále je nově rozšířena odpovědnost insolvenčního navrhovatele tím, že v případě odmítnutí nebo zamítnutí insolvenčního návrhu vinou insolvenčního navrhovatele se náhrady škody vedle dlužníka i jeho věřitelů může domáhat jakákoliv jiná osoba, které v důsledku zahájení insolvenčního řízení vznikla škoda i jiná újma. Postavení této osoby je posíleno tím, že v pochybnostech se má za to, že insolvenční navrhovatel zavinil zastavení insolvenčního řízení nebo odmítnutí insolvenčního návrhu (§ 147 odst. 1 a fine).

### 2.3.3 Evropské insolvenční právo

Nejdříve je třeba zmínit závazným předpisem v oblasti komunitárního práva je Nařízení Rady (ES) . 1346/2000 z 29.5.2000 o insolvenčním řízení (dále jen šNařízení). Toto Nařízení nabylo účinnosti 31.5.2002 a jde o přímo použitelný předpis ve všech členských zemích EU (s výjimkou Dánska). Nařízení Rady je ze své povahy nadárodní vnitrostátnímu právu. Nařízení obsahuje pravidla pro řešení zásadních otázek působnosti, uznávání rozhodnutí a rozhodného práva a upravuje pravidla pro koordinaci úpadkových řízení, která probíhají v několika členských státech. Nařízení se použije, má-li dlužník majetek nebo věřitel ve více než jednom členském státě.

Jedním z nejvýznamnějších ustanovení Nařízení je článek 3 Nařízení, který je základním jurisdikčním ustanovením. Stanoví pravomoc jurisdikce, která je oprávněna k zahájení hlavního insolvenčního řízení. K zahájení insolvenčního řízení jsou oprávněny soudy členského státu, na jehož území jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka. V případě společnosti nebo právnické osoby, se za místo kde jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka, považuje statutární sídlo. Jedná se o místo hlavního ekonomického zájmu ve smyslu výdělku. V tuzemsku bude shodné se sídlem, ale být tomu tak nemusí.

Nařízení rozlišuje mezi hlavním a sekundárním řízením. Hlavní řízení je zahájené v zemi, kde má dlužník hlavní zájmy. V jiných zemích lze zahájit sekundární řízení za předpokladu, že se v tomto jiném státě nachází provozovna dlužníka. Hlavní řízení může mít

nejrznější formy (typy hlavních řízení jsou uvedeny v příloze A Nařízení). Naproti tomu sekundární řízení je vždy jen likvidační (typy sekundárních řízení jsou uvedeny v příloze B Nařízení).

*Šbude-li statutární sídlo na území české republiky, avšak ve které podnikatelské zájmy právnické osoby budou na území jiného členského státu EU a souasně p evaňující část majetku dlužníka se bude nacházet mimo českou republiku, může i tuzemský soudce odmítnout svou pravomoc k prohlášení nejen hlavního insolvenčního řízení, nýbrž i v případě absence jakéhokoli majetku dlužníka v tuzemsku dokonce i paralelního sekundárního insolvenčního řízení na území české republiky i přesto, že statutární sídlo zapsané v obchodním nebo jiném veřejném rejstříku se nachází v české republice.<sup>14</sup>*

Na řízení se nepoužije tehdy, jestliže se hlavní zájmy dlužníka nenachází v něm kterém členském státě EU (a to i tehdy, jestliže má na území něm kterého členského státu dlužník statutární sídlo). Pro zjištění příslušnosti se musí aplikovat předpisy mezinárodního práva soukromého a procesního. Naopak se podle Nařízení postupuje tehdy, jestliže je místo hlavních zájmů dlužníka na území něm kterého členského státu, aniž by na území něm kterého členského státu bylo jeho statutární sídlo.<sup>15</sup>

Od momentu zahájení hlavního řízení v jednom členském státě platí fikce, že dlužník je v úpadku v kterékoliv jiné zemi.

Insolvenční řízení se řídí právem státu, který toto řízení zahájil (článek 4 Nařízení). Toto právo platí jak pro hlavní, tak i pro sekundární řízení.

Uplatnění přihlášek v řízení v insolvenčních řízeních zahájených v jiných členských státech se týkají hlavně ustanovení čl. 39 až 42 Nařízení. V řízení z jedné členské země má právo uplatnit pohledávku v insolvenčním řízení zahájeném v jiném členském státě. Na řízení je založeno na méně formálním postupu k přihlášení pohledávek, než je tomu u nás. V řízení musí uvést titul pohledávky, okamžik jejího vzniku, její výši a doložit kopii dokladů (může se jednat i například o účetní doklady, které nejsou u nás přijímány jako dostatečné). V řízení může přihlášená pohledávka být mateřského jazyka a tím, že přihláška je opatřena v záhlaví textem „Přihláška pohledávky v úředním jazyce státu, který řízení zahájil. V řízení z České republiky lze ovšem doporučit, aby rovnou podávali přihlášky v úředním jazyce státu, který řízení zahájil nebo v jazyce anglickém. Pokud tak neučiní, mohou být k přeložení vyzváni správcem nebo soudem. Známí zahraniční věřitelé musí být informováni o zahájení

<sup>14</sup> B. Lohlávek, A.: Evropské insolvenční právo, Bulletin advokacie 11/2007, str.43

<sup>15</sup> B. Lohlávek, A.: Evropské insolvenční právo, Bulletin advokacie 11/2007, str.43

insolvenčního řízení v jiném členském státě a o tom, jakým způsobem a v jakém termínu lze podat přihlášky pohledávek. Větitel by měl ověřem sledovat, zda nebylo zahájeno insolvenční řízení v jiném členském státě a na tuto povinnost se příliš nespolehat. V neposlední řadě si musí dávat větitel pozor na podání své přihlášky na správném místě. V některých členských státech je nutné podat přihlášku pohledávky u insolvenčního soudu, nikde u insolvenčního správce. Nikde dokonce u soudu i správce souasně. Podání přihlášky na nesprávném místě může mít za následek zánik práva na uspokojení.<sup>16</sup>

---

<sup>16</sup> Sigmund, A.: Přihlašování pohledávek do insolvence doma i v zahraničí, Bulletin advokacie 12/2011, str. 35

### 3. VĚTELE A ZAHÁJENÍ INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ

Následující výklad je jifi v nován samotnému postavení větel v InsZ. Nejprve uvádím rozd lení větel . Dále se zam ují na zahájení insolvenčního řízení a uplat ování pohledávek v větel . Postupuji podle fází insolvenčního řízení významných z pohledu větel . Tyto fáze jsou následující:

- podání insolvenčního návrhu a zahájení insolvenčního řízení
- přihlá-ení pohledávek ve stanovené lh t
- rozhodnutí o úpadku
- p ezkumné jednání
- sch ze v větel
- rozhodnutí o zp sobu e-ení úpadku.

#### 3.1 Větele v insolvenčním zákon

*š V itele m feme zásadn d lit podle dvou hledisek. Tím prvním je, zda musí podat p ihlá-ku pohledávky, anebo zda své nároky uplat ují jiným zp sobem. Druhým hlediskem je, zda mohou být zcela nebo áste n uspokojeni jifi v pr b hu řízení, anebo zda jsou uspokojeni afl v jeho záv ru. Zcela mimo tato hlediska je skupina větel , jejichfi pohledávky jsou z uspokojení v insolvenčním řízení vylou eny.<sup>17</sup>*

InsZ d lí v itele do n kolika skupin. Nejvýhodn j-í postavení mají v itelé pohledávek za majetkovou podstatou nebo v itelé pohledávek jim na rove postavených. Tito v itelé nemusí podávat p ihlá-ku pohledávky. Svou pohledávku uplat ují p ímo v i insolvenčnímu správci. Dal-ím privilegiem t chto v itel je, fe jejich pohledávky lze uspokojit kdykoli v pr b hu insolvenčního řízení. O t chto pohledávkách lze hovo it jako o p ednostních. V-ichni ostatní v itelé musí svou pohledávku p ihlásit do insolvenčního řízení p ihlá-ku pohledávky.

InsZ také rozli-uje mezi v iteli zaji-tými a nezaji-tými. Zaji-tý v itel je v itel, jehofi pohledávka je zaji-t na majetkem, který nálefi do majetkové podstaty, a to zástavním právem, zadržovacím právem, omezením p evodu nemovitostí, zaji-ovacím

---

<sup>17</sup> Winterová, A a kolektiv: Civilní právo procesní, Praha, Linde Praha, 2011, str. 606

p evodem práva nebo postoupením pohledávky k zaji-t ní. Zaji-t ní v ítelé musí svou pohledávku p íhlásit do insolven ního ízení. Sou ástí p íhlá-ky pohledávky zaji-t ného v ítele musí být dokumenty, které prokazují zaji-t ní pohledávky. K uspokojení zaji-t ných v ítel m fle dojít v okamfliku zpen flení zaji- ující v í. Nezaji-t ní v ítelé se uspokojují teprve s vydáním rozvrhového usnesení.

V ítele v hmotn právním smyslu musíme odd lit od v ítel v procesn právním smyslu. V ítel v hmotn právním smyslu je subjekt práva oprávn ný ze závazkového právního vztahu pofladovat pln ní po dluhívníkovi. V procesn právním smyslu je za v ítele považován v ítel, který uplat uje své nároky. Tento v ítel je ú astníkem ízení, tedy i ízení insolven ního. Formu uplatn ní nároku InsZ neuvádí. Ú astníky ízení jsou v ítelé, kte í své nároky uplat ují p íhlá-kou, ale i v ítelé, kte í svá práva uplat ují jiným dovoleným zp sobem (nap . p ednostní v ítelé).

Nová právní úprava je stejn jako p edchozí založena na zásad pom rného uspokojení v ítel . Cílem insolven ního ízení je zamezit výhodn j-ímu postavení n kterých v ítel . Nov InsZ definuje společ ný zájem v ítel v ustanovení § 2 písm. j) InsZ. Společ ným zájmem v ítel je zájem nad azený jejich jednotlivým zájm m, je-li jeho cílem, aby zvolený zp sob e-ení úpadku byl pro n spravedlivý a výnosn j-í nefl ostatní zp soby e-ení úpadku. Tímto ustanovením, ale není dot eno zákonem zaru ené zvlá-tní postavení n kterých v ítel , nap . v ítel zaji-t ných. Tedy pohledávky nezaji-t ných v ítel jsou uspokojeny pom rn ó dle zásady *par conditio creditorum*. InsZ odebral t mto v ítel m individuální procesní nástroje k uspokojení jejich pohledávek. Uplat uje se zde model tzv. hypotetické dohody mezi v íteli. Na druhé stran InsZ nov ud luje p ednost zaji-t ným v ítel m, jejichfl pohledávky jsou uspokojeny d íve ze zpen flení p edm tu zaji-t ní.

*š V ítelé mají zásadní vliv na pr b h insolven ního ízení. Insolven ní zákon umofl uje v ítel m zejména ovlivnit zp sob e-ení úpadku a vybrat osobu insolven ního správce. Zákon dále umofl uje v ítel m, aby v p ípad , kdy je mořnost volby, zvolili, zda formou e-ení bude konkurs nebo reorganizace, nebo která z forem oddluřlení bude realizována.<sup>18</sup>*

Postavení v ítel se p íjetím nového InsZ velmi posílilo. InsZ roz-í il oprávn ní v ítel tím, fle zm nil celkovou koncepci jejich ú asti na ízení. V ítelé se zapojují do insolven ního ízení od jeho po átku. ZKV umofl oval v ítel aktivní ú ast afl v pozd j-í fázi insolven ního ízení. Postavení v ítel bylo InsZ nejvíce posílono tím,

---

<sup>18</sup> [www.insolvencni-zakon.cz](http://www.insolvencni-zakon.cz)

jak již bylo uvedeno výše, věřitelé mají přímý vliv na výběr způsobu řešení dlužnickova úpadku. Dále mají věřitelé přímý vliv na výběr insolvenčního správce. InsZ také posílil kontrolní funkci věřitelských orgánů.

*ŠPostavení věřitel je v InsZ upraveno podrobněji. Určitá část právní úpravy zůstává prakticky nezměněna, ale vyskytuje se zde několik zcela nových právních úprav. Novým institutem je prozatímní věřitelský výbor. Nově připouští zákon hlasování věřitel písemnou formou. Nově je rovněž stanoven zákaz výkonu funkce členů věřitelského výboru a náhradníků věřitelského výboru pro osoby, u kterých vzhledem k jejich vztahu k dlužníkovi je důvod pochybovat o jejich nepodjatosti, zejména osoby dlužníkovi blízké, vedoucí zaměstnanci dlužníka, společníci dlužníka a osoby tvořící s dlužníkem koncern<sup>19</sup>*

### 3.2 Úpadek dle insolvenčního zákona

Zásadním pojmem InsZ a celého insolvenčního řízení je úpadek. Není-li úpadek v insolvenčním řízení zjevný, je zjevné, že je lichá otázka o způsobu jeho řešení.

Dlužník je dle InsZ v úpadku, jestliže je v platební neschopnosti nebo je předlužen. Základním znakem u obou forem úpadku je mnohost věřitelů. InsZ na rozdíl od ZKV definuje pojem hrozící úpadek.

Dlužník se dle ustanovení § 3 odst. 1 InsZ dostane do platební neschopnosti, jestliže má více věřitelů a peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůt splatnosti a tyto závazky není schopen plnit.

Aby byla splněna podmínka mnohosti věřitelů, dlužník musí mít alespoň dva věřitele. InsZ brání umělemu vytváření věřitelů ustanovením § 143 odst. 2. Insolvenční soud zamítne insolvenční návrh podaný věžitelem, jestliže není osvědčeno, že insolvenční návrhovatel a alespoň jedna další osoba má proti dlužníkovi splatnou pohledávku. Dle stanoviska Nejvyššího soudu se musí jednat o věřitele, jejichž pohledávky jsou splatné.<sup>20</sup>

O platební neschopnost dlužníka podle InsZ se jedná jen tehdy, jestliže dlužník není objektivně schopen plnit své závazky. Dlužník, který má plnit své splatné závazky, ale z jakéhokoli důvodu nechce, není v platební neschopnosti. Pro usnadnění hodnocení, zda je dlužník v úpadku ve formě platební neschopnosti zavedl InsZ několik vyvratitelných

<sup>19</sup> Pohl, T: Základní principy nové právní úpravy řešení úpadku v České republice, Bulletin advokacie 11/ 2007, str. 24

<sup>20</sup> Stanovisko Nejvyššího soudu NS Cpjn 19/98 ze dne 17.6.1998

právních domněnek platební neschopnosti (§ 3 odst. 2 InsZ). V praxi je v drtivé většině insolvenčních návrhů označena některá z těchto domněnek platební neschopnosti.

*§ P estofe zákon výslovně nestanoví, že osobou, která nese jak dluh, tak i odpovědnost za vyvrácení níže uvedených právních domněnek, je dlužník, je možno tuto skutečnost dovodit z pouhého faktu, že dlužník, který oponuje v itelskému návrhu na zahájení insolvenčního řízení, je jedinou osobou, která má zájem na vyvrácení takto zákonem koncipované domněnky.<sup>21</sup>*

Dlužník tuto domněnku platební neschopnosti vyvrátí, jestliže v insolvenčním řízení osvědčí nebo prokáže schopnost uhradit všechny splatné závazky těchto větel, je-li má insolvenční soud pro účely rozhodnutí o v itelském insolvenčním návrhu za osvědčené (doložené).<sup>22</sup> Dlužník tedy musí prokázat dostatek likvidních prostředků, nikoliv nedobytných pohledávek nebo neprodejného majetku.

První ze čtyř vyvratitelných právních domněnek platební neschopnosti je, že dlužník zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků. *§ Pod tento pojem je možno zahrnout takový rozsah peněžitých závazků dlužníka, které pokrývají výši jedné poloviny všech splatných závazků dlužníka.<sup>23</sup>*

Další vyvratitelnou právní domněnkou je, že dlužník své peněžité závazky neplní po dobu delší 3 měsíce po lhůt splatnosti. Teprve uplynutím lhůty tím se budou moci větelé úsporně domáhat toho, aby soud rozhodl, že je dlužník v úpadku. Tato vyvratitelná právní domněnka má ulehčit věteli unést odpovědnost o neschopnosti dlužníka dostát svým splatným závazkům.

*§ Je-li pohledávka v itele po splatnosti méně než 3 měsíce, je dále návrhovátelem povinen tvrdit skutečnosti o úpadku dlužníka a tyto skutečnosti i osvědčit. Má-li větel pohledávku po splatnosti déle než 3 měsíce, není povinen úpadek dlužníka osvědčit, nebo v takovém případě ze zákona nastupuje vyvratitelná domněnka o úpadku dlužníka a v průběhu projednávání insolvenčního návrhu bude na dlužníkovi, aby svou aktivitou domněnku úpadku vyvrátil.<sup>24</sup>*

Těmito situacemi, kdy dlužník není schopen platit své peněžité závazky, je nemožnost věteli dosáhnout uspokojení své splatné pohledávky vůči dlužníku výkonem rozhodnutí nebo exekucí. Jestliže byla např. exekuce zastavena pro nedostatek majetku dlužníka, větel

<sup>21</sup> Kotoučková, J. a kolektiv: Zákon o úpadku a zprávy o něm (insolvenční zákon) s komentářem, C.H.Beck, 2011, str. 13

<sup>22</sup> Usnesení Nejvyššího soudu 29 NS R 38/2010 ze dne 1.3.2012

<sup>23</sup> Kotoučková, J. a kolektiv: Zákon o úpadku a zprávy o něm (insolvenční zákon) s komentářem, C.H.Beck, 2011, str. 13

<sup>24</sup> Maršáková, J: Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a větele, Linde Praha, 2011, str. 71

může podat insolvenční návrh, protože dlužník se ocitl v platební neschopnosti nebo je předlužen.

čtvrtá podmínka platební neschopnosti nastane, jestliže dlužník nesplnil povinnost uloženou insolvenčním soudem předložit seznamy uvedené v ustanovení § 104 odst. 1 InsZ.

Jestliže není v insolvenčním návrhu uvedena ani jedna z výše uvedených vyvratitelných podmínek platební neschopnosti a ani z jeho obsahu nelze na některou z uvedených podmínek usuzovat, nepostačuje k naplnění znaku úpadku spořívajícího v platební neschopnosti dlužníka, aby dlužník neprokázal (nedoložil, neosvědčil) opak.<sup>25</sup>

Druhou možností, kdy se dlužník ocitne v úpadku, je předlužení. Na rozdíl od platební neschopnosti, která se týká všech dlužníků, do úpadku ve formě předlužení se mohou dostat pouze právnické osoby nebo fyzické osoby a podnikatelé (§ 3 odst. 3 InsZ). Pokud souhrn všech závazků dlužníka převyšuje hodnotu jeho majetku, je předlužen. Na rozdíl od ZKV jde o všechny závazky dlužníka, nikoliv jen ty splatné.

Jak dokládá usnesení Vrchního soudu v Praze, k vydání rozhodnutí o úpadku postačuje zjistit, že dlužník je buď insolventní, nebo že je předlužen, jinými slovy, zjistit úpadku v obou zákonem vymezených formách není nezbytné.<sup>26</sup>

### 3.3 Dlužnický insolvenční návrh a povinnost jej podat

Vitel nebo dlužník musí podat insolvenční návrh, aby mohlo být zahájeno insolvenční řízení.

Insolvenční řízení lze zahájit jen na návrh. Řízení se zahajuje dnem, kdy insolvenční návrh dojde v ceně příslušnému soudu (§ 97 InsZ).

InsZ preferuje zahájení insolvenčního řízení dlužníkem. Dlužníci v tísni podávají insolvenční návrhy dobrovolně, a to zejména spojené s návrhem na povolení oddlužení (příloha 2 této práce). V případě dlužnického insolvenčního návrhu je k němu nutno připojit InsZ požadované přílohy obsahující údaje uvedené v ustanovení § 104 InsZ. Zejména řádné seznamy majetku a závazků navrhovatele.

V zákonem stanovených případech (§ 98 InsZ) mají dlužníci, právnické osoby a fyzické osoby a podnikatelé, nebo osoby vyjmenované zákonem, povinnost podat

<sup>25</sup> Rozhodnutí Nejvyššího soudu 29 Odo 257/2002 ze dne 4.5.2004

<sup>26</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze sp.zn. MSPH 95 INS 2212/2008, 2 VSPH 207/2008-B ze dne 13.1.08

insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo měl dozvědět o svém úpadku. Tato povinnost již byla zakotvena již v ZKV, nicméně v InsZ je založena na jiných principech. Do konce roku 2011 měli dlužníci a jiné osoby povinnost podat insolvenční návrh jen v případě úpadku ve formě platební neschopnosti. Od 1.1.2012 mají tuto povinnost i v případě úpadku ve formě nedlužení. Povinnost podat insolvenční návrh i v případě nedlužení však není povinností novou. Tato povinnost byla uzákoněna již dříve, ale tzv. protikrizová novela insolvenčního zákona dočasně pozastavila její účinnost z důvodu ekonomické krize, ve snaze pomoci dlužníkům tuto krizi překonat. Jestli toto opatření skutečně odvrátilo úpadek některých dlužníků, se můžeme jen domnívat.

Zatímco při úpadku ve formě platební neschopnosti budou insolvenční návrhy podávat výtěle dlužníci, v případě úpadku ve formě nedlužení budou představovat insolvenční návrhy dlužník. Výtěl nemá v tčnou možnost nahlédnout do účetnictví dlužníka, aby zjistil, jestli souhrn všech dlužnických závazků převyšuje hodnotu jeho majetku.

Osobami, které mají kromě dlužníka také povinnost podat insolvenční návrh jsou například členové statutárních orgánů nebo manažeré. *šEkonomickou situaci firmy ale znají i společníci a akcionáři obchodních společností a členové družstev. Schvalují účetní závěrku a mají přístup k podkladům a informacím, z nichž zjistí nedlužení korporace. Také oni nesou osobní odpovědnost, pokud svým vlivem přispějí k insolvenční společnosti anebo mají v asné podání insolvenčního návrhu.*<sup>27</sup>

Jestliže dlužník nebo jiná osoba (například manažer dlužníka) postupují v rozporu s ustanovením § 98 InsZ a nepodají insolvenční návrh, odpovídají výteli za škodu nebo jinou újmu (§ 99 InsZ). InsZ stanoví, že výše škody nebo jiné újmy je rozdíl mezi zjištěnou výší přihlášené pohledávky výtělem a částkou, kterou výtěl v insolvenčním řízení skutečně obdržel (§ 99 odst. 2 InsZ). Jinou újmu může být například poškození obchodního jména výtěle, jestliže v důsledku nezaplacení své pohledávky dlužníkem se také výtěl dostane do platební neschopnosti.

*šHlavní problém nespočívá v tom, že dlužníci na sebe nepodávají insolvenční návrhy, ale v tom, že je podávají opožděně. Stalo se pravidlem, že společnost, která má potíže, prohospodář svůj majetek, a teprve poté podá insolvenční návrh. Prázdňá firemní sklopka nepřinese výtělem uspokojení pohledávek.*<sup>28</sup>

<sup>27</sup> Fiiflavský, M.: Protržení firemního závoje - odpovědnost společníků za protahování krizové situace a opožděné podání insolvenčního návrhu, Bulletin advokacie 1-2/ 2012, str. 25

<sup>28</sup> Fiiflavský, M.: Odpovědnost manažerů za opožděné podání insolvenčního návrhu po 1.lednu 2012, Bulletin advokacie, 11/2011, str. 36

Dlužník nebo jiná osoba se však může odpovědnosti za škodu zprostit, prokáže-li, že porušení povinnosti podat insolvenční návrh nemělo vliv na rozsah škody určené k uspokojení pohledávky přihlášené v řízení v insolvenčním řízení, nebo že tuto povinnost nesplnila vzhledem ke skutečnostem, které nastaly nezávisle na její vůli a které nemohla odvrátit ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze po ní spravedlivě požadovat (§ 99 odst. 3 InsZ).

*ŠNení problém prokázat, jakou výši pohledávky soud v řízení pohláší na základě jeho pohlášení i mimo rozvrh pohledávek a není problém zjistit, kolik z této pohledávky v řízení reálně na základě usnesení soudu obdržel. Problémem je prokázat, že v případě, kdy by dlužník podal insolvenční návrh dříve, došlo by k zpeněžení v této části majetku a tím i k včasnému i dokonce k úplnému uspokojení pohledávky v řízení.<sup>29</sup>*

Dlužník nebo jiná osoba (manažer) dle zákona nemůže, pokud neprokáže nadevší pochybnost, že jednal s péčí řádného hospodáře a v mezích rozumného podnikatelského rizika. Odpovědnosti za škodu nebo jinou újmu se nezabývá ani v případě, že podá insolvenční návrh, který byl odmítnut nebo bylo insolvenční řízení zastaveno (§ 99 odst. 3 InsZ).

Judikatura ve vztahu k povinnosti podat insolvenční návrh není ještě příliš obsáhlá. Přesto již existuje několik desítek rozhodnutí.

Jestliže dlužník nesplnil svou povinnost plynoucí z § 98 IZ podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo při náležitých pečlivostech dozvěděl o svém úpadku, nemá na rozhodnutí o povinnosti zaplatit zálohu zásadního vlivu okolnost, že dlužník v době zahájení insolvenčního řízení již potencionálně prostědky nedisponuje a nemá žádný majetek, z jehož prodeje by zálohu mohl uhradit. Není tedy zásadní důvod pro přenesení povinnosti hradit zálohu z insolvenčního návrhatele na stát.<sup>30</sup>

Dle rozhodnutí Nejvyššího soudu výši škody způsobené v řízení porušením povinnosti podat návrh na prohlášení konkursu na majetek dlužníka lze určit i dříve než (až) v souvislosti s rozvrhovým usnesením.<sup>31</sup>

Pokud v řízení vznikne škoda tím, že člen statutárního orgánu dopustí, aby na sebe společnost vzala nový závazek v situaci, kdy již měla povinnost podat insolvenční návrh, v případě této povinnosti nebyla řádně splněna, neslouží § 194 odst. 6 ObchZ jako právní prostředek k dosažení náhrady škody. Tento účel plní dle rozhodnutí Nejvyššího soudu

<sup>29</sup> Pohl, T: Odpovědnost za škodu podle insolvenčního zákona, Bulletin advokacie 7-8/ 2010, str. 36

<sup>30</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 364/2009 ze dne 15.7.2009

<sup>31</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu 29 Cdo 4968/2009 ze dne 11.4.2012

odpovědnost (len) statutárního orgánu v ítel m za –kodu zp sobenou poru–ením povinnosti podat insolven ní návrh.<sup>32</sup>

InsZ v ustanovení § 100 InsZ poskytuje v íteli možnost jít v pr b hu insolven ního ízení možnost podniknout kroky sm ůjící k náhrad vzniklé –kody. Insolven ní soud m fle na fládost v ítele na ídit p edb fné opat ení, kterým povinné osob uloží, aby sloflila u soudu p im enou pen flitou ástku k p ípadné náhrad této –kody zp sobené poru–ením povinnosti podat insolven ní návrh. D leflité je, fle vydání tohoto p edb fného opat ení nebrání ani to, fle –kodu nelze dosud vy íslit. Teprve afl na konci insolven ního ízení je z ejmé, kolik bude v íteli na jeho pohledávku skute n vyplaceno. Podmínkou vydání tohoto p edb fného opat ení je dostate né osv d ení skute nosti, fle dluflnický insolven ní návrh byl podán opofd n a v d sledku toho vznikne v íteli –koda. Soud uloží v íteli, aby ve lh t , která nesmí skon it d íve nefl insolven ní ízení, podal u p íslu–ného soudu flalobu na náhradu –kody nebo jiné újmy.<sup>33</sup>

Z povahy p edb fného opat ení a z jeho za azení v systematice InsZ, se podává, fle je lze vydat zásadn jen ve fázi od zahájení insolven ního ízení (§ 97 InZ) do rozhodnutí o úpadku dluflníka (§ 136 InZ); v pozd j–ích fázích insolven ního ízení (po rozhodnutí o úpadku dluflníka) pozbývá dle usnesení Vrchního soudu v Praze jakýkoliv smysl.<sup>34</sup>

Dle rozhodnutí Vrchního soudu v Praze<sup>35</sup> je nutné k vydání p edb fného opat ení p istoupit s maximální uváflivostí a jen v p ípad zjevného selhání povinných osob. O tomto selhání nesmí mít soud zásadních pochyb, i p esto, fle nezná stanoviska v–ech zú astn ných osob. Návrhu na na ízení p edb fného opat ení dle ustanovení § 100 InsZ lze vyhov t dle rozhodnutí jen tehdy, pokud jít v pr b hu insolven ního ízení vy–lo najevo, fle pot ebné skute nosti lze doložit pouze listinami. Insolven ní soud nemá nahrazovat sporné ízení. Dle Vrchního soudu je nutné k vydání p edb fného opat ení p istupovat obez etn , proto fle povinné osoby se mohou obhajovat afl v nalézacím ízení vyvolaném flalobou v ítele.

Podle jiného rozhodnutí Vrchního soudu v Praze je –koda zakotvená v ustanovení § 99 InsZ ob anskoprávní odpovědností a od vod uje to procesním hlediskem. Vrchní soud v p edm tném rozhodnutí konstatuje, fle obchodní soudy rozhodují ve v cech taxativn uvedených v § 9 odst. 3 OS , kdefto insolven ní ízení je jakofto speciální druh civilního ízení uvedeno zvlá– v § 9 odst. 4 OS .<sup>36</sup> Ustanovení § 100 InsZ je ustanovením speciálním

<sup>32</sup> Rozsudek Nejvy–ího soudu 29 Cdo 4824/2007 ze dne 29.10.2009

<sup>33</sup> Vlková, J.: Náhrada –kody vzniklé poru–ením povinnosti podat insolven ní návrh, [www.epravo.cz](http://www.epravo.cz), 17.1.2013

<sup>34</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze VSPH 1247/2010 ze dne 24.2.2011

<sup>35</sup> Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 190/2009 ze dne 20.5.2009

<sup>36</sup> Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 55/2010 ze dne 1.2.2010

k OS a jeho ustanovením upravujícím p edb fná opat ení. Ustanovení OS se poufijí dle InsZ v insolven ním ízení p im en . Navrhovatel p edb fného opat ení musí tedy nejpozd ji ve stejný den sloflit jistotu ve vý-i 10.000,- K (§ 75b OS ).

Pro v ítele je ustanovení InsZ o odpov dnosti za -kodu nebo jinou újmu ur it p ínosem. V ítel, kterému byla zp sobena -koda nebo jiná újma poru-ením § 98 InsZ, nebude muset sloflit prokazovat vý-i -kody, nebo ji zákon presumuje. Je otázkou, zda dlufníci (flalovaní) unesou v soudním ízení své d kazní b emeno a prokáflí jeden z libera ních d vod .

Dlufnické insolven ní návrhy ve velké mí e p evaflují nad insolven ními návrhy v ítel . Tato skute nost je dána obrovským nár stem insolven ních návrh dlufník spojených s návrhem na povolení oddluflení. Jen mezi lety 2010 a 2011 do-lo tém ke stoprocentnímu nár stu t chto dlufnických insolven ních návrh . V roce 2012 tyto dlufnické insolven ní návrhy spojené s návrhem na povolení oddluflení tvo ily tém 80 % v-ech podaných insolven ních návrh . Odhlédneme-li od t chto návrh spojených s oddluflením, tak bylo v letech 2010, 2011 i 2012 podáno štém ō stejn insolven ních návrh dlufnických i v ítelských (viz. p íloha . 2 této práce).

### 3.4 V ítelský insolven ní návrh

V ítelé podávají insolven ní návrh v t-inou jako poslední moflnost, aby jejich pohledávka mohla být alespo z ásti uspokojena. Insolven ní návrh ze strany v ítele je v t-inou podán v dob , kdy jifl existuje propastný nepom r mezi majetkem dlufníka a jeho závazky. Jak jifl je uvedeno vý-e, v ítel úpadek ve form p edluflení nevidí. V ítel zpravidla nezná skute nou ekonomickou situaci dlufníka. Z tohoto dvodu bude v t-ina v ítelských návrh podána z dvodu úpadku dlufníka ve form platební neschopnosti.

V ýjimkou z vý-e uvedeného jsou tzv. -íkanózní insolven ní návrhy.

V ítelé fládnou povinnost podat insolven ní návrh nemají. V asným podáním insolven ního návrhu v-ak zvy-ují moflnost co nejvy-ího uspokojení své pohledávky.

### 3.4.1 Náležitosti v ítelského insolven ního návrhu

K odmítnutí insolven ního návrhu, a ufl podaného dluflníkem nebo v ítelem, dochází asto. Odmítnutí je p ítom procesním rozhodnutím, které je vydáno z d vodou formálních vad insolven ního návrhu nebo jeho zjevné bezd vodnosti. V ítelé by m li být pe liví a v novat p íprav insolven ního návrhu náležitou pé í. Jinak se vystavují riziku náhrady –kody zp sobené odmítnutým í zamítnutým insolven ním návrhem.

Vzhledem k tomu, fl znakem úpadku je mnohost v ítel , musí v ítel v insolven ním návrhu ozna it alespo jednoho dal–ího v ítele dluflníka. A koli to InsZ nestanoví, je v zájmu v ítele, aby tvrzení o dal–ím v íteli dolofil, nap . prohlá–ením dal–ího v ítele. Nejvy–í soud dokonce ve svém rozhodnutí konstatoval, fl jak dluflnický, tak i v ítelský insolven ní návrh, musí mimo jiné obsahovat nejen konkrétní údaje o dal–ích dluflnickových v ítelích, nýbrfl i konkrétní údaje o pohledávkách takových v ítel , nap . o splatnosti. Dle soudu musí dluflník, má-li být zji–t n jeho úpadek, mít nejmén dva v ítele, z nichfl kaflý má proti n mu pohledávku po dobu del–í nefl 30 dn po lh t splatnosti.<sup>37</sup> Insolven ními soudy jsou ov–em v praxi p íjímány i insolven ní návrhy neobsahující údaje o konkrétních pohledávkách dal–ích v ítel . Pro navrhuující v ítele p ízniv j–í je nap . názor obsaflený v rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci.<sup>38</sup>

Na insolven ní návrh v ítele se kladou vy–í nároky. D je se tak zejména z d vodou zamezení šb flnéhoõ vymáhání pohledávek v insolven ním ízení a také jako obrana p ed tzv. –íkanózními insolven ními návrhy.

Zatímco dluflník v insolven ním návrhu musí uvést rozhodující skute nosti, které osv d ují úpadek nebo hrozící úpadek dluflníka, v ítel musí navíc uvést skute nosti, ze kterých vyplývá jeho oprávn ní podat návrh (§ 103 odst. 2 InsZ). V ítel musí také dolofit, fl má proti dluflníkovi splatnou pohledávku, a k návrhu p ípojit její p íhlá–ku (§ 105 InsZ).

Dolofení aktivní legitimace je primárním p edpokladem projednání dluflníkova úpadku. *šLze tedy konstatovat, fl p í zkoumání aktivní legitimace navrhuujícího v ítele se prosadí zásada projednací a b emeno tvrzení i b emeno d kazní spo ívá výhradn na insolven ním navrhovateli, resp. navrhovatelích.õ*<sup>39</sup>

V ítel musí v návrhu uvést skute nosti, ze kterých vyplývá jeho oprávn ní návrh podat. Co je skute ností, ze které vyplývá oprávn ní v ítele návrh podat, se zabýval

<sup>37</sup> Usnesení Nejvy–ího soudu 29 NSCR 14/2011 ze dne 21.12.2011

<sup>38</sup> Rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci 2 VSOL 505/2010 ze dne 28.2.2011

<sup>39</sup> ehá ek, O.: Úpadek a jeho osv d ení, Bulletin advokacie 9/2012, str. 20

nap. Vrchní soud v Olomouci. Dle jeho rozhodnutí z obsahu návrhu lze dovodit, že návrhovátky fládají zjištění úpadku dluflníka. Lze z něj také dovodit d vod tvrzených pohledávek návrhovatelek (mzda za ur ité období) a z toho plynoucí splatnost. Z tvrzení v návrhu v-ak nevyplývá, zda a v jaké konkrétní vý-i pohledávky návrhovatelek vznikly. Vymezení pohledávky jen jejím d vodem, p ípadn splatností, ani fl by byly uvedeny okolnosti vzniku pohledávek a jejich vý-e, v-ak neposta uje k jejímu konkrétnímu ur ení. Vrchní soud, stejn tak jako soud prvního stupn , dosp l k záv ru, že návrhovátky v návrhu neuvád jí skute nosti, ze kterých vyplývá jejich oprávn ní podat návrh.<sup>40</sup>

V ítel musí dále v návrhu uvést skute nosti, které osv d ují úpadek dluflníka. V ítelé asto tuto skute nost podce ují. Tvrzení návrhovatele o úpadku dluflníka musí být konkrétní a musí být uvedena p ímo v insolven ním návrhu. Jak vyplývá z rozhodnutí Nejvy-ího soudu v insolven ním návrhu musí být tvrzeny takové okolnosti, z nich fl záv r o úpadku dluflníka nebo o hrozícím úpadku dluflníka logicky vzato vyplývá. Pouhé konstatování, že šdluflník je v úpadku, nebo mu šúpadek hrozí, p ípadn , že šje insolventní, nebo že šje v platební neschopnosti, anebo že šje p edlufen, není ve smyslu ustanovení § 103 odst. 2 insolven ního zákona uvedením okolností, které úpadek osv d ují.<sup>41</sup> Tato povinnost není spln na ani tím, že insolven ní návrhovátkel ohledn t chto skute ností odkáfle na listinný d kaz, který p ípojí k insolven nímu návrhu jako p ílohu.<sup>42</sup>

Pokud nejde o p edlufení dluflníka, návrhovátkel také musí v návrhu uvést, že dluflník své splatné závazky nehradí po zákonem stanovené lh t splatnosti a také tvrzení, z nich fl plyne, že dluflník není po tuto dobu schopen úhrady svých splatných závazk . Nesta í pouhá neochota platit.

*šZatímco p í zkoumání aktivní legitimace návrhujícího v ítele se prosadí zásada projednací a a b emeno tvrzení i d kazní spo ívá výhradn na insolven ním návrhovatelí, je k osv d ení tvrzeného úpadku insolven ní soud povinen provést i d kazy nenavrflené (§ 86 InsZ). P í zji-ování dluflníkova úpadku se tak prosazuje zásada vy-et ovací. V tomto p ípad jde ov-em o projev vy-et ovací zásady k prokázání p edlofených tvrzení a nikoliv k tomu, aby si soud tato tvrzení opat oval.<sup>43</sup>*

<sup>40</sup> Rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci 2 VSOL 148/2009-A-12 ze dne 23.6.2009

<sup>41</sup> Rozhodnutí Nejvy-ího soudu 29 NS R 22/2009 ze dne 20.5.2010

<sup>42</sup> Rozhodnutí Nejvy-ího soudu 29 NS R 7/2008 ze dne 26.2.2009

<sup>43</sup> ehá ek, O.: Úpadek a jeho osv d ení, Bulletin advokacie 9/2012, str. 20, srov. Usnesení VSPH 1388/2011

### 3.4.2 Odmítnutí a zamítnutí v ítelnského insolven ního návrhu

Insolven ní návrh, který neobsahuje v-echny nálefitosti nebo je nesrozumitelný anebo neur itý insolven ní soud odmítne (§ 128 odst. 1 InsZ). V ítelé si tedy musí dát pozor na to, aby jejich návrh obsahoval opravdu v-echny nálefitosti. Jinak se vystavují riziku odmítnutí návrhu. Navrhovatelé (v ítelé) nejsou v insolven ním ízení vyzváni soudem, aby návrh doplnili nebo opravili. Z d vodu rychlosti ízení je zde vylou eno poufítí ustanovení § 43 OS . Pokud insolven ní soud nemá k dispozici bezvadný insolven ní návrh, nesmí ínit fládné dal-í úkony (ani vyzývat navrhovatele k odstran ní vad návrhu) a podle ustanovení § 128 odst. 1 InsZ insolven ní návrh neprodlen odmítne. Navrhovatelé jsou pouze vyzváni k dopln ní návrhu, jestliffe nedodali soudu pot ebné p ílohy (§ 128 odst. 2 InsZ). Pokud je návrh v ítele odmítnut, v íteli nic nebrání v tom, aby podal návrh, jifl bezvadný, znovu.<sup>44</sup> V insolven ním ízení neplatí zásada litispence. P ekáfka litispence se v insolven ním ízení uplatní (jen) v p ípad , kdy táfl osoba (v ítel nebo dluflník) podá v í témufi dluflníku dal-í insolven ní návrh d íve, nefl bylo pravomocn rozhodnuto o jeho p vodním návrhu.

Novela InsZ . 334/2012 Sb., ú ínná od 1.11.2012, p ínesla novou mofnost insolven ním soud m, a to odmítnout insolven ní návrh pro jeho zjevnou bezd vodnost (§ 128a InsZ). Zjevn bezd vodný je insolven ní návrh, který nap . navrhovatel dokládá pohledávkou, ke které se pro ú ely rozhodnutí o úpadku nep íhlífí nebo jeho podáním insolven ní navrhovatel zjevn sleduje zneufítí svých práv na úkor dluflníka. Takto podaný insolven ní návrh insolven ní soud neprodlen odmítne, nejpozd ji do 7 dn . Do ú ínnosti této novely soud musel zjevn bezd vodný insolven ní návrh, který spl oval v-echny formální nálefitosti v cn projednat a následn zamítnout, cofl obvykle trvalo í n kolik m síc . Nov jsou tedy pro dluflníka nep íznivé ú ínky spojené se zahájením insolven ního ízení odstran ny do 7 dn . Nepoctivému navrhovateli m fle být navíc ulofena insolven ním soudem po ádková pokuta afl do vý-e 50.000,- K se z etelem ke v-em okolnostem k v íci (§ 128 a odst. 3 InsZ).

InsZ v ustanovení § 143 a § 144 uvádí d vodu pro zamítnutí insolven ního návrhu. D vodu pro zamítnutí jsou následující. Insolven ní soud návrh zamítne, jestliffe nejsou spln ny zákonem stanovené p edpoklady pro vydání rozhodnutí o úpadku. Insolven ní soud návrh zamítne, jestliffe není osv d eno, fle dluflník má více v ítel . Dále insolven ní soud

---

<sup>44</sup> Rozhodnutí Nejvy-ího soudu 29 NS R 3/2008 ze dne 21.8.2008

zamítne návrh, jestliže dlužník jednající v dobré víře osvědčí, že jeho platební neschopnost vznikla v důsledku protiprávního jednání této osoby a že lze dle vodní předpokládat, že ji odvrátí v době do 3 měsíců po splatnosti jeho peněžních závazků. Soud také návrh zamítne, jestliže stát nebo vyšší územní samosprávný celek po zahájení řízení převezme všechny dluhy právnické osoby nebo se za ně zaručí. Poslední důvodem pro zamítnutí návrhu je nedostatek majetku dlužníka.

Ráda bych se zde blíže zmínila jen o dvou důvodech pro zamítnutí insolvenčního návrhu. Jedná se o důvody, které se snaží předcházet tzv. říkanými návrhy v řízení. Ne každý věřitel podává insolvenční návrh s dobrými úmysly a jen za účelem uspokojení své pohledávky. Tyto tzv. říkané insolvenční návrhy jsou podávány věřiteli na dlužníka, který není v úpadku, jsou tedy neodvodněné. V poslední době se stává běžnou praxí, že věřitelé na své obchodní partnery podávají insolvenční návrhy a priori s cílem zajistit uspokojení své pohledávky a ufl se nezabývají tolik otázkou, zda je jejich obchodní partner skutečně v úpadku.

InsZ obsahuje ustanovení, které má zabránit uměle, říkanému vytváření úpadku. Výše zmíněnou novelou InsZ č. 334/2012 Sb., účinnou od 1.11.2012, byla posílána odpovědnost věřitelů za bezdůvodný insolvenční návrh a zároveň zvýšena ochrana dlužníků. Novela má zamezit podávání insolvenčních návrhů s cílem pokodit povst konkurent vyadit je tak z konkurenčního boje. Soudní praxe se však již před touto novelou naučila elít tímto návrhem za pomoci procesních institutů, které poskytoval InsZ v předelém znění, zejména odmítnutím insolvenčního návrhu pro formální vady.

Prvním ze dvou důvodů zamítnutí insolvenčního návrhu, které se snaží zamezit podávání tzv. říkaných návrhů, je zamítnutí insolvenčního návrhu z důvodu, že není osvědčeno, že navrhovatel a alespoň jedna další osoba má proti dlužníku splatnou pohledávku. Podmínka existence další osoby není splněna v případě, že navrhovatel uvedl v kterou pohledávku za dlužníkem nebo její část na tuto osobu v době před měsícem před podáním insolvenčního návrhu anebo po zahájení insolvenčního řízení (§ 143 odst. 2 InsZ). Přestože nel InsZ dále není ZKV v otázce obrany před říkanými návrhy, dále zde existuje možnost, jak InsZ obejít. *šBude zajímavé, jak soudy postoupí k posouzení situace, kdy například věřitel dlužníka postoupí své pohledávky samostatně několika dalším subjektům, a to v době spadající do úseku vymezeného v § 143 InsZ odst. 2, jeden z těchto nových věřitelů pak podá insolvenční návrh a jedinými jinými splatnými pohledávkami šdalších věřitelů budou pohledávky postoupené od téhož předchozího věřitele (postupníka, od něhož nabyl svou pohledávku i navrhovatel). I tato pluralita věřitelů svým způsobem a dobou vzniku*

může vést k závěru, že byla vytvořena uměle a účelově. Pro případ postihu a možnost zohlednění i takovýchto situací je odstavec 2 příliš konkrétní.<sup>45</sup>

Dalším ustanovením InsZ, které má ztížit v případě podání insolvenčního návrhu, je ustanovení § 143 odst. 3. Toto ustanovení bylo zejména přijímáno jako ochrana dlužníků před druhotnou platební neschopností. Pokud dlužník osvědčí, že jeho platební neschopnost vznikla v důsledku protiprávního jednání této osoby a lze důvodně předpokládat, že ji odvrátí v době do 3 měsíců po splatnosti jeho peněžitých závazků, soud návrh zamítne (§ 143 odst. 3 InsZ). Toto ustanovení se ovšem netýká dlužníků, kteří jsou v úpadku pro předlužení a také musí být splněna podmínka dobré víry dlužníka. Protiprávním jednáním této osoby bude zejména nezaplacení splatné pohledávky, ale může jím být i například krádež peněz.

Z ustálené judikatury také vyplývá možnost zamítnutí insolvenčního návrhu tehdy, jestliže by k závěru o existenci navrhovatelovy splatné pohledávky bylo zapotřebí provést rozsáhlé dokazování, které přísluší nalézacímu řízení.<sup>46</sup>

### 3.4.3 Odpovědnost insolvenčního navrhovatele za způsobenou škodu

V ustanovení § 147 InsZ bylo zakotveno právo dlužníka nebo jiného dlužníkového věřitele proti navrhovateli na náhradu škody nebo jiné újmy, jestliže bylo řízení o insolvenčním návrhu zastaveno nebo byl návrh vinou navrhovatele odmítnut. Toto ustanovení bylo dotčeno novelou č. 334/2012 Sb. Nově je tedy odpovědnost insolvenčního navrhovatele rozšířena tím, že v případě odmítnutí nebo zamítnutí insolvenčního návrhu vinou insolvenčního navrhovatele se náhrada škody vedle dlužníka i jeho věřitele může domáhat jakákoliv jiná osoba, které v důsledku zahájení insolvenčního řízení vznikla škoda i jiná újma. Postavení této osoby je posíleno tím, že v pochybnostech se má za to, že insolvenční navrhovatel zavinil zastavení insolvenčního řízení nebo odmítnutí insolvenčního návrhu (§ 147 odst. 1 a fine). Propadná lhůta k uplatnění náhrady škody se prodlužuje ze tří na šest měsíců. Řízení o této žalobě bude vedeno u insolvenčního soudu. Postavení poškozených dlužníků je dále posíleno tím, že již v průběhu řízení o této žalobě může soud uložít insolvenčnímu navrhovateli, aby složil jistotu na náhradu škody nebo jiné újmy (§ 147 odst. 6 InsZ).

<sup>45</sup> Kotoučková, J. a kolektiv: Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) s komentářem, C.H.Beck, 2011, str. 296

<sup>46</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze 2 VSPH 527/2011 ze dne 3.6.2011

V ítelé by tedy m li podávat návrhy na zahájení insolven ního ízení, jestliže je dlužník skute n v úpadku. V opa ném p ípad se vystavují nejen riziku odmítnutí i zamítnutí návrhu, ale i placení náhrady škody nebo jiné újmy osob , které tato škoda nebo újma vznikla zahájením insolven ního ízení nebo opat eními p íjatými v jeho pr b hu. V ítelé podávající neod vodn né insolven ní návrhy se také vystavují trestní odpov dnosti za své protiprávní jednání. Podle ustanovení § 256 odst. 2 písm. b) trestního zákona se dopou tí trestného ínu poškození v ítele. Není pochyb o tom, že neod vodné podání insolven ního návrhu p íná í dlužníku zna nou škodu nebo jinou újmu (poškození dobrého jména). Novela InsZ ú inná od 1.11.2012 nesporn posílila postavení dlužník . Dlužníci mohou nyní ú inn ji a hlavn okamžit bojovat proti škandálnímu návrh m v ítel .

#### 3.4.4 P ístoupení k ízení

V ítel, který podá insolven ní návrh na dlužníka, na kterého již byl podán d íve jiný insolven ní návrh, k d íve zahájenému ízení p ístoupí (§ 107 odst. 1 InsZ). To platí jen za situace, jestliže insolven ní soud ješt nevydal rozhodnutí o úpadku. K dal ímu insolven nímu návrhu podanému poté, co insolven ní soud vydal rozhodnutí o úpadku, se nep íhlí (§ 107 odst. 4 InsZ). Tento dal í insolven ní návrhovatel se tedy dostane do pozice b ídného v ítele. Jiný vstup do insolven ního ízení není p ípuštěný.

*šV jediném insolven nímu ízení tak na stran návrhovatele postupn p íbývají ú astníci ízení. Toto bohužel platí i za situace, kdy dal í insolven ní návrh podává v ítel v okamžiku, kdy o prvním insolven nímu návrhu bylo zatím nepravomocn rozhodnuto jinak nežl zjišt ním úpadku dlužníka (insolven ní návrh prvního v ítele byl zamítnut i odmítnut, ízení o n m bylo zastaveno). Takto vzniklou situaci je třeba ešt odvoláním p ístupujícího ú astníka (pozd j ího insolven ního návrhovatele) proti takovému rozhodnutí.<sup>47</sup>*

Tuto praxi upravil svým rozhodnutím Nejvyš í soud. ešl situaci, kdy bylo podáno více insolven ních návrh , které byly samy o sob vadné, ale v souhrnu poskytovaly dostate ný podklad pro rozhodnutí o úpadku dlužníka. Nejvyš í soud konstatoval, že od okamžiku, od kterého se dal í insolven ní návrh považuje za p ístoupení k ízení o p vodním insolven nímu návrhu a od kterého se osoba, která dal í insolven ní návrh podala, považuje za dal ího insolven ního návrhovatele, se na p vodní insolven ní návrh a na p ístoupení k ízení

<sup>47</sup> Mar íková, J: Insolven ní ízení z pohledu dlužníka a v ítele, Linde Praha, 2011, str. 74,75

pohlíží stejně, jako kdyby šlo o podání u insolventní společnosti předvodním insolventním návrhovátem i dalším insolventním návrhovátem. Posouzením obou těchto odmítnutých návrhů v jejich souhrnu došlo ke zhojení vad jednotlivých návrhů a úpadek dlužníka byl dle Nejvyššího soudu zjištěn.<sup>48</sup>

### 3.5 Pohledávka pohledávky

Věchovní věitelé musí podat u příslušného insolventního soudu pohledávku, aby mohla být jejich pohledávka uspokojena. Výjimkou jsou věitelé uplatňující přednostní pohledávku.

Věitel, který podává insolventní návrh je povinen dolofit, fe má vůči dlužníkovi splatnou pohledávku, a k návrhu připojit její pohledávku (§ 105 InsZ). Pohledávka pohledávky je povinnou součástí insolventního návrhu.

Ostatní věitelé, kteří nepodávají insolventní návrh, podávají u insolventního soudu pohledávky od zahájení insolventního řízení až do uplynutí lhůty stanovené rozhodnutím o úpadku (§ 173 InsZ). Jestliže věiteli nehrozí promlčení pohledávky, je pro něj výhodnější podat pohledávku až po rozhodnutí o úpadku. Insolventní návrh totiž může být insolventním soudem odmítnut nebo zamítnut a věitel se vystavuje zbytečnému vyplácení pohledávky.

Pohledávka pohledávky má pro běžnou lhůtu k promlčení nebo pro zánik práva stejné účinky jako faloba nebo jiné uplatněné práva u soudu, a to ode dne, kdy došlo insolventnímu soudu.

#### 3.5.1 Druhy přihlášených pohledávek

Do insolventního řízení se přihlašují pohledávky splatné i nesplatné, vykonatelné i nevykonatelné, peněžité i nepeněžité. Přihlašují se i pohledávky, které již byly uplatněny u soudu, jakož i pohledávky vymáhané výkonem rozhodnutí nebo exekucí. Přihlásit lze i pohledávku vázanou na podmínku, pohledávku podřízenou nebo pohledávku neurčitou.

---

<sup>48</sup> Rozhodnutí Nejvyššího soudu v Praze 29 NS R 20/2012 ze dne 28.3.2012

Přihláška v insolvenčním řízení pohledávku nepeněžitou, musí ji vyjádřit v penězích na základě odhadu její hodnoty (§ 175 InsZ). To stejné platí i v případě, že v insolvenčním řízení pohledávku neurčí. Takovou pohledávkou bude zejména pohledávka na náhradu škody předtím, než bylo pravomocně rozhodnuto o výši nároku poškozeného.

Pohledávka podřízená je pohledávka, která má být podle smlouvy uspokojena až po uspokojení jiné pohledávky (§ 172 odst. 1 InsZ). Podřízená pohledávka je uhrazena až po uhrazení všech pohledávek, kterých se týká insolvenční řízení.

Do insolvenčního řízení se může přihlásit také ručitel nebo jiná třetí osoba. Tyto osoby se přihlásí do insolvenčního řízení podmíněně pro případ, že by v průběhu insolvenčního řízení plnili, například z titulu ručení. Takové pohledávky se nazývají pohledávkami podmíněnými.

Mezi pohledávky jsou vyloučeny ze způsobilosti úpadku (§ 170 InsZ). Mezi pohledávky, které se v insolvenčním řízení neuspokojují, patří například úroky a úroky z prodlení, které přirostly po rozhodnutí o úpadku nebo náklady účastníka řízení vzniklé jím ústí v insolvenčním řízení. Jestliže chce věřitel přihlásit úroky nebo úroky z prodlení z pohledávky, musí přihlásit jen ty úroky, které přirostly a staly se splatnými jež před rozhodnutím o úpadku. Pro věřitele je výhodnější podat s podáním přihlášky až po rozhodnutí o úpadku, aby mohl úroky přesně spočítat a následně přihlásit do insolvenčního řízení. Jiná je ovšem situace u zajištěného věřitele. Ode dne následujícího po dni rozhodnutí o způsobilosti úpadku se i nadále úročí zajištěná část pohledávky zajištěného věřitele, a to smlouvenou úrokovou sazbou.

*§ Ustanovení § 170 InsZ neuvádí mezi pohledávkami vyloučenými z uspokojení v insolvenčním řízení pohledávky promlčené. Uspokojení takových pohledávek je však de facto vyloučeno, a to prostřednictvím ustanovení §192 odst. 1 a §193 InsZ, opravujících správce pověřit pohledávku, je-li zcela promlčená.<sup>49</sup>*

### 3.5.2 Náležitosti přihlášky pohledávky

Přihláška pohledávky musí být podána na předepsaném tiskopise a dle pokynů správně vyplněna. K přihlášce se připojí přílohy. Pokud není přihláška učiněna na předepsaném formuláři anebo je formulář vyplněn vadně nebo nesrozumitelně, je přihláška vadná.

<sup>49</sup> Richter, T.: Insolvenční právo, Praha, ASPI, Wolters Kluwer, 2008, str. 252

Insolvenční správce dle ustanovení § 188 InsZ vyzve věitele k odstranění vad píhláky. Věitel má tedy možnost tyto vady napravit.

Insolvenční správce dle stávající judikatury nemá povinnost vyzvat věitele k odstranění vad píloh. Jestliže tedy věitel k píhláce dříve nepípojil pílohy, pílohy byly neúplné í vadné, byla pohledávka s nejví pravděpodobností popena insolvenčním správcem na píezkumném jednání, protože věitel neprokázal uplatnění nároku. Vrchní soud v Praze rozhodl, že postup dle § 188 InsZ se uplatní pouze tehdy, jestliže je vadný sám procesní úkon (píhláka). Okolnost, že věitel nepípojí pořádané pílohy, má za následek neprokázání uplatněního nároku (nesplnění díkazní povinnosti).<sup>50</sup> *š V pípad , že se věitel bránil v rámci incidenního sporu (o určení popené pohledávky) a teprve v rámci tohoto ízení dolífil díkazy, m že sice píítat s úspchem ve sporu, avak musí píítat ís tím, že mu m že být soudem uložena povinnost nahradit insolvenčnímu správci náklady ízení, nebo toto ízení není zahájeno vinou insolvenčního správce.*<sup>51</sup> Nkte í insolvenční správci se snažili vyjít vstíc věitel m, a í kdyfl to nebyla jejich povinností, upozornili věitele na nepedložení píloh. V tíina věitel je píed píezkumným jednáním tyto pílohy insolvenčnímu správci dolífila a pohledávka mohla být na píezkumném jednání zjíit na.

Nov ovšem rozhodl Vrchní soud v Praze v tom smyslu, že pílohy píhláky jsou její nedílnou součástí a je na insolvenčním správci, aby píistoupil k odstranění vad píhláky vyzváním věitele, a k popení pohledávky má dojít afl poté, co věitel vady neodstraní.<sup>52</sup> Opavný postup byl soudem posouzen jako ned sledná íinnost insolvenčního správce. Tímto rozhodnutím Vrchní soud zkorigoval sv jídíví jí názor ve prospch věitel .

V judikatu e soud je také znát dlouhodobý trend k menší formálnosti tvrzení obsažených v píhláce, pokud zásadní hmotn právní skute nosti mohou vyplývat z jejich píloh. Tento trend vyplývá z konstantní judikatury, nap . rozhodnutí Vrchního soudu v Praze.<sup>53</sup> Ani zdaleka se však nepíblifujeme neformálnímu píístupu k píhlákám a jejich pílohám, tak jak jej zavedl Evropský soudní dv r.<sup>54</sup>

<sup>50</sup> Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 94/2008 ze dne 15.7.2008

<sup>51</sup> Sigmund, A.: Píhláování pohledávek do insolvence ó doma í v zahrani í, Bulletin advokacie, 12/2011, str. 34

<sup>52</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze 103 VSPH 29/2012 ze dne 15.3.2012

<sup>53</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 701/2009 ze dne 2.12.2009

<sup>54</sup> Sigmund, A.: Pohledávky v věitel , Bulletin advokacie 9/2012, str. 23

### 3.5.3 Lh ta k podání p ihlá-ky pohledávky

Bezvýchodná je pro v ítele situace, kdyfl nepodá p ihlá-ku ve stanovené lh t . K opofd n podané p ihlá-ce se v insolven ním ízení nep ihlíflí (§ 173 InsZ).

Lh ta ur ená k podání p ihlá-ky pohledávky byla p edm tem sporu. Objevil se spor o to, jestli se jedná o lh tu hmotn právní nebo procesní. Vrchní soud v Praze dosp l k záv ru, fle lh ta stanovená soudem pro podání p ihlá-ky pohledávky má procesn právní charakter. Pro posouzení v asnosti podání p ihlá-ky z hlediska napln ní podmínek ustanovení § 185 InsZ je tedy rozhodná skute nost, kdy byla p ihlá-ka p edána k po-tovní p eprav a nikoliv, kdy byla doru ena soudu.<sup>55</sup> Také Nejvy—í soud judikoval, fle p ihlá-ka pohledávky je podána v as tehdy, byla-li posledního dne lh ty stanovené insolven ním soudem v rozhodnutí o úpadku odevzdána orgánu, který má povinnost písemnost doru it insolven nímu soudu.<sup>56</sup> Dle ustanovení § 57 odst. 3 OS se za orgán, který má povinnost písemnost doru it soudu považuje nap . drffitel po-tovní licence nebo v znice pro osoby ve výkonu trestu nebo ve vazb .

Jestlifle je p ihlá-ka pohledávky podána pozd insolven ní soud vydá dle ustanovení § 185 usnesení, kterým p ihlá-ku odmítne. V ítel se proti tomuto usnesení m fle odvolat. *š Úsp ch v odvolacím ízení nebude mít v ítel, obsahem jehofl odvolání bude pouze fládost o prominutí zme-kání lh ty k podání p ihlá-ky, by za jiných okolností z nepochybn omluvitelných d vod . V rámci insolven ního ízení totiž zákon prominutí zme-kání lh ty v bec nep ípou-í (§ 83 insolven ního zákona).<sup>57</sup>*

Vrchní soud v Praze ve svém rozhodnutí dosp l k záv ru, fle podle ustanovení § 83 InsZ není v insolven ním ízení prominutí zme-kání lh ty k podání p ihlá-ky p ípustné, ani v tom p ípad , kdy v insolven ním rejst íku nebylo možné dohledat údaje o dluflníkovi zadáním jeho identifika ního ísla v d sledku jeho chybného uvedení.<sup>58</sup>

Otázkou tedy z stává, za jakých okolností m fle být v ítel v odvolání proti usnesení, kterým soud opofd n podanou p ihlá-ku odmítl, úsp -ný.

Skute nost, fle v insolven ním ízení prominutí zme-kání lh ty není p ípustné, klade zvý-ené nároky na aktivní p ístup v ítel k ov ování majetkové situace dluflníka, nebo jediným zaru eným postupem pro v ítele, jak nep íjít v insolven ním ízení o možnost

<sup>55</sup> Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 8/2008-P ze dne 29.4.2008

<sup>56</sup> Rozhodnutí Nejvy—ího soudu 29 NS R 2/2010 ze dne 26.10.2010

<sup>57</sup> Mar-íková, J: Insolven ní ízení z pohledu dluflníka a v ítele, Linde Praha, 2011, str. 78

<sup>58</sup> Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 2 VSPH 5/2009-P10-9 ze dne 23.1.2009

uplatnit své pohledávky v i dlužníkovi, je pouze opakované nahlížení do insolven ního rejst íku za ú elem zji-t ní, zda u dlužníka nebyl zji-t n p íslu-ným insolven ním soudem úpadek. Jestlifle v ítel podcení nutnost kontrolovat své dlužníky v insolven ním rejst íku, m fle o svou pohledávku lehce p íjít.

#### 3.5.4 Vý-e p íhlá-ené pohledávky

P í podání p íhlá-ky pohledávky do insolven ního ízení musí tedy v ítel správn vyplnit formulá pohledávky, k formulá i p ípojit p ílohy a podat p íhlá-ku pohledávky ve lh t stanovené insolven ním soudem.

Za správnost údaj uvedených v p íhlá-ce odpovídá v ítel. P íhlá-ka pohledávky musí krom obecných náležitostí podání obsahovat d vod vzniku a vý-i p íhla-ované pohledávky (§ 174 odst. 2 InsZ). V ítel musí p íhlásit pohledávku v takové vý-i, která odpovídá skute nosti. V opa ném p ípad se vystavuje postihu. Ustanovení § 178 InsZ o nadhodnocených pohledávkách je striktní. Stanoví, fle v p ípad , bude-li po p ízkoumání postupem podle InsZ p íhlá-ená pohledávka zji-t na tak, fle skute ná vý-e p íhlá-ené pohledávky iní mén nefl 50 % p íhlá-ené ástky, pak nejenom fle se k p íhlá-ené pohledávce nebude p íhlífet ani v rozsahu, ve kterém byla zji-t na, ale insolven ní soud na návrh insolven ního správce m fle navíc ulofit v íteli, aby ve prosp ch majetkové podstaty zaplatil ástku, kterou ur í, nejvý-e v-ak ástku, o kterou p íhlá-ená pohledávka p íevý-ila rozsah, ve kterém byla zji-t na (tedy rozdíl mezi p íhlá-enou a skute n zji-t nou vý-i pohledávky). Stejn lze postihnout v ítele zaji-t né pohledávky, u které po p ízkoumání soud zjistil, fle v ítel má právo na uspokojení ze zaji-t ní p íhlá-ené pohledávky v rozsahu men-ím nefl 50 % hodnoty zaji-t ní uvedené v p íhlá-ce nebo fle má právo na uspokojení ze zaji-t ní v po adí hor-ím, nefl uvedl v p íhlá-ce (§ 179 InsZ).

*šZákon se v této právní úprav snaží eliminovat nez ídka poufivanou taktiku domn lých v ítel , asto úzce spojených s dlužníkem a jeho zájmy, kte í své pohledávky vytvo ili ve spolupráci s dlužníkem fiktivními právními úkony, n kdy i ve vý-i, která p íevy-uje pohledávky ostatních v ítel , a ovlivnili tak na úkor skute ných v ítel pr b h insolven ního ízení (zejména p í hlasování podle § 29 InsZ ) a v kone ném d sledku i rozvrh majetkové podstaty. Aplikace t chto ustanovení v praxi bude p í edev-ím zálefet na odborné erudici i morálních kvalitách insolven ního správce, p í edev-ím na jeho v íli pohledávky*

*tohoto typu v rámci jejich p ezkumu d sledn popírat a své rozhodnutí následn obhájit p ed insolven ním soudem v ízení o inciden ní flalob ö.*<sup>59</sup>

Ustanovení § 178 a 179 InsZ byla zm n na novelou . 69/2011 Sb., ú innou od 31.3.2011. P ed novelou byli v ítelé nadhodnocených pohledávek vystaveni tvrd-ímu postihu. Podle d íve platné úpravy musel soud v íteli nadhodnocené pohledávky (zaji-t ní) uloflit, aby ve prosp ch majetkové podstaty zaplatil ástku, o kterou p íhlá-ená pohledávka (hodnota zaji-t ní) p evý-ila rozsah, ve kterém byla zji-t na (zji-t no zaji-t ní). D íve platná úprava nedávala soudu mořnost k moderaci ástky nebo k uvářlení, zda v ítele v bec sankcí postihnout. Takto tvrdý postih v í v íteli vzbuzoval pochybnosti i u odborné ve ejnosti a soud samotných. Kritici d ív j-í úpravy tvrdili, že není v souladu s ústavn zaru enými základními právy, zejména s rovností v právech a s právem na spravedlivý proces. V mnohdy komplikovaných p ípadech byl v ítel, který nem l zlý úmysl, penalizován a navíc se k jeho skute né pohledávce v bec nep íhlífelo. V roce 2009 podal Vrchní soud v Praze návrh k Ústavnímu soudu na zru-ení § 178 ař 182 InsZ. Neřl sta il Ústavní soud v této v ci rozhodnout, byla p íjata vý-e uvedená novela InsZ. Dle d vodové zprávy k novele nová úprava ponechává na úvaze soudu, aby v kařdém konkrétním p ípad dovedil a zd vodnil, zda existovaly takové okolnosti, pro které má být p íslu-ná sankce uplatn na a v jaké mí e. Spor o uloflení sankce je nov legitimován vyvolat insolven ní správce.

Jestliffe pak na základ p íhlá-ky nadhodnocené pohledávky u inil v ítel v insolven ním ízení úkon, který zhor-il nebo mohl zhor-it postavení jiného v ítele nebo vyjde v ízení najevo, že tento v ítel nep íhlásil pohledávku v dobré ví e, nemá skute nost, že vzal p íhlá-ku zp t, řládný vliv na rozhodnutí soudu o uloflení povinnosti zaplatit ástku podle ustanovení § 178 nebo § 179 InsZ (§ 182 InsZ). Tohoto ustanovení InsZ se dotýká usnesení Vrchního soudu v Praze.<sup>60</sup> V posuzovaném p ípad pohledávku p íhlá-enou v ítelem insolven ní správce pop el v celém rozsahu na p ezkumném jednání. V ítel tedy pořládal sch zi v ítel , aby rozhodla o jeho hlasovacím právu. Sch ze v ítel mu hlasovací právo nep íznala a v ítel vzal svou pohledávku zp t. Soud dosp l k záv ru, že řládný z v ítel , jehoř řádn p íhlá-ená pohledávka byla zji-t na, neřl dot en tím, že v ítel neúsp -n řládal o p íznání svého hlasovacího práva. Zhor-it postavení ostatních v ítel by mohlo, kdyby bylo v íteli hlasovací právo p íznáno a pak by v ítel u inil n jaký dal-í úkon, v jehoř d sledku by byl dot en jiný v ítel na svých nárocích. Soud uzav el, že samotná ú ast

<sup>59</sup> Kotou ová, J. a kolektiv: Zákon o úpadku a zp sobech jeho e-ení (insolven ní zákon) ó komentá , C.H.Beck, 2011, str. 395

<sup>60</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 771/2009 ze dne 19.1.2010

v ítele a jeho fládost o p iznání hlasovacího práva nejsou úkony, jimifl tento v ítel zhor-il nebo mohl zhor-it postavení jiného v ítele.

### 3.5.5 Zm na vý-e p ihlá-ené pohledávky

V ítel, který v as p ihlásí svou pohledávku je oprávn n podle ustanovení § 192 odst 4. InsZ do skon ení p ezumného jednání, dokud jeho pohledávka není zji-t na, m nit vý-i p ihla-ované pohledávky. Jestliffe v ítel zm ní vý-i p ihla-ované pohledávky, v d sledku této zm ny není mofné p ezkoumat p ihlá-enou pohledávku p i na ízeném p ezumném jednání, na ídí insolven ní soud zvlá-tní p ezumné jednání. Za této situace je v ítel povinen uhradit ostatním v ítel m na jejich fládost náklady, které jim vznikly ú astí na zvlá-tním p ezumném jednání. V ítel m fle m nit vý-i p ihlá-ené pohledávky, jen pokud jde skute n o zm nu této pohledávky. *šNení mofné touto cestou ke v as p ihlá-ené pohledávce dop ihlásit po uplynutí lh ty dal-í pohledávku a tvrdit, fle jde o zm nu co do vý-e uplatn né pohledávky. Nap . pokud v ítel p ihlásí do insolven ního ízení jistinu, nem fle následn po uplynutí lh ty k podání p ihlá-ky s tvrzením, fle jde o zm nu vý-e pohledávky, uplatnit dodate n je-t úroky z prodlení.ö<sup>61</sup>*

Novelou InsZ . 69/2011 Sb. bylo vypu-t no z InsZ ustanovení umofl ující p ihlá-enému v íteli m nit afl do p ezkoumání jím p ihlá-ené pohledávky d vod vzniku p ihla-ované pohledávky, nebo její po adí. Nov tedy z stala pouze mofnost m nit vý-i p ihla-ované pohledávky. Dle d vodové zprávy k novele by ponechání mofnosti m nit d vod vzniku p ihlá-ené pohledávky nebo její po adí problematizovalo mofnost ú inného pop ení pohledávky p ihlá-eným v ítelem. Pohledávka, u které se m ní d vod vzniku, je zcela novou pohledávkou, zaloflenou na jiném skutku. Proto není d vod ponechávat v ítel m právo m nit d vod vzniku p ihla-ované pohledávky. Dle d vodové zprávy k novele také není d vod se domnívat, fle by správné po adí pohledávky nemohl v ítel p ihlásit jifl ve lh t k tomu ur ené.

<sup>61</sup> Mar-íková, J: Insolven ní ízení z pohledu dluflníka a v ítele, Linde Praha, 2011, str. 82

### 3.6 Uplatnění p ednostní pohledávky

P ednostními pohledávkami jsou pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky postavené na rove pohledávkám za majetkovou podstatou (§ 168 a § 169 InsZ). V ítelé takové pohledávky do insolven ního ízení nep íhla-ují p íhlá-kou. Dle ustanovení § 203 InsZ se tyto pohledávky uplat ují v í insolven nímu správci po adem práva tak, jako by insolven ní správce v nich byl dluhííkem. V ítelé tedy uplatní svou p ednostní pohledávku podáním adresovaným insolven nímu správci.

P ednostními pohledávkami jsou nap . náhrada hotových výdaj a odm na p edb ííného správce, náhrada nutných výdaj a odm na len v ítelského výboru, pohledávky v ítelé z úv rového financování, pracovn právní pohledávky dluhííkových zam stnanc nebo pohledávky na výfivném. InsZ nestanoví lh tu, ve které je t eba uplatnit tyto pohledávky. V ítelé by je m lí uplatnit do p edlofení kone né zprávy insolven nímu soudu.

V ýjimkou jsou v ítelé (zam stnanci) pracovn právních pohledávek za dluhííkem. Pokud tito v ítelé pohledávku v ís neuplatní, pokládá se jejich pohledávka za uplatn nou ve vý-í vyplývající z ú etnictví dluhííka (§ 203 odst 2 InsZ). Na rozdíl od ZKV mohou tito v ítelé uplatnit í pracovn právní pohledávky vzniklé p ed více nefl t emi lety p ed rozhodnutím o úpadku.

Jestlífe insolven ní správce nebude mít o p ednostní pohledávce pochybnosti, m ífe jí íhned uspokojit. Insolven ní správce k uspokojení p ednostní pohledávky nepot ebuje souhlas insolven ního soudu.

P ednostní pohledávky by m lí být uspokojeny do vydání rozvrhového usnesení. Uspokojují se p ímo z majetkové podstaty. Návrh na vydání rozvrhového usnesení m ífe insolven ní správce soudu podat pouze tehdy, jestlífe jífl byly vyplaceny pohledávky za majetkovou podstatou, pohledávky jim na rove postavené a zaji-t né pohledávky. Dle InsZ jífl nemá rozvrhové usnesení uspokojovat tyto pohledávky.

P estofe je v InsZ uvedeno, ífe se p ednostní pohledávky uspokojují v plné vý-í kdykoli po rozhodnutí o úpadku (§ 168 odst. 3 a § 169 odst. 2 InsZ), ne v ídly tomu tak je. V insolven nímu ízení musí být dodr íeno pravidlo, ífe pohledávky stejného po adí jsou uspokojeny ve stejné mí e. Kdyfl bude mít dluhííka desítka nebo stovky zam stnanc s pracovn právními pohledávkami a insolven ní správce nebude disponovat dostate nými prost edky pro jejich uspokojení, nebude uspokojen íládný z t chto v ítelé .

Jestliže insolvenční správce neuspokojí p ednostní pohledávky v plné výši a v as, m fe se v ítel domáhat jejich spln ní žalobou podanou proti insolven nímu správci (§ 203 odst. 4 InsZ). V ítel by m l žalobu podat jen v p ípad , fe insolven ní správce rozporuje existenci pohledávky nebo její výši. Insolven ní správce se n kdy dostane do situace, kdy nem fe uspokojit ani p ednostní pohledávky, proto fe mu to nedovolí stav pen íních prost edk . Za této situace je zbyte né podávat žalobu proti insolven nímu správci.

*šPokud bude v ítel se žalobou úsp řný a insolven ní správce bude zavázán k zaplacení, je tímto pravomocným rozhodnutím vy e-en problém, zda pohledávka existuje a v jaké výši. Pokud v-ak ani na základ pravomocného rozhodnutí insolven ní správce v íteli jeho p isouzenou pohledávku dobrovoln neuhradí (z d vodu nedostatku k tomu poufítelných prost edk , jak bylo vysv tleno vý-e), stejn nebude moci vést v ítel v pr b hu insolven ního ízení pro tuto pohledávku výkon rozhodnutí nebo exekuci.š<sup>62</sup>*

Jestliže insolvenční správce p isouzenou pohledávku neuhradí z jiného d vodu, nefl z nedostatku pen íních prost edk , m fe se v ítel obrátit na insolven ní soud se fládostí o ud lení souhlasu k výkonu rozhodnutí. Insolven ní soud pak rozhodne, zda jsou podmínky pro zaplacení p ednostní pohledávky. V ítel se pak m fe s rozsudkem a rozhodnutím insolven ního soudu obrátit na exeku ní soud. Návrh na výkon rozhodnutí se podává proti insolven nímu správci a výkon je veden na majetkovou podstatu.

Samotné uplatn ní p ednostní pohledávky u insolven ního správce nemá vliv na b h proml ecích lh t. V ítelé si tedy i poté co uplatní p ednostní pohledávku u insolven ního správce musí hlídat p ípadné proml ení jejich pohledávky. Pokud se blíflí konec proml ecí lh ty, nezbyde jim nic jiného nefl podat žalobu o zaplacení proti insolven nímu správci. M fe tedy dojít k situaci, kdy v ítelé musí podat žalobu i tehdy, pokud insolven ní správce jejich pohledávku výslovn nesporuje.

InsZ stanoví, podá-li insolven ní návrh v ítel, je povinen doloflit, fe má proti dlužníkovi splatnou pohledávku, a k návrhu p ípojit její p íhlá-ku. Z gramatického výkladu ustanovení § 105 InsZ vyplývá zajímavá otázka. *šA to, zda zákonodárce tím, fe ukládá navrhujícímu v íteli povinnost p ílofít k insolven nímu návrhu p íhlá-ku jeho pohledávky, zárove brání v podání insolven ního návrhu ur ítému typu v ítel , jejichfl pohledávky se v insolven ním ízení v bec neuplat ují.š<sup>63</sup>* Dle názoru T. Richtera se jedná spí-e o nep esnost

<sup>62</sup> Mar-řková, J: Insolven ní ízení z pohledu dlužníka a v ítele, Linde Praha, 2011, str. 85

<sup>63</sup> Richter, T.: Insolven ní právo, Praha, ASPI, Wolters Kluwer, 2008, str. 200

zákonného ustanovení, nejlépe záměr zákonodárce. K nápravě dle T. Richtera nejspíše dojde změnou sporného ustanovení soudní praxí tak, že věřitel bude povinen k insolvenčnímu návrhu přiložit přihlášku své pohledávky jen v případě, kdy se vztahuje na jeho pohledávku procesní režim přihlašování.

O případě, kdy věřitel podal přihlášku pohledávky, která se nepřihlašuje, rozhodoval Vrchní soud v Praze. Vrchní soud v Praze rozhodoval o odvolání, kterým se odvolatel bránil odmítnutí předsnostní pohledávky insolvenčním soudem. Odvolatel mimo jiné přihlásil přihlášku do insolvenčního řízení nedoplatek mzdy. Insolvenční soud vč uzavřel s tím, že listiny dokládající právní důvod vzniku pohledávky k přihláše připojeny nebyly. Protože ve stanovené lhůtě odvolatel, ačkoli k tomu vyzván, přihlášku nedoplnil, soud s odkazem na ustanovení § 188 odst. 2 InsZ rozhodl, že se k přihláše pohledávky nepřihlíží a podle ustanovení § 185 IZ ji odmítl.

Vrchní soud po přezkoumání změnil rozhodnutí soudu prvního stupně tak, že se přihláška neodmítá s odvodněním, že podle ustanovení § 188 odst. 2 InsZ nelze postupovat u pohledávky postavené na rovně pohledávce za majetkovou podstatou, která se v insolvenčním řízení nepřihlašuje; to platí i v případě, že věřitel takovou pohledávku uplatnil v insolvenčním řízení formou přihlášky. Dle vrchního soudu je pojem vyloučenost klást si otázku po vadách přihlásek pohledávek, je-li se nepřihlašují.<sup>64</sup>

### 3.7 Dopad zahájení insolvenčního řízení na věřitele

Ustanovení § 109 InsZ spojuje se zahájením insolvenčního řízení omezení práv věřitelů. Dle ZKV omezení práv věřitelů následovalo až prohlášením konkursu. Po zahájení insolvenčního řízení jsou procesní práva věřitelů na individuální uspokojení pohledávek nahrazena kolektivním procesem uspokojení pohledávek.

Od zahájení insolvenčního řízení mohou věřitelé uplatnit své pohledávky pouze přihlášku (§ 109 odst. 1 písm. a) a § 110 InsZ). Věřitelé tedy nemohou po zahájení insolvenčního řízení podat žalobu o zaplacení na dlužníka. U jiných tak, soud řízení zastaví. Výjimku tvoří věřitelé předsnostních pohledávek, kteří i po zahájení insolvenčního řízení mohou žalobu o zaplacení své předsnostní pohledávky podat.

---

<sup>64</sup> Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 94/2008-P ze dne 15.7.2008

Jestliže v ítel nejprve podá žalobu o zaplacení dlužné částky a teprve poté je zahájeno insolvenční řízení, v řízení může v ítel i nadále pokračovat. Soud na konci řízení vydá rozsudek a doručí jej účastníkům. Pouze v případě prohlášení konkurzu by došlo k přeručení řízení, ve kterém v ítel vymáhá svou pohledávku (§ 263 InsZ). V ítel však nesmí zapomenout přihlásit tuto pohledávku i do insolvenčního řízení. V opačném případě by mohla nastat situace, kdy by v ítel měl v ruce pravomocný rozsudek, ale pohledávka by nikdy uspokojena nebyla. Taková situace může nastat například, kdy dlužník úspěšně projde procesem oddlužení. Pokud by v ítel svou pohledávku nepřihlásil do insolvenčního řízení a soud by vydal rozhodnutí o splnění oddlužení, v ítelova pravomocně přisouzená pohledávka by nebyla nikdy uspokojena. Insolvenční soud totiž po rozhodnutí o splnění oddlužení vydá usnesení, jímž dlužníka osvobodí od placení pohledávek, které v ítelé do insolvenčního řízení nepřihlásili, a tak uinit mohli (§ 414 odst. 2 InsZ).

Dalším úinkem spojeným se zahájením insolvenčního řízení je, že právo na uspokojení ze zajištění, které se týká majetku ve vlastnictví dlužníka nebo majetku náležejícího do majetkové podstaty, lze uplatnit a nově nabýt jen za podmínek stanovených InsZ (§ 109 odst. 1 písm. b) InsZ). V ítelé si například musí být v domě toho, že po zahájení insolvenčního řízení mohou s dlužníkem například uzavřít zástavní smlouvu, pokud ale bude rozhodnuto o úpadku dlužníka, bude s nimi jednáno jako s nezajištěnými v íteli.

Zahájení insolvenčního řízení má také dopad na výkon rozhodnutí nebo exekuci, kterou vede v ítel proti dlužníkovi. Výkon rozhodnutí nebo exekuci, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka i jiný majetek náležející do majetkové podstaty dlužníka, lze nařídít, nelze jej však provést (§ 109 odst. 1 písm. c) InsZ).

Novela InsZ č. 334/2012 Sb., účinná od 1.11.2012, omezila úinky spojené se zahájením insolvenčního řízení. Nově mohou soudy dva z významných negativních úinků spojených se zahájením insolvenčního řízení omezit předběžným opatřením (§ 82 odst. 2 písm. b) InsZ). Insolvenční soud může z důvodů hodných zvláštního zetele povolit provedení výkonu rozhodnutí i exekuce, může také povolit nabytí i uplatnění práva ze zajištění týkající se majetkové podstaty dlužníka. Zahájení insolvenčního řízení tak nutně nemusí pro v ítele znamenat, že uspokojení jeho pohledávky bude odloženo o řadu měsíců i let.

Samotné zahájení insolvenčního řízení směřuje jednak k omezení práv v ítel, ale také k zásadnímu omezení dlužníka. Dlužník je omezen v nakládání s majetkovou podstatou od okamžiku, kdy nastaly úinky spojené se zahájením insolvenčního řízení (§ 111 odst. 1 InsZ). Zákonodárce se tímto snažil omezit možnost dlužníka vyvést po

zahájení insolvenčního řízení majetek z majetkové podstaty a tím podstatně změnit majetkovou podstatu. Okamžik, kdy nastanou úkony spojené se zahájením insolvenčního řízení se liší podle toho, kdo podá insolvenční návrh. V případě, že podá insolvenční návrh dlužník vzniká majetková podstata ke dni podání návrhu (§ 205 odst. 1 InsZ). U věteřského insolvenčního návrhu vzniká majetková podstata buř v okamžiku, kdy soud nařídí p edb řné opatření, kterým omezí dispozici oprávněného dlužníka nebo rozhodnutím soudu o úpadku (§ 205 odst. 2 InsZ). U věteřského insolvenčního návrhu tedy dochází ke vzniku majetkové podstaty později. Na případné úkony učiněné s cílem vyvést majetek z majetkové podstaty učiněné v době od zahájení insolvenčního řízení po vznik majetkové podstaty je nutné pouřít režim odporovatelnosti.

Ustanovení InsZ, která omezují dlužníka v nakládání s majetkovou podstatou po zahájení insolvenčního řízení posilují postavení věteř v insolvenčním řízení.

### 3.8 Odvrácení úpadku po podání insolvenčního návrhu

InsZ obsahuje několik ustanovení, které mají pomoci dlužníku odvrátit hrozící úpadek. Přestože primárním cílem těchto ustanovení je pomoci dlužníku odvrátit úpadek, pro věteř jsou také přínosem. Je v zájmu věteř, aby se dlužník nedostal do úpadku, nebo aby úpadek odvrátil.

Aby se dlužník nedostal do úpadku, musí nejpozději při ústním jednání k projednání insolvenčního návrhu prokázat, že má peněžní prostředky k zaplacení svých závazků (§ 133 InsZ). Jestliže tuto skutečnost dlužník prokáže, odvrátí tím svůj úpadek, protože insolvenční návrh musí být za této situace zamítnut.

#### 3.8.1 Smlouva o úvěru, smlouva o půjčce

Jedním ze způsobů, jak může dlužník odvrátit svůj úpadek je uzavření smlouvy o úvěru nebo smlouvy o půjčce. Tyto smlouvy mohou být uzavřeny v režimu ustanovení § 41 InsZ o úvěrovém financování nebo mimo tento režim. Jestliže jsou smlouvy uzavřeny v režimu ustanovení § 41 InsZ musí být splněny podmínky stanovené InsZ pro jejich uzavření

a pohledávky v ítel z t chto smluv se stávají pohledávkami za majetkovou podstatou (§ 168 odst. 2 písm. f) InsZ). V ítelé, kte í poskytnou úv r v reflimu § 41 InsZ se dostanou do velice výhodného postavení oproti ostatním v ítel m. Pohledávky v ítel z úv rového financování (dále jen šnoví v ítelé) budou mít jak v konkursu, tak v reorganizaci p ednost p ed ostatními p ednostními pohledávkami (§ 305 odst. 2 InsZ a § 357 odst. 1 InsZ). Navíc podle ustanovení § 357 odst. 2 InsZ budou mít tito noví v ítelé po adí pohledávky shodné s po adím zaji-t ného v ítele. Toto po adí nového v ítele má pragmatické zd vodn ní. Jestliffe by se nový v ítel dostal afl na konec v ad v ítel , nikdy by se nena-el nový v ítel, který by takto riskantn poskytl finan ní prost edky. Uplatní se zde tedy princip, ffe p ednost má ten, kdo poskytl úv r jako poslední.

Na riziko, které m ffe vzniknout p ednostního postavení nových v ítel upozor uje nap . T.Richter. Dle n j za této situace m ffe vzniknout riziko vytvo ení koalice mezi managementem (resp. spole níky) insolventní korporace a novým v ítelem. Cílem této koalice bude vy adit ze hry d ív j-í v ítele a rozd lit p ípadný zisk z riskantní investí ní strategie mezi management (spole níky) a nového v ítele. V p ípad , ffe tato riskantní operace nevyjde management (spole níci) jsou na tom stejn jako p edtím a nový v ítel p enese ztráty na p vodní v ítele. InsZ se snaží p edcházet t mto situacím, nap . tím, ffe k uzav ení smlouvy o úv rovém financování pot ebuje dluhík s dispozi ním oprávn ním souhlas v ítelského výboru.<sup>65</sup>

Jsou-li úv rové smlouvy uzavírány mimo reflim § 41 InsZ a násl., nejsou pohledávky v ítel z t chto smluv pohledávkami p ednostními. Uzav ení takových smluv mimo reflim § 41 InsZ ale není dle rozhodnutí Vrchního soudu v Praze poru-ením InsZ. Vrchní soud v Praze dosp l k záv ru, ffe nelze bez dal-ího hodnotit zamý-lenou úv rovou smlouvu jako poru-ení InsZ, pokud m la sloufít k zapravení dluhíkových závazk zp sobem, který nep edstavuje nep íпустné zvýhodn ní n kterého z v ítel .<sup>66</sup> *š Uzav ením úv rové i obdobné smlouvy dojde na stran dluhníka ke vzniku dal-ího závazku; je v-ak t eba vid t, ffe v ítel, se kterým je tato smlouva uzavírána, vstupuje do daného závazkového vztahu se znalostí v ci, tedy s v domím, ffe smlouva je uzavírána se subjektem, který se nachází v insolven ním ízení a ffe pohledávka ze smlouvy uzav ené po zahájení insolven ního ízení mimo rámeč ust. § 41 a násl. insolven ního zákona bude nep ednostní a nezaji-t nou pohledávkou.*

<sup>65</sup> Richter, T.: Insolven ní právo, Praha, ASPI, Wolters Kluwer, 2008, str. 181,182

<sup>66</sup> Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 2 VSPH 313/2011-A-156 ze dne 29.4.2011

*Uzavření takové smlouvy však není v rozporu s insolvenčním zákonem a tím méně pak s trestním zákoníkem.*<sup>67</sup>

### 3.8.2 Moratorium

Dalším způsobem odvrácení úpadku je vyhlášení moratoria. Jde o institut, který se objevil nově v InsZ a má pomoci dlužníku překonat stav úpadku nebo hrozícího úpadku vlastními silami. Moratorium trvá nejdéle tři měsíce, resp. čtyři (§ 119 InsZ). Po dobu trvání moratoria nelze vydat rozhodnutí o úpadku a dlužník je chráněn před individuálním postupem věřitelů. Moratorium lze vyhlásit před i po zahájení insolvenčního řízení (§ 115 a 125 InsZ). Insolvenční soud vyhlásí moratorium jen, když jsou splněny všechny podmínky dané InsZ. S návrhem na moratorium musí souhlasit většina dlužníkůvých věřitelů. Věřitelé mohou i za trvání moratoria uplatňovat své pohledávky předně, předně se však stane účinnou a s tímto zánikem moratoria.

Po dobu trvání moratoria je dlužníku umožněno, aby hradil přednostně pohledávky, které souvisí se zachováním provozu podniku (§ 122 odst. 1 InsZ). Dodavatelé energií, surovin a služeb nemohou dlužníku zastavit dodávky, plní-li dlužník alespoň závazky, které souvisí se zachováním provozu podniku (§ 122 odst. 2 InsZ).

Moratorium má za pomoci dlužníku vyřešit jeho nepatnou finanční situaci. Poskytne dlužníku čas k vyjednávání s věřitelovými věřiteli a zároveň ochranu před ostatními věřiteli. Součástí je zachování provozu dlužníkovy podniku.

Pro věřitele je jistě lepší, když je zachován provoz dlužníkovy podniku a věřitelé s dlužníkem se dohodnou na mimoinsolvenční řešení. Věřitelé tak mají šanci získat více peněžních prostředků, než by získali např. konkursem.

---

<sup>67</sup> Chálek, O.: Odvrácení úpadku platebně neschopného dlužníka po podání insolvenčního návrhu, Bulletin advokacie, 1-2/2012, str.28

## 4. V ITELSKÉ ORGÁNY

*š Okruh v ítel jako ú astník ízení bývá široký (n kdy afl p íli–po etný). Krom toho je tento okruh i prom nlivý, protože k uplat ování nárok dochází prakticky v pr b hu celého ízení a n kte í v ítelé odpadají bu proto, že jejich pohledávka byla úsp –n pop ena, anebo naopak uspokojena v pr b hu ízení, pokud je to p ípustné. Tyto dv okolnosti vedou k tomu, že by jen obtížn bylo možné v pr b hu ízení jednat s jednotlivými v íteli individuáln , zvlá– kdyfl vezmeme v úvahu i rozt í–nost jejich zájm . Tyto okolnosti vedly k tomu, že v insolven ním ízení vznikají zvlá–tní procesní subjekty, které souhrnn nazýváme v ítelskými orgány.<sup>68</sup>*

P íhlá–ení v ítelé mohou svá práva v insolven ním ízení uplat ovat prost ednictvím v ítelských orgán . V ítelskými orgány jsou sch ze v ítel , v ítelský výbor, prozatímní v ítelský výbor nebo zástupce v ítel .

V ítelské orgány mají vyvařovat proces ovládaný insolven ním správcem a kontrolovaný insolven ním soudem.

### 4.1 Sch ze v ítel

Sch ze v ítel je vrcholným orgánem v ítel . Je to shromážd ní v–ech v ítel , kte í p íhlásili své pohledávky v í dluřníkoví.

P sobnost sch ze v ítel je dána p ímo InsZ (§ 46 InsZ). Sch ze v ítel volí a odvolává leny v ítelského výboru nebo zástupce v ítel a rozhoduje také o tom, zda je ponechán ve funkci prozatímní v ítelský výbor. Sch ze v ítel si v–ak m že do své p sobnosti vyhradit cokoliv, co pat í do p sobnosti v ítelských orgán . Sch ze v ítel vykonává p sobnost v ítelského výboru nebo zástupce v ítel pokud nejsou ustanoveni.

Sch ze v ítel m že p íjmout nap . í rozhodnutí o zp sobu e–ení úpadku, v p ípad , kdy je možné e–ít úpadek konkursem nebo reorganizací. Jestliffe je dluřník v úpadek e–en konkursem m že sch ze v ítel nap . p íjmout usnesení o zp sobu zpen ření majetkové podstaty. Jestliffe je úpadek e–en reorganizací, m že se sch ze v ítel usnést na tom, kdo bude p edkládat reorganiza ní plán, zda dluřník nebo v ítel. V p ípad , že je úpadek e–en

---

<sup>68</sup> Winterová, A a kolektiv: Civilní právo procesní, Praha, Linde Praha, 2011, str. 599,600

oddlužením, sch ze v ítel rozhoduje o tom, zda bude oddlužení provedeno ve form zpen ření majetkové podstaty nebo formou splátkového kalendá e.

Sch zi v ítel svolává a ídí insolven ní soud. Sch ze je svolána vyhlá-kou, ve které je uvedeno místo a as konání sch ze a p edm t jednání. Vyhlá-ku musí soud zve ejnit v insolven ním rejst íku, vyv sit na ú ední desce soudu a také doru it zákonem stanoveným subjekt m.

Kdo m fle navrhnout svolání sch ze v ítel je stanoveno v ustanovení § 47 InsZ. Sch ze v ítel m fle být svolána z vlastní iniciativy soudu, dále na návrh insolven ního správce, v ítelského výboru nebo alespo dvou v ítel , jejichfl pohledávky íní alespo desetinu p íhlá-ených pohledávek. Insolven ní soud musí sch zi v ítel svolat v p ípad , kdy mu to ukládá InsZ. Dále svolá insolven ní soud sch zi v ítel v p ípad , kdy se v pr b hu insolven ního ízení objeví pot eba za ú asti v ítel rozhodnout o v cech významných pro insolven ní ízení.

Mofnost, aby v ítelé, jejichfl pohledávky íní alespo desetinu p íhlá-ených pohledávek, mohli navrhnout svolání sch ze v ítel je nová. ZKV toto neumofl oval. Tato mofnost posílila postavení minoritních v ítel , kte í za spln ní stanovených podmínek mohou navrhnout svolání sch ze. Naopak jeden majoritní v ítel tohoto cíle nedosáhne.

Právo zú astnit se sch ze v ítel mají p íhlá-ení v ítelé, dlufník, insolven ní správce a státní zastupitelství (§ 47 odst. 2 InsZ). V ítelé tedy mají mofnost ovliv ovat d leflitá rozhodnutí. Ú astnit se sch ze v ítel se vyplatí v t-ímu v íteli. Malý v ítel se asto sch ze v ítel neú astní, protofle náklady spojené s výkonem jeho hlasovacího práva jsou v pom ru k vý-i jeho pohledávky vysoké.

V n kterých p ípadech se ov-em nevyplatí aktivní postup v insolven ním ízení ani majoritnímu v íteli, protofle hodnota majetku dlufníka p ípadající na majoritního v ítele je ve srovnání s t mito náklady velmi nízká.<sup>69</sup>

Sch ze v ítel je ve ejná, m fle se jí tedy zú astnit i osoba, která není ú astníkem insolven ního ízení.

V ítelé si hradí náklady související s ú astí v insolven ním ízení, tedy i se sch zí v ítel , sami. Obecn nelze tyto náklady v insolven ním ízení uspokojit. InsZ se snaflí sníflit tyto náklady na ú ast na sch zi v ítel . Ustanovení § 50 odst. 2 InsZ upravuje mofnost písemného hlasování. K tomuto písemného hlasu se p íhlíflí jen tehdy, bylo-li podání s hlasem

---

<sup>69</sup> Richter, T.: Insolven ní právo, Praha, ASPI, Wolters Kluwer, 2008, str. 143

doručeno na předepsaném formuláři s ověřeným podpisem nejpozději v den předcházející schůzi vnitřní.

Na schůzi vnitřní může být projednáno jen to, co bylo uvedeno v oznámení o svolání schůze vnitřní. Vnitřní tedy musí být dopředu obeznámeni s tím, co se bude projednávat na schůzi vnitřní, aby si dopředu mohli zjistit informace a zvážit svůj další postup. Výjimka je možná za předpokladu, že se schůze vnitřní zústaňně vnitřní a usnesou se na dalším předem tu jednání. Tato úprava je odlišná od ZKV a přináší větší ochranu vnitřní. Na schůzi vnitřní tedy nemůže být odhlasováno nic, čím by nebyli dopředu obeznámeni.

První schůze vnitřní se koná nejpozději do třinácti dnů od rozhodnutí o úpadku (§ 137 odst. 1 InsZ). Na první schůzi vnitřní se volí vnitřní výbor, předem tím jednání je také zpráva insolvenčního správce o jeho dosavadní činnosti a zpráva prozatímního vnitřního výboru o jeho dosavadní činnosti, byl-li ustanoven.

Na schůzi vnitřní, která nejbližší následuje po předložení jednání, se mohou vnitřní usnést, že insolvenčním soudem ustanoveného insolvenčního správce odvolávají z funkce a že ustanovují nového insolvenčního správce (§ 29 odst. 1 InsZ). Takto mohou vnitřní odvolat pouze insolvenčního správce ustanoveného soudem, se kterým se neztotožnili. *šToto e-ení bylo zvoleno mj. i s ohledem na to, aby při hlášené pohledávky vřky popíral a p ezkoumával správce ustavený na první pokus soudem, a nikoli správce, který byl vybrán vnitřní. Tím se má zamezit možné manipulaci vnitřní se správcem, kterého si vybrali, kdy zejména v procesu předložení jednání by mohla takováto manipulace vyvolávat neřádoucí d sledky.*<sup>70</sup> Toto rozhodnutí musí být schváleno alespoň polovinou všech vnitřní, kteří jsou při hlášení ke dni předcházejícímu konání schůze. Rozhodnutí vnitřní o odvolání insolvenčního správce musí být následně schváleno soudem. Vnitřní jsou v tomto případě ve výhodnějším postavení než insolvenční správce. Soud musí nového insolvenčního správce potvrdit. Nepotvrdí jej pouze tehdy, pokud nesplňuje podmínky dané InsZ. Naopak odvolaný insolvenční správce nemá žádný opravný prostředek, jak zvrátit rozhodnutí schůze vnitřní. To potvrzuje mimo jiné i usnesení Vrchního soudu v Praze.<sup>71</sup> Odvolání insolvenční správkyn soud odmítl pro nepřipustnost. Dle soudu je odvolání nepřipustné jen proti rozhodnutí, jímž insolvenční soud nepotvrdil usnesení schůze vnitřní o tom, že insolvenčním soudem ustanoveného insolvenčního správce vnitřní odvolávají z funkce a že ustanovují nového správce. Ani v tomto případě nemůže podat odvolání insolvenční správce, ale jen vnitřní, který na schůzi

<sup>70</sup> Kotouřová, J. a kolektiv: Zákon o úpadku a zprávoch jeho e-ení (insolvenční zákon) ó komentáři, C.H.Beck, 2011, str. 62,63

<sup>71</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 646/2012 ze dne 21.5.2012

hlasoval pro přijetí usnesení. V případě, že soud potvrdí usnesením v řízení ustanoveného správce, nemůže se odvolat nikdo, jde totiž o rozhodnutí soudu vydané v rámci jeho dohlédací činnosti.

K platnosti usnesení schůze v řízení není vyžadováno žádné kvórum. Usnesení schůze v řízení je přijato, jestliže s ním souhlasí prostá většina hlasů přítomných nebo řádně zastoupených v řízení, pořízená podle výše jejich pohledávek (§ 49 odst. 1 InsZ). Usnesení schůze v řízení tedy může být přijato i jediným v řízením.

S účinností od 31.3.2011 byla do InsZ vrácena možnost přihlášených v řízení popírat pohledávky jiných v řízení. Aby se zabránilo manipulacím s hlasovacími právy, bylo nově stanoveno, že popření pohledávky přihlášeným v řízením nemá vliv na hlasovací právo v řízení, jejichž pohledávka byla popřena (§ 51 odst. 3 InsZ). Jestliže ovšem byla při příjímání v řízení popřena pohledávka např. insolvenčním správcem, v řízení ztrácí hlasovací právo. V řízení, jehož pohledávka byla v řízení popřena, má možnost požádat o přiznání hlasovacího práva. Pokud o přiznání hlasovacího práva nerozhodne sama schůze v řízení, učiní tak insolvenční soud (§ 51 odst. 1 InsZ).

Práva v řízení byla významně posílena ustanovením § 54 odst. 1 InsZ, které dává možnost insolvenčnímu soudu zrušit usnesení schůze v řízení, odporuje-li společnému zájmu v řízení. Jde o úpravu, která chrání v řízení před jedním nebo několika málo velkými v řízením, kteří upřednoství jen své partikulární zájmy. Soud musí zkoumat, zda usnesení schůze v řízení neodporuje společnému zájmu v řízení a zda jiný způsob řešení úpadku by pro v řízení nebyl spravedlivější nebo výnosnější. Soud může rozhodnout o zrušení usnesení schůze v řízení jen na návrh insolvenčního správce nebo v řízení, který hlasoval proti přijetí usnesení schůze v řízení. Toto rozhodnutí může soud vydat jen do skončení schůze v řízení.

Nejvyšší soud<sup>72</sup> konstatoval, že usnesením, kterým insolvenční soud rozhoduje podle ustanovení § 54 InsZ o návrhu na zrušení schůze v řízení, která si vyhradila (na úkor v řízení) právo rozhodovat o otázkách v usnesení vymezených, není pro účely posouzení přípustnosti dovolání usnesením ve věci samé. Je to usnesení, kterým soud upravuje insolvenční řízení v rámci dohlédací činnosti soudu.

---

<sup>72</sup> Usnesení Nejvyššího soudu 29 NSCR 3/2010 ze dne 29.4.2010

## 4.2 V itelský výbor

Sch ze v ítel je povinna ustanovit v ítelský výbor, jestliže je v ítel více neř 50. V ítelský výbor je výkonným orgánem.

Sch ze v ítel volí leny v ítelského výboru a jejich náhradníky. V ítelský výbor má nejmén 3 a nejmý–e 7 len , kařdý ze len má svého náhradníka (§ 56 InsZ). O velikosti v ítelského výboru rozhoduje sch ze v ítel .

Volbu v ítelského výboru usnesením potvrdí insolven ní soud. V p ípad volby do v ítelského výboru je mořné, aby v ítel navrhl sám sebe jako kandidáta a pak pro sebe hlasoval a svými hlasy se do v ítelského výboru i zvolil.

lenem a náhradníkem v ítelského výboru m ře být jen p íhlá–ený v ítel, který se svým zvolením souhlasí (§ 59 odst. 1 InsZ). Ve v ítelském výboru mají být zastoupeny v–echny skupiny v ítel podle povahy jejich pohledávek. len v ítelského výboru navrřených nezaji–t nými v íteli musí být vřdy nejmén tolik, kolik je len navrřených zaji–t nými v íteli (§ 57 odst. 1 InsZ). Zvlá–tní ochrany tedy pořívají nezaji–t ní v ítelé. Toto ustanovení InsZ slouřlí jako pojistka p ed ovládnutím v ítelského výboru zaji–t nými v íteli. InsZ p ípou–tí, aby po et len v ítelského výboru byl sudý. asto tedy m ře docházet k rovnosti hlas . P i rovnosti hlas rozhoduje hlas p edsedy (§ 58 odst. 3 InsZ).

Naopak lenem a náhradníkem v ítelského výboru nemohou být osoby, u kterých je vřhledem k jejich vztahu k dluřníkovi d řod pochybovat o jejich nepodjatosti, zejména osoby dluřníkovi blízke, vedoucí zam stnanci dluřníka nebo spole níci dluřníka (§ 59 odst. 2 InsZ). Osoba dluřníkovi blízka je definována v ustanovení § 116 OZ.

*ř Otázkou je zda a za jakých podmínek len, který byl zvolen a potvrzen sch zí v ítel jako len v ítelského výboru, m ře být pozř ji jako podjatý odvolán. Dle ustanovení § 63 odst. 1 InsZ zaniká funkce lena v ítelského výboru mimo jiné i odvoláním. Dle odst. 3 téhoř ustanovení InsZ m ře soud i bez návrhu odvolat n kterého lena v ítelského výboru z d leřtých d řod , zejména p i poru–ování nebo zanedbávání povinností. V obchodních vztazích praxe dovodila, ře i právnická osoba m ře být považována za osobu blízkou v í jiné osob za p edpokladu, ře tato osoba je statutárním orgánem právnické osoby, spole níkem apod. a zároveň by tato osoba poci ovala újmu, kterou utrp la právnická osoba, jako újmu vlastní.<sup>73</sup>*

<sup>73</sup> Orbesová, B.: V ítelé z pohledu jejich rozhodovací p sobnosti v insolven ním řízení, Bulletin advokacie 9/2012, str. 30

V itelský výbor má značné pravomoci. V itelský výbor je orgánem p eváfn kontrolním, má ov-em i pravomoci schvalovací. V itelský výbor dohlíží na innost insolven ního správce, m fle nahlííet do dluhíkov a ú etnictví nebo písemností, ale také nap . schvaluje vý-i a správnost hotových výdaj insolven ního správce.

Dal-í oprávn ní v itelského výboru vyplývají z ustanovení InsZ v závislosti na zp sobu e-ení úpadku. V p ípad e-ení úpadku konkursem je v itelský výbor oprávn n po insolven ním správci pofladovat ocen ní majetkové podstaty znalcem, v itelský výbor je oprávn n ulofit insolven nímu správci podání odp r í flaloby, pokud ji nehodlá správce sám podat nebo umofl uje-li to stav zpen flení majetkové podstaty, insolven ní správce kdykoliv v pr b hu insolven ního ízení navrhne insolven nímu soudu, aby povolil áste ný rozvrh, se kterým musí souhlasit v itelský výbor.

Jestliffe je úpadek e-en reorganizací dluhíík m fle po právní moci rozhodnutí o povolení reorganizace ínit právní úkony, které mají z hlediska nakládání s majetkovou podstatou zásadní význam, jen se souhlasem v itelského výboru. V itelský výbor je také oprávn n navrhnout insolven nímu soudu opat ení k odstran ní nedostatk , které zjistil p i své kontrolní innosti, v etn opat ení, která mohou vést ke skon ení reorganizace.

V p ípad e-ení úpadku oddlužením InsZ nestanoví v itelskému výboru fládné zvlá-tní kompetence. V itelský výbor dohlíží spolu s insolven ním správcem na pr b h obou forem oddlužení.

V itelský výbor se m fle sejít z vlastní iniciativy nebo jej svolá insolven ní soud nebo insolven ní správce. Ze svého st edu si volí p edsedu, který m fle svolat v itelský výbor, a který jedná ní ídí. V itelský výbor je usná-eníschopný, je-li p ítomna nadpolovi ní v t-ina jeho len nebo náhradník . V itelský výbor rozhoduje v t-inou hlas svých len . Nep ítomné leny zastupují jejich náhradníci (§ 58 odst. 3 InsZ).

Cílem v itelského výboru je ochrana spole ného zájmu v ítel (§ 58 odst. 1 InsZ).

lenové v itelského výboru jsou povinni dát p ednost spole nému zájmu v ítel p ed zájmy vlastními nebo zájmy jiných osob. Jestliffe lenové v itelského výboru nebo jejich náhradníci poru-í své povinnosti p i výkonu funkce nebo neodborn vykonávají svou funkci, odpovídají za -kodu nebo jinou újmu (§ 60 odst. 1 InsZ). Za -kodu odpovídají dle ustanovení § 420 a násl. OZ. P edpoklady pro vznik -kody jsou zp sobení -kody (a ufl v íteli, dluhííku nebo jiné osob ), poru-ení povinností, p í inná souvislost mezi zp sobením -kody a poru-ením povinností a zavin ní. P í emfl zavin ní se presumuje. Ten, kdo -kodu zp sobil, musí prokázat, fle ji nezavinil. Na rozdíl od insolven ního správce, nemá len v itelského výboru povinnost být pro výkon své funkce poji-t n.

InsZ obsahuje ještě další pojistku proti prosazení zájmů, v nichž vitel na úkor ostatních. Členové a náhradníci v itelského výboru mají omezeno právo nabytí majetku z majetkové podstaty. Jestliže povod majetku neschválí sch ze vitel, nemohou majetek z majetkové podstaty nabyt (§ 295 InsZ).

Na rozdíl od ú asti na sch zi vitel, náleží členovi v itelského výboru právo na náhradu hotových výdajů a p im enou odm nu.

Funkce člena v itelského výboru nebo jeho náhradníka zaniká odvoláním, odstoupením nebo ukon ením jeho ú asti v insolven ním ízení (§ 63 odst. 1 InsZ). Insolven ní soud také m fe odvolat n kterého ze členů v itelského výboru a náhradník nebo dokonce celý výbor vitel, zejména p i poru ování nebo zanedbávání jejich povinností (§ 63 odst. 3 InsZ). Insolven ní soud tak m fe u init ex offo. Jestliže podá návrh na odvolání sch ze vitel, insolven ní soud mu musí vyhov t, je-li návrh v souladu se zákonem. Tímto je významn posílena pravomoc sch ze vitel, jakofito nejvyššího orgánu vitel.

#### 4.3 Prozatímní v itelský výbor

Insolven ní soud m fe jmenovat prozatímní v itelský výbor do doby, neff dojde k ustanovení v itelského výboru a k potvrzení volby jeho členů. Je tedy na úvaze insolven ního soudu, zda jmenuje prozatímní v itelský výbor nebo ne. Jestliže podá insolven ní návrh dlužník, musí insolven ní soud jmenovat prozatímní v itelský výbor neprodlen (§ 61 odst. 1 InsZ).

Kdyff se na sch zi vitel k tomu svolané nepoda í jmenovat v itelský výbor, musí insolven ní soud jmenovat prozatímní v itelský výbor vffdy (§ 61 odst. 2 InsZ). Insolven ní soud ustanoví prozatímní v itelský výbor také v p ípad , kdy sice sch ze v itelský výbor zvolila, ale po et jeho členů klesl pod 3 a není ufl náhradník.

V p ípad , fe insolven ní soud rozhoduje o ustanovení prozatímního v itelského výboru, zpravidla nezji uje, zda vitel se svým ustanovením za člena souhlasí. Nemá-li vitel zájem být členem prozatímního v itelského výboru, nic mu nebrání z funkce odstoupit.

Stejn jako u v itelského výboru by v prozatímním v itelském výboru m li být zastoupeny v echny skupiny vitel podle povahy jejich pohledávek. Výslovn InsZ zmi uje jednu skupinu vitel, a to zam stnance. Jestliže insolven ní soud zjistí, fe významnou ást

dlužníkůvých v ítel tvo í zam stnanci, jmenuje insolven ní soud do prozatímního v ítel ského výboru i jejich zástupce.

Prozatímní v ítel ský výbor má stejné kompetence jako v ítel ský výbor zvolený sch zí v ítel .

Sch ze v ítel na své první sch zi rozhodne, zda ponechá ve funkci prozatímní v ítel ský výbor. Toto oprávn ní sch ze v ítel posiluje postavení v ítel proti insolven nímu soudu. Prozatímní v ítel ský výbor také ukon í svou innost, jestlifle insolven ní soud potvrdí v ítel ský výbor ustanovený sch zí v ítel .

#### 4.4 Zástupce v ítel

V p ípad , fle po et v ítel nep esáhne 50, posta í, aby byl na místo v ítel ského výboru jmenován zástupce v ítel . V ítelé se tedy sami rozhodnou, zda je jmenování v ítel ského výboru nezbytné a hlavn , zda je z hlediska po tu p íhlá-ených v ítel hospodárné.

Pokud sch ze v ítel neustanoví v ítel ský výbor ani zástupce v ítel , nap . proto, fle se v ítelé na sch zi nedostaví nebo odmítnou kandidovat, ustanoví insolven ní soud prozatímní v ítel ský výbor.

Zástupce v ítel má stejné pravomoci jako v ítel ský výbor. Zástupce v ítel nem fle být jmenován insolven ním soudem.

Na rozdíl od lenství ve v ítel ském výboru, nep echází p í ukon ení ú asti v insolven ním ízení na nabyvatele pohledávky i funkce zástupce v ítel .

*ŠJe to posílení ochrany práv ostatních v ítel p ed ú elovým jednáním p vodního zástupce v ítel a nabyvatele pohledávky, kdy by se na místo zástupce v ítel mohla dostat osoba pro ostatní v ítele naprosto neřádoucí a ned v ryhodná, a mohlo by tak dojít k umen-ení vzájemné kontroly mezi procesními subjekty, jeřl se prost ednictvím kolektivního orgánu obvykle prosazuje ú inn ji. Z obdobných d vod jifl není mofné, aby zástupce v ítel i jeho náhradníka jmenoval insolven ní soud, jak tomu bylo doposud. Volba zástupce v ítel a jeho náhradníka tak nov z stává výsadním právem nejvy-ího v ítel ského orgánu, tj. sch ze v ítel .<sup>74</sup>*

---

<sup>74</sup> Kotou ová, J. a kolektiv: Zákon o úpadku a zp sobech jeho e-ení (insolven ní zákon) ó komentá , C.H.Beck, 2011, str. 163

## 5. ROZHODNUTÍ O ÚPADKU A PŘEZKUMNÉ JEDNÁNÍ

### 5.1 Rozhodnutí o úpadku

Rozhodnutí o úpadku je především samostatného meritorního rozhodnutí soudu.

Insolvenční soud vydá rozhodnutí o úpadku, je-li zjištěno, že je dlužník v úpadku nebo mu úpadek hrozí (§ 136 odst. 1 InsZ). Jaké náležitosti má obsahovat rozhodnutí o úpadku stanoví InsZ.

Insolvenční soud v rozhodnutí o úpadku musí uvést výrok, kterým ustanovuje insolvenčního správce (§ 136 odst. 2 písm. b) InsZ). Konkrétní osobu určuje předseda insolvenčního soudu, vybírá ji ze seznamu insolvenčních správců. A proti odvolání proti rozhodnutí o úpadku není obecně přípustné podle ustanovení § 141 odst. 1 InsZ, proti výroku o ustanovení insolvenčního správce je možné podle ustanovení § 26 InsZ podat odvolání. V odvolání lze však pouze namítat, že ustanovený insolvenční správce nesplňuje podmínky pro ustanovení nebo že je podjatý. Věitelé mají navíc možnost usnést se na schůzce věitelů na tom, že odvolávají soudem ustanoveného insolvenčního správce a místo něj ustanovují jinou osobu. Takové usnesení ale mohou věitelé přijmout pouze na schůzce věitelů, která následuje nejbližší po přezkumném jednání. Insolvenční soud navíc musí potvrdit nově zvolenou osobu insolvenčním správcem (§ 29 InsZ).

Rozhodnutí o úpadku mimo jiné musí obsahovat výzvu, aby věitelé, kteří dosud nepohlásili své pohledávky, tak učinili ve stanovené lhůtě (§ 136 odst. 2 písm. d) InsZ). Věitelé fakticky mohou podávat pohledávky ihned po zahájení insolvenčního řízení. Insolvenční návrhovětel je povinen jít k insolvenčnímu návrhu přiložit pohledávky. Lhůta stanovená v rozhodnutí o úpadku k přihlášení pohledávek nesmí být kratší 30 dnů a delší dvou měsíců po rozhodnutí o úpadku (§ 136 odst. 3 InsZ). Tato lhůta je relativně krátká a striktně daná. Soud nemá jinou možnost, než určit lhůtu k podání přihlášek v tomto časovém rozmezí. Jestliže je vydáno rozhodnutí o úpadku společně s rozhodnutím o povolení oddlužení je lhůta k přihlášení pohledávek jen 30 dní od rozhodnutí o úpadku (§ 136 odst. 4 InsZ). Lhůta po právní účinnosti rozhodnutí o úpadku v insolvenčním rejstříku. Věitel by tedy měl pečlivě sledovat insolvenční rejstřík, zda se na který z jeho dlužníků neocitl v úpadku. Věitel musí svou pohledávku za dlužníkem přihlásit v soudem

stanovené lhůt, jinak se k přihláše nepohlíží a takto uplatněná pohledávka se neuspokojuje (§ 173 odst. 1 InsZ). V insolvenčním řízení není obecně možné prominutí zmeškání lhůt. Z hlediska pohledu věitele tedy jde o přísnější úpravu na rozdíl od ZKV. Tato přísnost je odvozena požadavkem na zrychlení insolvenčního řízení.

Dále musí rozhodnutí o úpadku obsahovat výzvu, aby osoby, které mají závazky vůči dlužníkovi, například plnění neposkytovali dlužníkovi, ale insolvenčnímu správci (§ 136 odst. 2 f) InsZ). Do rozhodnutí o úpadku poskytovali dlužníkovi dlužníci plnění přímo dlužníkovi. Výjimkou bylo vydání předběžného opatření insolvenčním soudem, které stanovilo, že dlužníkovi pohledávky mají být plněny přímo předběžnému správci (§ 113 odst. 1 InsZ). Sankcí za porušení předběžného opatření je, že osoba, která plnila dlužníkovi, není svého závazku zproštěna, ledaže prokáže, že o předběžném opatření nemohla vědět (§ 114 InsZ). Ustanovení InsZ o tom, že dlužníci dlužníka mají poskytovat plnění správci nebo předběžnému správci chrání věitele dlužníka a mají zamezit změnování majetkové podstaty.

Rozhodnutí o úpadku také obsahuje výzvu, aby věitelé insolvenčnímu správci neprodleně sdělili, jaká zajišťovací práva uplatní na dlužnických věcech, právech, pohledávkách nebo jiných majetkových hodnotách (§ 136 odst. 2 písm. f) InsZ). *šJe potom otázkou, zda v případě, že věitel, který řádně, ve lhůt stanovené soudem v rozhodnutí o úpadku, podá přihlášku pohledávky, ve které se souhlasně dovolá zajištění své pohledávky, a toto ve smyslu § 166 InsZ osvědčí. Tím zároveň splní i svou informační povinnost stanovenou v rozhodnutí o úpadku podle § 136 odst. 2 písm. f) InsZ. Věitel, který nesplní povinnost sdělit předmětné údaje, nese odpovědnost za škodu případně takto způsobenou. Vystavuje se však i sankci v podobě administrativní pokuty za ztížení řízení. O těchto následcích musí soud věitele v usnesení o úpadku výslovně poučit.*<sup>75</sup>

Rozhodnutí o úpadku také musí obsahovat výrok, jímž se určí místo a termín konání schůze věitelů a příslušného jednání (§ 136 odst. 2 písm. g) InsZ).

---

<sup>75</sup> Kotoučková, J. a kolektiv: Zákon o úpadku a zproštění jeho účinnosti (insolvenční zákon) s komentářem, C.H.Beck, 2011, str. 263,264

## 5.2 P zkoumání pohledávek insolven ním správcem p ed p zkušným jednáním

Insolven ní správce zkoumá, zda je p íhlá-ka pohledávky úplná a bez vad. Pokud zjistí, že p íhlá-ka není úplná nebo obsahuje vady, je insolven ní správce povinen vyzvat v ítele k jejímu opravení nebo dopln ní (§ 188 odst. 2 InsZ). Insolven ní správce je povinen pou ít v ítele, jak má p íhlá-ku opravit nebo doplnit a také jej pou í následku, pokud tak neu íní. Jestliže v ítel p íhlá-ku neopraví nebo nedoplní, insolven ní soud pak rozhodne, že se k p íhlá-ke nep íhlíí.

Insolven ní správce p ed p zkoumáním pohledávek sestaví jejich seznam.

V seznamu pohledávek jsou u každého v ítele uvedeny jeho identifika ní údaje a dále údaje nutné pro posouzení d vodu vzniku, vý-e a po adí jeho pohledávky. P ednostní postavení zaji-t ných v ítel se projevuje i v seznamu p íhlá-ených pohledávek, kde jsou zaji-t ní v ítelé uvedeni zvlá- . Do tohoto seznamu insolven ní správce neza adí v-echny p íhlá-ené pohledávky. Pohledávky, ke kterým se nep íhlíí, pohledávky vylou ené z uspokojení a dal-í pohledávky stanovené zákonem se do seznamu neza azují. Do seznamu se také neza azují pohledávky, které v ítelé neopravili nebo nedoplnili.

P íhlá-ky pohledávek uvedené v seznamu nejprve p zkoumá insolven ní správce. Insolven ní správce p zkoumá p íhlá-ku pohledávky zejména podle p íložených doklad a ú etnictví dlužníka nebo evidence. Pokud insolven ní správce popírá n kterou pohledávku, toto pop ení výslovn uvede v seznamu pohledávek u p íslu-né pohledávky a také uvede, z jakého d vodu ji popírá.

Dále insolven ní správce vyzve dlužníka, aby se k p íhlá-eným pohledávkám vyjád il (§ 188 odst. 1 InsZ). Výzva k vyjád ení dlužníka k p íhlá-eným pohledávkám musí být dlužníku doru ena do vlastních rukou. Dlužník své stanovisko k pohledávce napí-e do insolven ním správcem p ípraveného seznamu pohledávek. Uvede, zda pohledávku uznává, nebo zda ji popírá. Jestliže se dlužník nevyjád í, nic nebrání insolven nímu správci k p edložení seznamu p íhlá-ených pohledávek na p zkušném jednání. Insolven ní správce bude tedy p í p zkoumávání p íhlá-ených pohledávek vycházet zejména z ú etnictví nebo evidence dlužníka a také m že p í svém -et ení vyuffít sou innost p íslu-ných orgán .

Seznam p íhlá-ených pohledávek zve ejní insolven ní soud v insolven ním rejst íku nejpozd ji 15 dn p ede dnem, kdy se o nich má konat p zkušné jednání, a má-li se p zkušné jednání konat do 15 dn po uplynutí lh ty k p íhlá-ení pohledávek, nejpozd ji 3 dny p ede dnem, kdy se o nich má konat p zkušné jednání (§ 189 odst. 3 InsZ).

V ítelé by m li této fázi insolven ního ízení v novat pozornost. Je v zájmu v ítel se p ed p ezumným jednáním seznámit se seznamem p íhlá-ených pohledávek a také s podklady, na jejichž základ byl seznam sestaven. V ítel si v této fázi insolven ního ízení m fle ud lat p edstavu o tom, jakým sm rem se bude insolven ní ízení ubírat. Z celkového objemu p íhlá-ených pohledávek a po tu zaji-t ných v ítel , m fle usoudit, jaká je -ance na uspokojení jeho pohledávky, a zda má v bec smysl aktivn se do insolven ního ízení zapojit.

### 5.3 P ezumné jednání

Na p ezumném jednání probíhá p ezkoumávání p íhlá-ených pohledávek insolven ním soudem.

Insolven ní soud musí ur ít termín a místo p ezumného jednání a sch ze v ítel p ímo v rozhodnutí o úpadku. Termín p ezumného jednání ur í insolven ní soud tak, aby se konalo nejpozd ji do 2 m síc po uplynutí lh ty k p íhlá-ení pohledávek, ne v-ak d íve, nejl po 7 dnech od uplynutí této lh ty (§ 137 odst. 2 InsZ). Zvlá-tní úprava platí i zde v p ípad , fle je spolu s rozhodnutím o úpadku spojeno rozhodnutí o povolení oddlužení. V tomto p ípad musí insolven ní soud na ídit p ezumné jednání do 30 dn po uplynutí lh ty k podání p íhlá-ek.

P ezumné jednání se v t-inou koná p ed první sch zí v ítel . Jestlifle se má první sch ze v ítel konat p ed p ezumným jednáním, insolven ní soud svolá dal-í sch zi v ítel tak, aby následovala po skon ení p ezumného jednání (§ 137 odst. 3 InsZ).

Dlužníku a insolven nímu správci musí být p edvolání na p ezumné jednání doru eno do vlastních rukou. Také musí být pou ení o tom, fle jejich p ítomnost na p ezumném jednání je nezbytná.

Cílem p ezumného jednání je zji-t ní nebo naopak pop ení p íhlá-ených pohledávek. Pohledávky jsou p ezkoumávány podle seznamu p íhlá-ených pohledávek, které p edloží insolven ní správce. Do seznamu se zapí-e, zda dlužník, insolven ní správce nebo v ítel pohledávku popírají nebo zda je zji-t na. Upravený seznam se stane sou ástí zápisu o p ezumném jednání.

Afl do skon ení p ezumného jednání m fle v ítel m nit vý-i p íhla-ované pohledávky, za p edpokladu, fle doposud není pohledávka ani zji-t na ani pop ena (§ 192 odst. 4 InsZ). S ú inností od 31.3.2011 jifl v ítel nem fle m nit d vod vzniku

p íhlá-ené pohledávky nebo její po adí. Pokud v d sledku zm ny vý-e p íhlá-ované pohledávky není možné pohledávku p ezkoumat na p ezkumném jednání, na ídí insolven ní soud zvlá-tní p ezkumné jednání. Ostatní v ítelé pak mají právo pofladovat po v íteli, který m nil vý-i p íhlá-ované pohledávky, náklady, které jim vznikly ú astí na zvlá-tním p ezkumném jednání.

#### 5.4 Inciden ní spory

InsZ upravuje v ustanovení § 159 a násl. inciden ní spory. Inciden ní spory pat í neoddliteln k insolven nímu ízení. Inciden ní spor je spor, který vznikne v souvislosti s hlavním sporným ízením. Inciden ní spor je projednáván v samostatném ízení, má v-ak na hlavní sporné ízení dopad. InsZ nov zavádí definici inciden ního sporu a detailn j-í právní úpravu inciden ních spor oproti ZKV. Dle ustanovení § 2 InsZ jsou inciden ními sporem spory vyvolané insolven ními ízeními, o kterých tak stanoví InsZ, projednávané v rámci insolven ního ízení.

Inciden ními spory jsou:

- spory o pravost, vý-i nebo po adí p íhlá-ených pohledávek
- spory o vylou ení v íci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty z majetkové podstaty nebo o vydání výt ílku zpen ílení
- spory o vypo ádání spole ného jm ní dlužníka a jeho manřela
- spory na základ odp r ířaloby
- spory o náhradu -kody na majetkové podstat vzniklé poru-ením povinností insolven ními správcem
- dal-í spory, které zákon ozna í jako spory inciden ní.

Inciden ní spor projednává insolven ní soud na návrh oprávn é osoby podaný v rámci insolven ního ízení. Pro jednání o inciden ních sporech se p ím en pouřijí ustanovení ob anského soudního ádu. K projednání inciden ního sporu soud zpravidla vřdy na ídí jednání. Od jednání m fle insolven ní soud upustit v p ípadech, které p ípou-tí ob anský soudní ád, tzn. spor lze rozhodnout na základ listinných d kaz p edlořených ú astníky ízení a ú astníci se práva ú asti na projednání vzdali, p ípadn souhlasí s projednáním v íci

bez na ízení jednání. Pravomocný rozsudek vydaný v inciden ním sporu je závazný pro v-echny procesní subjekty.

Ú astníky inciden ního sporu jsou flalobce a flalovaný. Dle právní úpravy platné do 30.3.2011 byl ú astníkem vřdy insolven ní správce, bu jako flalující nebo flalovaný.

Na rozdíl od insolven ního ízení, je v inciden ním sporu p ípustné vedlej-í ú astenství. Pokud nap . pop e p íhlá-ený v ítel pohledávku jiného p íhlá-eného v ítele, stanou se oba v ítelé ú astníky inciden ního sporu. Insolven ní správce, který se ízení neú astní, m fle vyufflít institut vedlej-ího ú astenství a p ípojit se k jedné ze stran, které chce být nápomocen.

Co se týká náhrady náklad ízení v inciden ních sporech, poufflíjí se ustanovení ob anského soudního ádu o nákladech ízení. Tedy kařdý ú astník si hradí své náklady a náklady svého zástupce sám. Soud pak dle zásady úsp chu ve sporu rozhodne o náhrad náklad ízení. Výslovn InsZ uvádí, fle náhrada náklad inciden ního sporu je zvlá-tní pohledávkou, na kterou se nevztahuje § 170 písm. f) InsZ. Na rozdíl od jiných náklad , které vzniknou ú astník m ízení ú astí v insolven ním ízení, se náklady ízení v inciden ních sporech hradí. Pohledávky ú astník ízení, které jim vzniknou na náhrad náklad ízení, je mořno za adit mezi pohledávky uhrazované z prost edk podstaty kdykoli v pr b hu insolven ního ízení.

## 5.5 Pop ení pohledávek

Mezi inciden ní spory pat í mimo jiné i spory o pravost, vý-i a po adí p íhlá-ených pohledávek.

Do 30.3.2011 mohli ú inn popírat p íhlá-enou pohledávku pouze dluffník nebo insolven ní správce. Dle n kterých v ítel bylo odep ení práva v ítel m popírat pohledávky jiných p íhlá-ených v ítel protiústavní a obrátili se proto na Ústavní soud s ústavní stířností. V ítelé mimo jiné napadli ustanovení § 192 odst. 1 InsZ, ve zn ní: *ř Dluřník a insolven ní správce mohou popírat pravost, vý-i a po adí v-ech p íhlá-ených pohledávek; jednotliví v ítelé toto právo nemají.*ō Toto ustanovení InsZ nedávalo mořnost p íhlá-eným v ítel m popírat pohledávky jiných p íhlá-ených v ítel .

Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 1.7.2010, sp.zn. Pl. ÚS 14/10, dosp l k záv ru, fle zákonodárce tím, fle anuloval ustanovením § 192 odst. 1 InsZ právo v ítele domáhat se ochrany svých práv u soudu i jiného orgánu, pop el jeho základní právo

dle § 136 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a zrušil toto ustanovení InsZ. V odvodní své rozhodnutí Ústavní soud mimo jiné uvedl, že rozhodnutí insolvenčního správce o tom, že přihlášenou pohledávku uznává nebo popírá (příp. v jakém rozsahu), určuje závazné právo věřitele na jeho poměrné uspokojení v rámci insolvenčního řízení (včetně dalších dle sledků spojených s výsledkem přezkumu), a soud se závazně rozhoduje o právu věřitelů ostatních věřitelů na jejich poměrné uspokojení. Nesprávné přihlášení, resp. uznání (nepopření) insolvenčním správcem té které pohledávky (její pravosti, výše, pořadí) jednoho věřitele může mít proto za důsledky (mimo jiné) uspokojení pohledávky druhého věřitele v menší míře, než by tomu bylo za předpokladu správného zjištění pořadí pohledávky, může tedy důsledně znázornit dotčení majetkových práv věřitele. Ustanovení § 192 odst. 1 insolvenčního zákona vylučuje možnost jednoho věřitele zpochybnit pohledávky jiných věřitelů, a to prostřednictvím jakéhokoli procesního prostředku<sup>76</sup>

Zákonodárce v návaznosti na výše uvedený náleží Ústavního soudu musel do InsZ vrátit možnost přihlášených věřitelů popírat pohledávky jiných přihlášených věřitelů. Učinil tak novelou InsZ č. 69/2011 Sb., účinnou od 31.3.2011.

Pravost, výše a pořadí věřitelů přihlášených pohledávek tak mohou nově popírat dlužníci insolvenčního správce i přihlášený věřitel. Věřitelůská práva byla touto novelizací InsZ jistě posílena.

### 5.5.1 Popření pohledávky insolvenčním správcem

Jestliže přihlášenou pohledávku popírá insolvenční správce, je pro další postup věřitele zásadní rozlišit, zda je popíraná pohledávka vykonatelná nebo nevykonatelná.

Pokud insolvenční správce popírá nevykonatelnou pohledávku věřitele, musí věřitel (jestli se chce popíraní pohledávky bránit) do 30 dnů od přezkumného jednání podat u insolvenčního soudu žalobu na určení (§ 198 InsZ).

Věřitel, který je přítomen na přezkumném jednání, má dostat již při tomto jednání poučení o možnosti podat u insolvenčního soudu proti popírajícímu správci žalobu o určení pravosti, výše a pořadí přihlášené pohledávky. Nestane-li se tak, musí insolvenční správce zaslat písemné vyrozumění o popíraní s poučením o možnosti podat žalobu věřiteli, kteří se

<sup>76</sup> Nález Ústavního soudu Pl. ÚS 14/10 ze dne 1.7.2010

nezú astnili p ezumného jednání, ale i t m, kte í se zú astnili, ale pou ení nebyli.<sup>77</sup> Jestliffe v ítel ve stanovené lh t flalobu nepodá, nebude k pop ené pohledávce p íhlífeno. Toto pou ení poskytuje jak insolven ní soud, tak insolve ní správce, v praxi to v-ak vfdy íní na p ezumném jednání soud.<sup>78</sup>

flaloba se podává p ímo proti insolven nímu správci. Na to jestli je v tomto sporu také pasivn legitimován dluhík, který pohledávku rovn fl pop el, existují r zné právní názory. *š Dluhík v tomto inciden ním sporu pasivn legitimován není, a to ani v p ípad , kdy p íhlá-enou pohledávku rovn fl pop el. Nelze v-ak vylou it vstup dluhíka do ízení jakofto vedlej-ího ú astníka (na stran flalovaného insolven ního správce). Tak tomu bude zejm. v p ípadech, kdy v p ípad reorganizace nebo oddlužení do-to k inciden nímu sporu z dvodu pop ení pohledávky dluhíkem, nikoliv v-ak insolven ním správcem.ö<sup>79</sup> Jiný právní názor je ten, fle flalovaným je popírající insolven ní správce a vedle n j p ípadn i popírající dluhík, pokud jeho pop ení m lo vliv na zji-t ní pohledávky.<sup>80</sup>*

V ítel je limitován v tom, co m fle u insolven ního soudu tvrdit. V ítel m fle totífl v flalob uplatnit jako d vod vzniku pop ené pohledávky pouze skute nosti, které jako d vod vzniku této pohledávky uplatnil nejpozd ji do skon ení p ezumného jednání. A dále skute nosti vyjmenované taxativn InsZ, které se dozv d l pozd ji.

Jiná je situace, pop e-li insolven ní správce vykonatelnou pohledávku. V tomto p ípad musí insolven ní správce sám podat u insolven ního soudu do 30 dn od p ezumného jednání flalobu, kterou své pop ení uplatní proti v íteli. D kazní b emeno zde nese insolven ní správce. InsZ výrazn omezuje právo insolven ního správce popírat vykonatelné pohledávky. Insolven ní správce m fle zejména popírat vykonatelné pohledávky, kde dluhík v ízení p edcházejícím pravomocnému rozhodnutí byl pasivní a rozhodnutí bylo tedy vydáno na základ nedostate n zji-t ného skutkového stavu. Právo pop ít vykonatelnou pohledávku m fle být úsp -n uplatn no také tehdy, pokud vykonatelná pohledávka vznikla na základ notá ského nebo exekutorského zápisu, se svolením k vykonatelnosti a vyjde najevo, fle se tak stalo s úmyslem p-odit v ítele.

*š Pop rné právo insolven ního správce, coby zvlá-tního procesního subjektu, jenfl není ani zástupcem v ítel ani zástupcem dluhíka, má práv vzhledem k postavení tohoto*

<sup>77</sup> Rozhodnutí NS 29 Cdo 3582/2010 ze dne 20.1.2010

<sup>78</sup> Sigmund, A.: Pohledávky v ítel , Buletín advokacie 9/2012, str. 23

<sup>79</sup> Kotou ová, J. a kolektiv: Zákon o úpadku a zp sobech jeho e-ení (insolven ní zákon) ó komentá , C.H.Beck, 2011, str. 428

<sup>80</sup> Mar-íková, J: Insolven ní ízení z pohledu dluhíka a v ítele, Linde Praha, 2011, str. 96

*procesního subjektu nejir-í rozm r a je ú inné (prosazuje se) ve v-ech zp sobech e-ení dlužníková úpadku.*<sup>81</sup>

Ve sporu o pravost, vý-i a po adí p íhlá-ených pohledávek se uplatní jiné pravidlo týkající se náhrady náklad ízení, neř u inciden ních spor obecn (§ 202 InsZ). Úsp -ný v ítel nemá ve sporu o pravost, vý-i a po adí p íhlá-ených pohledávek proti neúsp -nému insolven nímu správci právo na náhradu náklad ízení. Neuplatní se zde tedy pravidlo o náhrad náklad ízení jako v ob anském soudním ízení.

### 5.5.2 Pop ení pohledávky dlužníkem

P íhlá-enou pohledávku m ěle pop ít také dlužník. V ítel pak postupuje stejn ě, jakoby pohledávku pop el insolven ní správce. Jestřifě dlužník pop e nevykonatelnou pohledávku, v ítel musí podat řalobu na ur ení. P í pop ení vykonatelné pohledávky dlužníkem, v ítel řládnu řalobu nepodává. Je na pop írajícím dlužníku, aby řalobu na ur ení, řle pohledávka neexistuje, p íp. řle existuje, ale v niř-í hodnot ě, podal sám.

V p ípad e-ení úpadku konkursem, nemá pop ení pohledávky vliv na zji-t ní pohledávky pro ú ely insolven ního ízení. V p ípad e-ení úpadku reorganizací nebo oddluřením (pouze u nezaji-t ného v ítele) má pop ení pohledávky stejné ú inky jako pop ení pohledávky insolven ním správcem. *řPop rné právo dlužníka se prosazuje (je ú inné co do vlivu na zji-t ní pohledávky) v reorganizaci nebo v oddluření, kde je dlužník osobou s dispozi ními oprávn ními a insolven ní správce má vesm ř jen kontrolní pravomoci. Naopak, p í zp sobu e-ení dlužníková úpadku konkursem, kdy oprávn ní nakládat s majetkovou podstatou p echází na insolven ního správce, není dlužníkovu pop ení bráno (pro ú ely insolven ního ízení) v potazö.*<sup>82</sup>

Co se týká náhrady náklad ízení, uplatní se zde jiné pravidlo, neř u pop ení p íhlá-ené pohledávky insolven ním správcem. Bude-li v ítel úsp -ný se svojí řalobou proti pop írajícímu dlužníkovi, p ízná mu insolven ní soud právo na náhradu náklad ízení. Tyto náklady se pokládají za p íhlá-ené podle InsZ, p ípo ítají se tedy k p íhlá-ené pohledávce, a jsou uspokojovány podle zp sobu e-ení úpadku spolu s pohledávkou.

<sup>81</sup> D vodová zpráva k zákonu ř. 69/2011 Sb.

<sup>82</sup> D vodová zpráva k zákonu ř. 69/2011 Sb.

Dlužník by měl zvážit, zda popíše nebo nepopíše některou z přihlášených pohledávek. Podle ustanovení § 312 odst. 4 InsZ platí, že na základě upraveného seznamu pohledávek lze po zrušení konkursu podat návrh na výkon rozhodnutí nebo exekuci pro zjištěnou neuspokojenou pohledávku, kterou dlužník nepopíše. Toto právo se promlívá až za 10 let od zrušení konkursu. V případě nepopisování pohledávky, pak mají přihlášení věřitelé, jejichž pohledávky uznal insolvenční správce, po skončení konkursu za dlužníkem vykonatelnou pohledávku, třebaže nemají vůči dlužníkovi pravomocný rozsudek.<sup>83</sup>

### 5.5.3 Popisování pohledávky přihlášeným věřitelem

Nově může přihlášené pohledávky popírat také přihlášený věřitel. Věřitel má ztížené postavení při popírání pohledávky oproti insolvenčnímu správci nebo dlužníkovi. Přihlášený věřitel může popírat pohledávku jiného přihlášeného věřitele pouze na předepsaném formuláři, zatímco insolvenční správce nebo dlužník zanesou své popisování přímo do seznamu přihlášených pohledávek nebo ústně do protokolu při soudním jednání.

Popisování přihlášeného věřitele má mít dle ustanovení § 200 InsZ stejné náležitosti jako žaloba dle obanského soudního řádu. Věřitel musí v popisování pohledávky uvést, zda popírá pravost, výši nebo pořadí pohledávky. Jestliže věřitel popírá pravost pohledávky, musí namítnout, že pohledávka již zanikla, vůbec nevznikla nebo je již promlčena. V případě, že popírá výši přihlášené pohledávky, musí namítnout, že skutečná výše pohledávky je nižší než přihlášená. Věřitel také musí uvést, jaká je skutečná výše pohledávky. V neposlední řadě může věřitel popírat pořadí pohledávky. Věřitel tedy musí namítnout, že přihlášená pohledávka má méně výhodné pořadí, než je pořadí uvedené v přihlášené pohledávce nebo popírat právo na uspokojení ze zjištěné.

Popisování věřitele musí být insolvenčnímu soudu doručeno nejpozději 3 pracovní dny před dnem konání příslušného jednání o popisování pohledávky, zatímco insolvenční správce nebo dlužník mohou popírat pohledávku až při příslušném jednání.

Insolvenční soud může popisování pohledávky přihlášeným věřitelem odmítnout. Proti odmítnutí popisování pohledávky se může přihlášený věřitel odvolat. Jestliže popisování insolvenční soud neodmítne, považuje se popisování (podání) za žalobu, kterou tento věřitel uplatnil

---

<sup>83</sup> Maršková, J: Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele, Linde Praha, 2011, str. 90

u insolvenčního soudu své popření v í v íteli, který pohledávku p íhlásil (§ 200 odst. 5 InsZ).

Pohledávku m ťe pop ít í n kolik v ítel sou asn . Kv li jedině pohledávce, tak bude zahájeno n kolik ízení. Není v-ak vylou eno, aby insolven ní soud spojil tyto řaloby k spole nému projednávání. Sou asn m ťe stejnou pohledávku pop ít í insolven ní správce. Aby byla pohledávka zji-t na, musí být její nositel úsp -ný ve v-ech vedených sporech.

Pop ení pohledávky v ítelem má vliv na zji-t ní pohledávky v p ípad e-ení úpadku konkursem nebo oddlužením. Podle ustanovení § 336 odst. 4 InsZ nemá pop ení pohledávky v ítelem vliv na zji-t ní pohledávky, jestliffe je zp sobem e-ení úpadku reorganizace. *řTakto konstruované omezení pop rného práva p íhlá-eného v ítele systematicky dopl uje úpravu pop rného práva dluřníka a insolven ního správce a respektuje (z historického pohledu ve srovnání s d ív j-ími konkursními úpravami platnými na území eské republiky tradi n ) odli-nosti sana ních zp sob e-ení dluřníkova úpadku (reorganizace, oddlužení)ö.*<sup>84</sup>

InsZ obsahuje n kolik pojistek proti ú elovému popírání pohledávek. Jak je jifl uvedeno vý-e, jednou z t chto pojistek je ustanovení, které má zabránit manipulaci s hlasovacími právy (§ 51 odst. 3 InsZ). Pop ení pohledávky tedy nemá vliv na hlasovací právo v ítele, jehoř pohledávka byla pop ena.

Dal-í pojistkou je ustanovení § 202 odst. 3 InsZ. Toto ustanovení zavádí povinnost slořit zálohu (jistotu) na náklady inciden ního sporu ve vý-í 10.000,- K . V ítel p íhlá-ené pohledávky má jistotu, ře mu popírající v ítel v p ípad svého neúsp chu ve sporu, uhradí náklady spojené s jeho ú stí ve sporu. Povinnost slořit jistotu má pouze p íhlá-ený v ítel, nikoliv insolven ní správce nebo dluřník. Insolven ní soud popírajícího v ítele k sloření zálohy nevyzývá. Jestliffe záloha slořena není, insolven ní soud řalobu odmítne. Popírající v ítel tuto zálohu platit nemusí, pokud v as prokáře, ře jsou u n ho spln ny podmínky pro osvobození od placení soudního poplatku. V p ípad , ře popírající v ítel spor vyhraje, záloha mu bude vrácena.

Zárove InsZ stanoví, ře v ítel, jehoř pohledávka byla pop ena, m ře řladat insolven ní soud, aby byla slořena jistota na náhradu -kody nebo jiné újmy zp sobené ned vodným pop ením pohledávky. Insolven ní soud tuto řládost zamítne, jestliffe z dosavadních výsledk ízení lze o ekávat, ře pop ení pohledávky bude d vodné (§ 202 odst. 4 InsZ). Vý-í jistoty ur í insolven ní soud podle okolností p ípadu.

---

<sup>84</sup> D vodová zpráva k zákonu . 69/2011 Sb.

## 5.6 Zjištění pohledávek

Pro úplnost uvádím případy, kdy je pohledávka věřitele zjištěna.

Pohledávka je dle ustanovení § 201 InsZ zjištěna

- jestliže ji nepopírá insolvenční správce ani žádný z přihlášených věřitelů
- jestliže ji nepopírá insolvenční správce a insolvenční soud odmítl její popíření přihlášeným věřitelem
- jestliže insolvenční správce nebo přihlášený věřitel vezmou své popíření zpět
- rozhodnutím insolvenčního soudu ve sporu o její pravost, výši nebo pořadí
- insolvenční správce nepodal včas žalobu o její popíření nebo byla žaloba zamítnuta (pouze vykonatelná pohledávka)

## 6. KONKURS

### 6.1 Rozhodnutí o zpusobu e-ení úpadku konkursem

Rozhodnutí, kterým soud ur í zpusob e-ení úpadku je vydáno bu s asovým odstupem po vydání rozhodnutí o úpadku, nebo souasn s rozhodnutím o úpadku. InsZ v ustanovení § 148 ukládá insolven nímu soudu, v jakých p ípadech musí obligatorn s rozhodnutím o úpadku spojit i rozhodnutí o zpusobu e-ení úpadku. Insolven ní soud musí spojit s rozhodnutím o úpadku rozhodnutí o konkursu, je-li dlužníkem osoba, u které InsZ vylouuje e-ení úpadku reorganizací nebo oddlužením. Takovou osobou je nap . dlužník nepodnikatel, který spolu s insolven ním návrhem nepodal návrh na povolení oddlužení nebo podnikající právnická osoba v likvidaci. V obou p ípadech není u t chto dlužník jiný zpusob e-ení úpadku neř konkursem podle InsZ moflný.

Pokud insolven ní soud nemá povinnost spole n s rozhodnutím o úpadku rozhodnout o zpusobu e-ení úpadku, rozhodne o zpusobu e-ení úpadku do t í m síc ode dne rozhodnutí o úpadku. Insolven ní soud v-ak nesmí rozhodnout d íve, neř se sejde sch ze v ítel svolaná rozhodnutím o úpadku.

V ítelé mohou zásadn ovlivnit zpusob e-ení dlužníkov a úpadku. Insolven ní soud nesmí vydat rozhodnutí o zpusobu e-ení úpadku d íve, neř se sejde sch ze v ítel . Tato sch ze sama m fle také p íjmout usnesení o zpusobu e-ení dlužníkov a úpadku. Tímto oprávn ním sch ze v ítel se významn posílila práva v ítel v insolven ním ízení. V ítelé mohou toto usnesení p íjmout pouze na sch zi v ítel svolané rozhodnutím o úpadku. Samotnému hlasování v ítel by m lo p edcházet seznámení v ítel se zprávou insolven ního správce o jeho innosti a jeho vyjád ení o vhodnosti navrženého zpusobu e-ení úpadku. V ítelé toto usnesení p íjmout nemusí. Nejde o jejich povinnost, ale o oprávn ní. Insolven ní soud je tímto usnesením vázán, ař na výjimky uvedené v ustanovení § 152 InsZ. Insolven ní soud musí rozhodnout podle tohoto usnesení o zpusobu e-ení dlužníkov a úpadku dokonce i v p ípad , kdy odporuje spole nému zájmu v ítel . Usnesení sch ze v ítel o zpusobu e-ení dlužníkov a úpadku je platn p íjato, jestřifle z p íhlá-ených v ítel pro n hlasovala nejmén polovina v-ech p ítomných zaji-t ných v ítel a nejmén polovina v-ech p ítomných nezaji-t ných v ítel nebo pro n hlasovalo nejmén 90 % p ítomných v ítel . P ítom v t-ina se po ítá podle vý-e pohledávek v ítel , tj. 1 K se rovná 1 hlas.

V ítelé se budou rozhodovat mezi konkursem nebo reorganizací úpadce. O oddlužení m ě pofádát pouze dlužník nepodnikatel. V ítelé se tedy musí rozhodnout, zda se vydat cestou konkursu (zpen ěít majetek úpadce a uspokojit v ítele z výt ěku zpen ěení) nebo reorganizace (uspokojit v ítele z výnos ů pokračující podnikatelské činnosti úpadce). Toto rozhodnutí by m ělo být postaveno na zvážení výnos ů, jaké ten í onen zp sob ěení úpadku přinese v budoucnu.<sup>85</sup> V ítelé se mohou rozhodnout pro reorganizaci, jen jsou-li spln ěny podmínky dané InsZ. Reorganizace je p ípustná, jestliže dlužník dosáhne určitého obrátu (za poslední ú etní období 100 milion ů) nebo zam stnává nejmén ě 100 zam stnanc ů. Reorganizace ov ěm není odep ěna ani šmen ěm dlužník m, pokud dlužník p edloží reorganiza ní plán p íjatý alespo ů polovinou zaji-t ěných a polovinou nezaji-t ěných v ítel .

Management spole nosti a akcioná ři jsou motivováni navrhnout jako zp sob ěení úpadku reorganizaci. Z ustanovení § 150 a 151 InsZ (usnesení sch ze v ítel ů o zp sobu ěení úpadku) vyplývá v ítel m možnost jim v pokusu o reorganizaci zamezit. V ítelé o tom v-ak musí rozhodnout p íslu-nou v t-inou. Zákodárce se t ěmito v t-inami pokou-í snížit riziko, ě rozhodnutí v ítel ě bude ovlivn ěno jejich preferencemi (a ufl zaji-t ěných nebo nezaji-t ěných v ítel ). Dohodnou-li se tyto dv ů skupiny v ítel ě na zp sobu ěení úpadku, lze o ekávat, ě toto ěení bude ekonomicky efektivní. Z empirických dat v-ak vyplývá, ě p íblížen ě dev t z deseti úpadc ů nesplní kritérium velikosti nutné pro p ípustnost reorganizace. Takže u nich bude p ícházet v úvahu pouze reorganizace konsensuální.<sup>86</sup>

Pokud se v ítelé nedohodnou na zp sobu ěení úpadku, rozhodne soud.

Úpadce se m ě dostát do konkursu í poté, co insolven ní soud rozhodne za spln ění podmínek daných InsZ o p ěm ěn ě reorganizace v konkurs ( § 363 InsZ). K takové situaci m ělo nap . dojít, kdyfl oprávn ěná osoba nesestaví ve stanovené lh t reorganiza ní plán.

## 6.2 Konkurs a ú ěinky prohlá-ení konkursu

Konkurs je základním zp sobem ěení úpadku. Na základ ě rozhodnutí o zp sobu ěení úpadku konkursem jsou zji-t ěné pohledávky v ítel ě zásadn ě pom ěrným zp sobem uspokojeny ze zpen ěení majetkové podstaty s tím, ě neuspokojené pohledávky nebo jejich ásti nezanikají.

<sup>85</sup> Richter, T.: Insolven ní právo, Praha, ASPI, Wolters Kluwer, 2008, str. 343

<sup>86</sup> Richter, T.: Insolven ní právo, Praha, ASPI, Wolters Kluwer, 2008, str. 356,358

Konkurs je obecně použitelný pro jakýkoliv typ úpadku vznikající v rámci insolvenčního řízení. Konkursem může projít jakýkoliv dlužník, podnikatel i nepodnikatel, osoba právnická i osoba fyzická.

Ostatní způsoby řešení úpadku (reorganizace a oddlužení) jsou alternativou ke konkursu a jsou omezeny jen na určité subjekty. Jestliže je neúspěšná reorganizace nebo oddlužení nastoupí na jejich místo konkurs.

Úinky prohlášení konkursu nastávají okamžikem zveřejnění rozhodnutí o prohlášení konkursu v insolvenčním rejstříku (§ 245 odst. 1 InsZ). *Právě dalekosáhlostí úinky konkursu svědčí o tom, že jde o mezní řešení, které musí často deformovat vžitá principy. Úinky konkursu postihují nejen dlužníka a věřitele, ale často i třetí osoby. Vedle konkursu nemůže spolu s ním existovat žádné řízení, které by mu konkurovalo. Proto se přerušuje likvidace právnické osoby a končí nucená správa.*<sup>87</sup>

Okamžikem prohlášení konkursu ztrácí dlužník právo disponovat majetkem v majetkové podstatě. Toto oprávnění přechází na insolvenčního správce. Dlužník však neztratí svou subjektivitu ani způsobilost k právním úkonům.

Dalším úinkem prohlášení konkursu je vliv na řízení, která probíhají a týkají se majetku patřícího do majetkové podstaty. Ze zákona se vztahují tato řízení přerušují. V nich kterých řízeních lze na návrh pokračovat. Nepřerušuje se ovšem například řízení trestní, řízení o přestupcích, řízení o výživném nezletilých dětí, daňové řízení, dědické řízení nebo exekuční řízení. Po dobu trvání konkursu však nelze provést exekuci týkající se majetku patřícího do majetkové podstaty.

Prohlášením konkursu také dojde k předčasné splatnosti dlužnických pohledávek i závazků, ke dni prohlášení konkursu. Do konkursu se díky tomuto úinku mohou přihlásit i věřitelé, jejichž pohledávka by ještě splatná nebyla. Naopak dlužníky úpadce může tento úinek přivést do obtížné situace.

Mezi další úinky prohlášení patří například zánik plných mocí, v etn prokury, nelze platně provést úkon směřující k zaplacení nebo zánik společného jmění manželů.

Pro věřitele je asi nejvýznamnějším úinkem prohlášení konkursu ztráta možnosti individuálního postupu vůči dlužníku, na kterého byl prohlášen konkurs. Věřitel se musí podrobit režimu konkursního řízení. Na jeho konci jsou nkteří věřitelé uspokojeni zcela, nkteří jen poměrně a nkteří bohužel vůbec.

---

<sup>87</sup> Winterová, A a kolektiv: Civilní právo procesní, Praha, Linde Praha, 2011, str. 615

### 6.3 Průběh konkursního řízení a zrušení konkursu

Prohlášením konkursu přechází na insolventního správce oprávnění nakládat s majetkovou podstatou, jakož i výkon práv a plnění povinností, které přísluší dlužníku, pokud souvisí s majetkovou podstatou (§ 246 odst. 1 InsZ). Insolventní správce dále vykonává akcionářská práva spojená s akciemi zahrnutými do majetkové podstaty, vystupuje v dlužníkovým zastupováním jako zastupovatel nebo vedoucí etnictví.

Insolventní správce svou činnost zaměřuje zejména k dokončení seznamu prohlášených pohledávek a k přípravě ekonomického jednání a schůze věřitelů. Také zpracovává pro schůzi věřitelů konečnou zprávu, na základě které se věřitelé rozhodnou pro další postup.

V konkursním řízení dochází k postupnému zpeněžení majetkové podstaty. Zpeněžení majetkové podstaty provádí insolventní správce, lze k němu však přikročit teprve po právní moci rozhodnutí o prohlášení konkursu a po první schůzi věřitelů. Výjimkou jsou věci bezprostředně ohrožené zchátráním či znehodnocením; výjimkou i z jiných důvodů může povolit též insolventní soud.

O způsobu zpeněžení majetkové podstaty rozhodne insolventní správce se souhlasem věřitelského výboru (§ 286 odst. 2 InsZ). Schůze věřitelů si ovšem může vyhradit rozhodnutí o způsobu zpeněžení majetkové podstaty (§ 46 odst. 3 InsZ). A pokud tak neučiní, InsZ předpokládá i postup, kdy schůze věřitelů může insolventnímu správci doporučit způsob zpeněžení (§ 153 odst. 1, 2 InsZ).

Zpeněžení majetkové podstaty lze provést trojím způsobem. Prvním způsobem zpeněžení je veřejná dražba, dalším způsobem je prodej movitých a nemovitých věcí dle OS a tímto způsobem je prodej mimo dražbu. Pokud by chtěl insolventní správce zpeněžit majetkovou podstatu prodejem mimo dražbu, potřebuje mít souhlas soudu a věřitelského výboru. Zpeněžení dlužnickova podniku je také možné jen se souhlasem insolventního soudu a věřitelského výboru.

InsZ omezuje okruh osob, které mohou nabýt majetek z majetkové podstaty. Nabývání majetek z majetkové podstaty nesmí například dlužník, osoby mu blízké, osoby, které s ním tvoří koncern nebo vedoucí zastupovatel dlužníka.

Zvláštní zpeněžení nejprve insolventní správce uspokojí pohledávky věřitelů za podstatou a pohledávky postavené jim na roveň. Zajištění věřitelů mají právo na to, aby jejich pohledávky byly uspokojeny zvláštní zpeněžení věcí, kterou byla zajištěna jejich pohledávka. Jestliže je více zajištěných věřitelů, jsou uspokojeni v pořadí, v jakém vznikl důvod zajištění.

Insolvenční správce je povinen předložit insolvenčnímu soudu konečnou zprávu. Obsah konečné zprávy je stanoven InsZ. Musí mimo jiné obsahovat přehled zpenění majetku a přehled majetku, který ještě nebyl zpeněžen. V konečné zprávě musí být uvedena částka, která má být rozdělena mezi věřitele spolu s vyjádřením jejich jednotlivých podílů.

K projednání konečné zprávy je nařízeno jednání, ke kterému musí být přizváni dlužník, insolvenční správce, věřitelé, kteří podali proti zprávě námitky a věřitelský výbor. Podle výsledku projednání konečné zprávy se provádí tzv. rozvrh. Je třeba předtím ale musí být uspokojeni věřitelé, jejichž pohledávky se uspokojují kdykoliv během řízení. V návrhu rozvrhového usnesení insolvenční správce uvede, kolik má být vyplaceno na každou pohledávku. Insolvenční soud pak vydá rozhodnutí o rozvrhovém usnesení a insolvenční správce jej plní.

Konkurs pak končí usnesením o jeho zrušení. Konkurs lze zrušit jen z důvodů stanovených InsZ. Jediný pro věřitele přijatelný důvod zrušení konkursu je zrušení konkursu po obdržení zprávy insolvenčního správce o splnění rozvrhového usnesení. Pohledávky věřitelů jsou v tomto případě alespoň částečně uspokojeny.

Soud rozhodne o zrušení konkursu také, nebyl-li dostatečně zjištěn úpadek dlužníka nebo při nedostatku majetku dlužníka.

#### 6.4 Postavení věřitelů v konkursu

Účinky prohlášení konkursu se dotýkají jak věřitelů, kteří svou pohledávku do insolvenčního řízení přihlásili, tak i těch ostatních. Prohlášením konkursu se věřitelé dostávají do režimu InsZ. Po dobu trvání konkursu nemohou věřitelé např. uplatňovat svoje právo na zaplacení pohledávky podáním žaloby. Není možné, aby byli věřitelé uspokojeni mimo insolvenční řízení. Uspokojení věřitelů je možné jen z majetkové podstaty.

Po zahájení insolvenčního řízení může věřitel přihlásit svou pohledávku ve stanovené lhůtě do insolvenčního řízení. Ne učiní-li tak, musí počkat s tím, že po zrušení konkursu ufl dlužník nemusí vlastnit žádný majetek. Také si věřitel musí být vědom toho, že podání přihlášky má stejné účinky jako podání žaloby, tzn. že pohledávka věřitele by mohla být promlčena, jestliže nepodá přihlášku pohledávky do insolvenčního řízení.

Jak již bylo uvedeno výše, prohlášením konkursu přechází oprávnění nakládat s majetkovou podstatou na insolvenčního správce. Dlužník může v téžinou nakládat jen s prostředky, které slouží k zajištění existenčních potřeb pro něj a jeho rodinu. Kdyby dlužník přece jen učinil jaký právní úkon poté, co na insolvenčního správce přeloží oprávnění nakládat s majetkovou podstatou, bude vůči jeho věřitelům neúčinný. K ochraně zájmu věřitelů slouží také prohlášení právního úkonu, kterým dlužník po prohlášení konkursu odmítl dar nebo diktív bez souhlasu insolvenčního správce, neplatným.

Insolvenční zákon také stanoví sankci neúčinnosti u některých právních úkonů věřitelů. Prohlášením konkursu se stávají neúčinnými práva na uspokojení ze zajištění, která se týkají majetkové podstaty a která dlužníkovi věřitelé získali poté, co nastaly úinky spojené s insolvenčním řízením (§ 248 odst. 2 InsZ). Tím se má předejít neodvodněnému zvýhodnění některých věřitelů. Pokud by již byl majetek sloužící k zajištění zpeněžen, náleží do majetkové podstaty výtělek tohoto zpeněžení. Stejně jako se prohlášením konkursu stávají neúčinnými práva na uspokojení ze zajištění, stávají se neúčinnými i věcná břemena zatížená majetkovou podstatou, pokud vznikla za nepříhodných podmínek poté, co nastaly úinky spojené se zahájením insolvenčního řízení.

#### 6.4.1 Uspokojování předsnostních pohledávek

Pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim na rove postavené jsou obecně uspokojovány kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení. Toto pravidlo platí i pro konkurs. Tyto pohledávky by měly být uspokojeny nejpozději do vydání rozvrhového usnesení. Ne vždy tomu tak je. Insolvenční správce nemusí mít během konkursu dostatek peněžních prostředků, anebo musí uspokojit zajištěné věřitele z výtěleku zpeněžení předsnostně zajištěné.

Jestliže nemá insolvenční správce dostatek peněžních prostředků, nemusí být plně uspokojeni ani věřitelé předsnostních pohledávek. Věřitelé ostatních pohledávek pak nedostanou vůbec nic.

Při nedostatku majetku dlužníka, může tedy nastat několik situací. V případě, že do majetkové podstaty nebyl zapsán žádný majetek, soud konkurs zruší pro nedostatek majetku dlužníka. Odměna insolvenčního správce a náhrada jeho hotových výdajů budou hrazeny ze zálohy na náklady insolvenčního řízení (zálohy poskytnuté věřitelským výborem) nebo

státem na základ rozhodnutí soudu. Jestliže majetek dlužníka neposta uje ani k úhrad v-ech p ednostních pohledávek, tak insolven ní správce p edloží soudu návrh na vydání rozhodnutí dle ustanovení § 297 odst. 2 InsZ, na jehož základ soud rozhodne o po adí úhrady nebo o pom rné úhrad jednotlivých p ednostních pohledávek. Nejprve jsou uspokojeny pohledávky dle ustanovení § 305 odst. 2 InsZ. Jsou to nap . odm na a hotové výdaje insolven ního správce nebo pohledávky v ítel z úv rového financování. V-echny ostatní p ednostní pohledávky se pak uspokojují pom rn . Tato situace m fle nastat nap . tehdy, pokud je v t-ina majetku v majetkové podstat p edm tem zaji-t ní. I v tomto p ípad je následn konkurs zru-en pro nedostatek majetku dlužníka.<sup>88</sup>

#### 6.4.2 Uspokojování pohledávek zaji-t ných v ítel v konkursu

Zaji-t ní v ítelé mají v insolven ní ízení výhodn j-í postavení nefl nezaji-t ní v ítelé. Platí zde zásada: kdo si svoji pohledávku v as zajistil na majetku dlužníka, m l by mít výhodn j-í postavení nefl ten, který tak neu inil.

Zaji-t ní v ítelé jsou v insolven ním ízení uspokojování p ednostn , a to v pr b hu konkursu, zpravidla je-t p ed rozvrhem. Zaji-t ní v ítelé mají právo na to, aby jejich pohledávka byla upokojena z výt flku zpen flení v ci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty, jimiž byla zaji-t na (§ 298 odst. 1 InsZ). I pro zaji-t né v ítele ale platí zásada, fle v ítelé, kte í mají podle insolven ního zákona zásadn stejné nebo obdobné postavení, mají v insolven ním ízení rovné možnosti. Tato zásada upravuje vztah mezi zaji-t nými v íteli navzájem.

V t-ina zaji-t ných v ítelé bude mít zájem na tom, aby byl úpadek dlužníka e-en konkursem a nikoliv reorganizací nebo oddlužením. V ítelé mají logicky zájem na co nejrychlej-ím zpen flení zaji-t ného majetku.

Pro po adí jejich uspokojení je rozhodující doba vzniku zástavního práva nebo doba vzniku zaji-t ní, nedohodnou-li se písemn jinak. Vázne-li na p edm tu zaji-t ní více zástavních práv, uspokojí se v ítelé podle po adí vkladu zástavního práva do katastru nemovitostí u smluvního zástavního práva. U zákonného zástavního práva podle data záznamu zástavního práva do katastru nemovitostí.

---

<sup>88</sup> Li-ka, M.: Konkurs a nedostatek majetku dlužníka, Bulletin advokacie 9/2012, str. 44

Výhodnější postavení zajištěných věřitelů se projevuje také v tom, že se jejich pohledávky úročí i v době po rozhodnutí o úpadku, resp. úroky nejsou vyloučeny z uspokojení v insolvenčním řízení. V případě konkursu se však jedná jen o případ, kdy je majetková podstata zpenělena jedinou smlouvou podle ustanovení § 290 InsZ. V tomto případě se zajištěná pohledávka úročí v rozsahu zajištění ode dne následujícího po dni rozhodnutí o způsobu řešení úpadku úrokovou sazbou dříve dohodnutou.

Zajištění věřitelé také mohou dávat pokyny insolvenčnímu správci v určitých věcech. Pokyny mohou dávat insolvenčnímu správci i správci věcí, práv, pohledávek nebo jiných majetkových hodnot, které slouží k zajištění (§ 230 odst. 2 InsZ). Ukládáním pokynů mohou zajištění věřitelé předejít například snížení ceny zajištěné věci. Tyto pokyny může insolvenční správce odmítnout pouze tehdy, pokud má za to, že nesmí být kladné správy. V takovém případě je posouzení, zda se jedná o kladnou správu, na insolvenčním soudu, který sporný pokyn přezkoumá na podnět insolvenčního správce. V praxi vznikají problémy především tehdy, jestliže existuje více zajištěných věřitelů ve vztahu k dotčené majetkové hodnotě. V takovém případě pokyny insolvenčnímu správci udávají společně, a to bez ohledu na výši nebo pořadí své zajištěné pohledávky. I takové případy pak řeší insolvenční soud.<sup>89</sup> Zajištění věřitelé mohou insolvenčnímu správci dávat také pokyny i zpeněování hodnot sloužících k zajištění.

Při správě nemovitosti insolvenční správce zpravidla musí vynakládat výdaje na vodu, topení, elektrickou energii nebo pojištění nemovitosti apod. Je tedy otázkou, zda jsou tyto výdaje spojené se správou nemovitosti nebo jde o výdaje spojené s uflíváním nemovitosti. V prvním případě by se odečetly od výtoku zpeněování, v druhém by je hradil přímo jejich uflivatel (například nájemce), případně by byly hrazeny z majetkové podstaty. Pokud se jedná o vodné, rozhodl Vrchní soud v Praze, že tento výdaj nelze považovat za náklad spojený se správou nemovitosti, nýbrž se jedná o výdaj spojený výhradně s jejím uflíváním, který jde na vrub jedině jejímu uflivateli.<sup>90</sup>

Jak je již uvedeno výše, zajištění věřitelé mohou insolvenčnímu správci dávat pokyny i zpeněování hodnot sloužících k zajištění majetku. InsZ stanoví v ustanovení § 293 InsZ, že insolvenční správce je vázán pokyny zajištěného věřitele směřujícího ke zpeněování. Insolvenční správce může pokyny odmítnout jen, má-li za to, že lze předem určit zajištění zpeněování výhodnější. Toto ustanovení je pro insolvenční řízení velmi důležité. Je to další z ustanovení, které posiluje pozici věřitelů v insolvenčním řízení. Většina obvelkých věřitelů má své

<sup>89</sup> Horová, H., Somol, K.: Postavení zajištěných věřitelů v insolvenčním řízení, Bulletin advokacie 9/2012, str.25

<sup>90</sup> Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 404/2010 ze dne 26.5.2010

pohledávky zajiťné, nejast ji ve form zástavního práva. V praxi se objevily dva úhly pohledu na to, jakým zp sobem lze zajiťný majetek zpen flit.

Dle prvního úhlu pohledu toto ustanovení InsZ dopl uje obecnou úpravu zpen flování majetkové podstaty v konkursu o dal-í pokyn zajiťného v ítele. Tzn. platí zde stejný reflim jako p i zpen flování majetku nezajiťného (nutný je souhlas v ítelského orgánu, pop ípad i soudu) a zajiťný v ítel nad uvedený rámece ídí proces zpen flení svým závazným pokynem.

Druhý úhel pohledu vylučuje u zajiťného majetku obecnou úpravu pro zpen flování majetkové podstaty v konkursu. Pokyn insolven nímu správci dává pouze zajiťný v ítel, v ítelský orgán ani soud nezasahují. Insolven ní správce tedy majetek bez dal-ího zpen flí, jakmile obdrží pokyn zajiťného v ítele.

V praxi docházelo ke zpen flování majetkové podstaty ob ma zp soby. Tato praxe by se m la zm nit po vydání rozhodnutí Vrchního soudu v Praze.<sup>91</sup> Vrchní soud ve svém rozhodnutí dosp l k záv ru, že správná je první ze shora uvedených koncepcí. Zajiťný majetek má být zpen flován stejným zp sobem jako majetek nezajiťný, p i emfl nad rámece t chto podmínek má zajiťný v ítel oprávn ní ídit proces zpen flení svým závazným pokynem.<sup>92</sup>

V praxi v-ak dochází, i po vydání vý-e uvedeného rozhodnutí, k celé ad úskalí. Pokud je zástupcem v ítel osoba, která je zároveň nezajiťným v ítelem, mnohdy dochází k tomu, že je prodej zajiťného majetku blokován pohledávkami, které jsou nad rámece pokynu zajiťného v ítele, a proces zpen flování majetku se tím výrazn prodlužuje. Rozhodovací praxe soud , ani po vydání vý-e uvedeného rozhodnutí, není jednotná. Lze o ekávat, že se praxe sjednotí, aíl se tato otázka stane p edm tem posouzení ze strany Nejvyššího soudu.<sup>93</sup>

Míra uspokojení zajiťného v ítele závisí na výt flku zpen flení p edm tu zajiťní po ode tení náklad spojených se správou a zpen flením a po ode tení ástky p ípadající na odm nu insolven ního správce. Maximální vý-e ástek, které mohou být ode teny je stanovena v ustanovení § 298 odst. 3 InsZ. Náklady spojené se správou a zpen flením zajiťného majetku lze ode íst dohromady nejvý-e v rozsahu 9% výt flku zpen flení. Po ode tení p íslu-ných ástek je výt flek zpen flení vydán insolven nímu správcem zajiťnému v íteli. Pokud je zajiťných v ítel více, je jim výt flek vydán v po adí, v jakém vznikl právní d vod zajiťní.

<sup>91</sup> Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 194/2012-B-36 ze dne 12.3.2012

<sup>92</sup> Sigmund, A: Zpen flení zástavy v insolven ní-více otázek nejl odpov dí, Bulletin advokacie, 6/2012, str.27

<sup>93</sup> Horová, H., Somol, K.: Postavení zajiťných v ítel v insolven nímu ízení, Bulletin advokacie 9/2012, str.25

Tyto náklady na správu a zpenění ale zajištěný v itel neplatí v případě, že pohledávka lze po odečtení těchto nákladů uspokojit v celém rozsahu. Dle rozhodnutí Vrchního soudu v Praze pouze v případě, kdy z statek výřku zpenění nedosáhne po provedeném odpotřebení pohledávky zajištěného v itele, je zajištěný v itel povinen strpět, že jeho pohledávka bude uspokojena jen z části.<sup>94</sup>

Jestliže je zpeněním předmětu zajištěný zcela uspokojen zajištěný v itel, zbytek výřku zpenění je pak rozdělen i mezi ostatní v itele. Naopak není-li zajištěný v itel zcela uspokojen z výřku zpenění předmětu zajištěný, stává se se svým nárokem dobytým v itelem. Zbytek jeho pohledávky ovšem může být uspokojen ještě před rozvrhovým usnesením (§ 305 odst. 1 InsZ).

Výtřek zpenění po odečtení výše uvedených nákladů je povinen insolvenční správce vydat se souhlasem insolvenčního soudu (§ 298 odst. 2 InsZ). Při aplikaci tohoto ustanovení docházelo ke sporům, zda se jedná o rozhodnutí insolvenčního soudu vydané v rámci jeho dohlédacíinnosti dle ustanovení § 11 InsZ nebo ne. V prvním případě totiž není proti takovému rozhodnutí možnost odvolání. Vrchní soud v Praze konstatoval, že odvolání proti takovému usnesení je přípustné, protože toto rozhodnutí nenáleží mezi rozhodnutí insolvenčního souduinná v rámci jeho dohlédacíinnosti. Odvolání je tedy přípustné jak ze strany zajištěného v itele, ale též kteréhokoliv z nezajištěných v itelů, tak i dlužníka nebo jiné osoby uplatňující své právo v insolvenčním řízení (§ 15 InsZ).<sup>95</sup> Toto stanovisko Vrchního soudu je ovšem podrobena kritice. Za účinnosti ZKV dospěl Vrchní soud v Praze k opačnému závěru. Opačný závěr plyne také přímo z dikce ustanovení § 204 InsZ, které stanoví, že pokud zajištěným v itelem insolvenční správce nevyhoví, mohou se nápravy domáhat u insolvenčního soudu v rámci jeho dohlédacíinnosti. Tedy rozhodnutí, jímž insolvenční soud udělje insolvenčnímu správci souhlas s vydáním výřku zpenění zajištěným v itelem, je rozhodnutím, které soud vydává při výkonu své dohlédacíinnosti.

V insolvenčním řízení může dojít i k tomu, že se zajištěný v itel v bec do insolvenčního řízení nepřihlásí. V InsZ není tato situace v bec e-ena. V praxi je výřek zpenění předmětu zajištěný poufít ke krytí pohledávek ostatních v itelů.

Dleřítým d sledkem zpenění předmětu zajištěný v konkursu je, že zaniká zajištěný pohledávky zajištěného v itele, a to, i v případě, že v itel své zajištěný v insolvenčním řízení neuplatnil nebo v bec nepodal přihlášku své pohledávky. Nový nabyvatel tedy v c přejímá jifi bez zajištěný.

<sup>94</sup> Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 2 VSPH 594/2009 ze dne 20.10.2009

<sup>95</sup> Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 857/2010 ze dne 12.11.2010

#### 6.4.3 Uspokojení pohledávek ostatních věřitelů v konkursu

Věřitelé, jejichž pohledávka není jedinství nebo zajištěná, jsou uspokojeni až po právní moci rozvrhového usnesení.

Před vydáním rozvrhového usnesení musí být uspokojeny dosud nezaplacené pohledávky, které se uspokojují kdykoli v průběhu konkursního řízení, tedy pohledávky za majetkovou podstatou, pohledávky jim na rovně postavené a zajištěné pohledávky. Nestalo-li výtřek ze zpenění majetkové podstaty k uspokojení všech těchto pohledávek, uspokojí se pohledávky jedinstvích věřitelů v pořadí uvedeném v ustanovení § 305 odst. 2 InsZ. Na ostatní věřitele pak nezbydou žádné peněžní prostředky.

V případě, že je po zpenění majetkové podstaty dostatek peněžních prostředků, ostatní věřitelé jsou uspokojeni poměrně po právní moci rozvrhového usnesení. V rozvrhovém usnesení jsou určeny částky, které mají být vyplaceny jednotlivým věřitelům. Lhůta, ve které musí být rozvrhové usnesení splněno, určuje insolvenční soud insolvenčnímu správci. Tato lhůta nesmí být delší, než dva měsíce od právní moci rozvrhového usnesení. Insolvenční správce věřitelům zaře peníze na jejich náklad, tzn. zaře pořtovní poukázkou nebo bankovním převodem částku sníženou o pořtovní nebo bankovní poplatky. Insolvenční správce se také může rozhodnout, že věřitelům částky vyplatí ve svém sídle, přestože tento způsob není ani pro jednu stranu praktický. Nepodařilo-li se insolvenčnímu správci splnit rozvrhové usnesení ve lhůtě 30 dnů, je oprávněn peněžní prostředky složit do úschovy u obecného soudu.

#### 6.4.4 Uspokojení pohledávek podmíněných, podmíněných a dalších

Pro uspokojení některých pohledávek v konkursu stanoví InsZ zvláštní pravidla.

Nesplacené pohledávky se prohlášením konkursu, až na výjimky, považují za splacené. Do insolvenčního řízení lze přihlásit i pohledávku nesplacenou. Pokud je úpadek dlužníka spojen konkursem, stávají se automaticky nesplacené pohledávky splacenými. Pro věřitele je tedy důležité, aby do insolvenčního řízení přihlásili i pohledávky nesplacené, neboť při rozvrhu budou uspokojeny jako splacené.

Stejně jako lze do insolvenčního řízení přihlásit pohledávku nesplacenou, lze přihlásit i pohledávku vázanou na podmínku. Je-li úpadek dlužníka spojen konkursem, pohledávka,

kteřá je vázána na spln ní rozvazovací podmínky se považuje za nepodmín nou, dokud není rozvazovací podmínka spln na. To m ě mít význam nap . pro výkon hlasovacích práv v ítel s t mito pohledávkami. Dokud není rozvazovací podmínka spln na, bude v ítel oprávn n vykonávat hlasovací právo spojené s touto pohledávkou. Není-li rozvazovací podmínka ke dni vydání rozvrhového usnesení spln na, lze pohledávku do rozvrhu za adit a bude uspokojena jako pohledávka bez sjednané podmínky.

Na pohledávky v ítel vázané na spln ní odkládací podmínky nemá prohlá-ení konkursu vliv. Není-li odkládací podmínka ke dni vydání rozvrhového usnesení spln na, nelze pohledávku do rozvrhu za adit, nebo z stává nadále pohledávkou podmín nou. Pro za azení do rozvrhu je u pohledávek vázaných na podmínku rozhodný stav ke dni vydání rozvrhového usnesení.

Vydání rozvrhového usnesení nebrání, jestliže u n které pohledávky nejsou spln ny podmínky pro její výplatu nebo jde o pohledávku spornou (§ 306 odst. 4 InsZ). ástky, které by na tyto pohledávky mohly p ípadnout, složí insolven ní správce do úschovy u soudu, budou vyplaceny po odpadnutí p ekáfek k výplat , a to na základ dal-ího rozvrhového usnesení. Pokud p edpoklady pro jejich výplatu nebudou spln ny, nebude úhrada provedena a pohledávka bude z rozvrhu vylou ena (§ 307 odst. 4 InsZ). Nedochozí tím v-ak k zániku pohledávky. Tato ustanovení InsZ mají za cíl nebránit v uspokojení ostatních pohledávek v ítel .

Pod ízená pohledávka má být nap . dle smlouvy uspokojena aíl po uspokojení jiné pohledávky p ípadn ostatních pohledávek dlužníka. Pod ízené pohledávky jsou uspokojeny podle toho, jak byla sjednána podmínka jejich pod ízenosti. Pro konkrétní po adí uspokojení pod ízených pohledávek platí konkrétní smluvní ujednání. Pod ízené pohledávky jsou uspokojeny aíl po úplném uhrazení v-ech pohledávek, kterých se týká insolven ní ízení (§172 odst.1 InsZ).

#### 6.4.5 Pohledávky v konkursu neuspokojené

Jedním ze základních princip konkursu je, že neuspokojené pohledávky nebo jejich ásti ukon ením konkursu nezanikají (§ 244 InsZ).

Toto pravidlo ov- em asto neplatí, zejména u obchodních spole ností, resp. právnických osob. Zru-ením konkursu po spln ní rozvrhového usnesení je totiž

obchodní společnost dle ustanovené § 68 odst. 3 písm. f) ObchZ zrušena a následně zanikne. Ke zrušení a zániku právnické osoby dojde také v důsledku zrušení konkursu z důvodu zcela nepostačujícího majetku dlužníka pro uspokojení věřitelů. Po zrušení obchodní společnosti pak neexistuje nikdo, na koho by mohly případně neuspokojené pohledávky přejít. Neuspokojené pohledávky tedy zanikají (§ 311 InsZ). V tomto případě nelze uplatnit ani pravidlo, že po zrušení konkursu lze podat návrh na výkon rozhodnutí nebo exekuci pro zjištěnou neuspokojenou pohledávku dlužníka, kterou dlužník nepopel (§ 312 odst. 4 InsZ). Věřiteli zbývá jediná možnost, a to domoci se uspokojení své pohledávky po těchto osobách ze zjištění, po spoludlužnících, rušitelích nebo zástavních dlužnících.

Věřitel je v lepším postavení, jestliže dojde ke skončení konkursu u dlužníka fyzické osoby. V tomto případě je věřitel oprávněn podat na základě seznamu zjištěných pohledávek po skončení konkursního řízení návrh na výkon rozhodnutí nebo exekuci. Toto právo se promlívá až za 10 let od pravomocného zrušení konkursu.

## 7. REORGANIZACE

### 7.1 Reorganizace a reorganizační plán

Reorganizací se rozumí postupné uspokojování pohledávek v ítel p i zachování provozu dlužníkov a podniku. Provoz podniku je ov- em podroben r zným sana ním opat ením, které schválil insolven ní soud a jejich provád ní je pr b fln kontrolováno. Reorganizací lze e-ít jen úpadek dlužníka, který je podnikatel ó fyzická i právnická osoba. Poprvé se reorganizace objevuje v právu USA. U nás se objevuje afl v InsZ.

K reorganizaci jako zp sobu e-ení úpadku m fle dojít, jen je-li navržena. Návrh na povolení reorganizace m fle podat bu sám dlužník anebo p íhlá-ený v ítel.

Jak jifl bylo uvedeno vý-e, v ítelé se budou rozhodovat mezi konkursem nebo reorganizací úpadce. V ítelé se mohou rozhodnout pro reorganizaci, jen jsou-li spln ny podmínky dané InsZ. Reorganizace je p ípustná, jestliffe dlužník dosáhne ur ítého obratu (za poslední ú etní období p edcházející insolven nímu návrhu 100 milion ) nebo zam stává nejmén 100 zam stnanc . Reorganizace ov- em není odep ena ani šmen-ímō dlužník m, pokud dlužník p edlofí reorganiza ní plán p íjatý alespo polovinou zaji-t ných a polovinou nezaji-t ných v ítel .

Jak vyplývá z empirických dat, p íblifl dev t z deseti úpadc nesplní kritérium velikosti nutné pro p ípustnost reorganizace. Takfle u nich bude p ícházet v úvahu pouze reorganizace konsensuální.

Navrhuje-li dlužník zp sobu e-ení úpadku reorganizací, m fle být veden motivací efektivní nebo neefektivní. Efektivní motivace vychází z jeho p esv d ení, fle p i e-ení úpadku reorganizací bude výnos do budoucna v t-í, nefl p i zpen flení majetku v konkursu. Dlužník disponuje nap . informací, fle hodnotu jeho majetku nelze za p íjatelných transak ních náklad realizovat prodejem. O neefektivní motivaci se jedná tehdy, jestliffe dlužník je v poku-ení vyhnout se prost ednictvím reorganizace kontrole v ítel a p evést majetek do rukou managementu nebo spole ník dlužníka.<sup>96</sup> Z ustanovení § 150 a 151 InsZ (usnesení sch ze v ítel o zp sobu e-ení úpadku) vyplývá v ítel m moflnost mu v pokusu o reorganizaci zamezit.

---

<sup>96</sup> Richter, T.: Insolven ní právo, Praha, ASPI, Wolters Kluwer, 2008, str. 344

Návrh na povolení reorganizace je možné podat do 10 dn před první schůzí vnitřní. Jestliže návrh na povolení reorganizace podává vnitřní, musí jej schválit schůze vnitřní. Pokud návrh na povolení reorganizace podal dlužník, soud ke svému rozhodnutí souhlas schůze vnitřní nepotřebuje. Insolvenční soud může návrh na povolení reorganizace odmítnout pro vady, zamítnout například pro nepoctivý záměr nebo jej schválit.

Dlužník je při reorganizaci dlužníkem s dispozičními oprávněními. Může činit právní úkony, které mají z hlediska nakládání s majetkovou podstatou zásadní význam, jen se souhlasem vnitřního výboru. Pokud dlužník toto pravidlo poruší, odpovídá za škodu nebo jinou újmu, kterou vnitřní způsobí. Insolvenční soud může v krajním případě dlužníku s dispozičními oprávněními zakázat nakládat s majetkovou podstatou vůbec nebo jej v nakládání s majetkovou podstatou omezit. Soud toto opatření učiní v zájmu vnitřní zejména tehdy, jsou-li pochybnosti o poctivém jednání dlužníka nebo o jeho odborné způsobilosti.

Rozhodnutím o povolení reorganizace se pozastavuje výkon funkce valné hromady nebo členské schůze dlužníka. Místo nich rozhoduje insolvenční správce.

Reorganizační plán obsahuje způsob reorganizace, rozdělení vnitřní do skupin, rozsah uspokojení vnitřní, sanační opatření a další náležitosti (§ 340 InsZ). Reorganizační plán jednotně zpracovává dlužník. Reorganizační plán je projednán na schůzi vnitřní, která je svolána k jeho projednání.

Reorganizační plán musí být schválen insolvenčním soudem. Právní mocí rozhodnutí o schválení reorganizačního plánu se plán stává účinným nejen vůči účastníkům řízení, ale i vůči těm osobám. Práva věch vnitřní vůči dlužníku zanikají.

Od účinnosti reorganizačního plánu je oprávněn nakládat s majetkovou podstatou dlužník, obnovuje se výkon funkce valné hromady nebo členské schůze družstva. Insolvenční správce v průběhu provádění reorganizačního plánu vykonává dohled nad účinností dlužníka. Pro vnitřní je dlehlité, že provádí kontrolu provádění reorganizačního plánu.

Po účinnosti reorganizačního plánu lze proti dlužníku nařídit a provést výkon rozhodnutí nebo exekuci k vymožení pohledávek. Byla-li však tato pohledávka poplena, lze výkon rozhodnutí nebo exekuci vést pouze v případě právní moci rozhodnutí soudu o zjištění této pohledávky.

Přijetím reorganizačního plánu zanikají pohledávky, které se v insolvenčním řízení neuspokojují. Jde především o úroky a úroky z prodlení z pohledávek přihlášených vnitřní, které přirostly až po rozhodnutí o úpadku nebo se staly splatnými až po rozhodnutí o úpadku atd. Reorganizační plán však může stanovit jinak.

Reorganizace končí splněním reorganizačního plánu. Splnění reorganizačního plánu vezme insolvenční soud na v domní rozhodnutím, kterým reorganizace skončí.

Reorganizace může skončit i dříve např. soud zruší rozhodnutí o schválení reorganizačního plánu do 6 měsíců od jeho účinnosti, zjistí-li, že na kterém výteli byly poskytnuty zvláštní výhody, nebo že schválení reorganizačního plánu bylo dosaženo podvodným způsobem. V případě zrušení rozhodnutí o schválení reorganizačního plánu mohou výteli požadovat uspokojení pohledávek, které měli před jeho schválením.

Insolvenční soud také může rozhodnout o přeměně reorganizace na konkurs.

## 7.2 Druhy reorganizace

Reorganizace může probíhat s podporou výteli nebo naopak proti výteli výteli. V prvním případě se jedná o tzv. reorganizaci konsensuální, v druhém o nekonsensuální.<sup>97</sup>

### 7.2.1 Konsensuální reorganizace

Konsensuální reorganizace je realizována jestliže se dohodnou vědci výteli (např. banky) se společně dlužníka (resp. managementem). *š V nejjednodušším případě může být krize vyřešena zcela neformálně, tj. dohodou mezi společností a nejvíce výteli mimo insolvenční řízení. Pokud takové řešení není z nějakého důvodu možné, nabízí se varianta, v níž společnost a vědci výteli dospějí k dohodě o řešení krize mimo insolvenční řízení, tuto dohodu zdokumentují pomocí formou reorganizačního plánu, plán před zahájením řízení potvrdí výteli a dlužník jej předloží spolu s insolvenčním návrhem. O takovém postupu se obvykle mluví jako o předjednané reorganizaci.*<sup>98</sup> U předjednané reorganizace mohou výteli na počátku řízení sami určit insolvenčního správce. Osobu správce uvedou v reorganizačním plánu (§ 148 odst. 2 a § 25 odst. 1 InsZ).

Pro výteli je výhodnější postupovat cestou předjednané reorganizace, než neformální restrukturalizace, a to z několika důvodů. Výteli nemají při neformální restrukturalizaci proces

<sup>97</sup> Richter, T.: Insolvenční právo, Praha, ASPI, Wolters Kluwer, 2008, str. 379

<sup>98</sup> Richter, T.: Insolvenční právo, Praha, ASPI, Wolters Kluwer, 2008, str. 380

pod kontrolou. Opatření směřující k ozdravení podniku jsou realizována především v zájmu majitelů společnosti. Naopak reorganizaci ovládají věřitelé. Způsob provedení reorganizace je v podstatě shodný jako u neformální restrukturalizace. Při provádění restrukturalizace pohledávek je u neformální restrukturalizace nutná shoda věřitelů, zatímco u reorganizace stačí většina. Jsou-li prováděny přesuny majetku, věřitelé při restrukturalizaci nad procesem nemají přímou kontrolu. Zatímco u reorganizace ano. Neformální restrukturalizace je tedy pro věřitele rizikem. Reorganizace je bezpečnějším řešením, kterým může být v případě předjednané reorganizace také relativně rychlé.<sup>99</sup> Předjednanou reorganizací se lze vyhnout fázi mezi rozhodnutím o úpadku a rozhodnutím o způsobu řešení úpadku. Také odpadá proces schvalování reorganizačního plánu věřiteli po povolení reorganizace. Pro věřitele je také důležité, že soud ustanoví insolvenčním správcem toho, kdo je uveden v reorganizačním plánu.

*Štěpánková: Před podáním insolvenčního návrhu musí být dosaženo dohody o reorganizačním plánu tak, že její ve lhůt stanovené dlužníkem a písemně oznámené jeho známým věřitelům přijme předepsanou formou alespoň polovina zajištěných a polovina nezajištěných věřitelů, požadovaná podle výše jejich pohledávek. Jedině v takto předem připravené reorganizaci může soud spojit s rozhodnutím o úpadku i rozhodnutí o způsobu řešení úpadku reorganizací. O insolvenčním návrhu dlužníka soud rozhodne ve lhůt 15 dnů od jeho podání a v téže lhůt rozhodne o povolení reorganizace.<sup>100</sup>*

Další výhodnou možností pro věřitele je postupovat cestou konsensuální reorganizace a postupně prodat majetkovou podstatu dlužníka. Celý proces je pak pod kontrolou věřitelů, nikoliv insolvenčního správce.

## 7.2.2 Nekonsensuální reorganizace

U nekonsensuální reorganizace společnosti (resp. management) společnosti nezískají pro svůj zájem podporu většiny věřitelů. Věřitelé se například domnívají, že by bylo lepší a ekonomicky výhodnější řešení úpadek společnosti konkursem. Společnosti dlužníka (management) v tomto případě podají návrh na povolení reorganizace. Tento návrh nebude nikterou ze skupin věřitelů schválen. Předkladatel návrhu má pak v podstatě dvě možnosti jak postupovat. Může předkládaný reorganizační plán změnit a předložit jej k novému hlasování.

<sup>99</sup> Fiiflavský, M.: Soumrak restrukturalizace, úsvit reorganizace?, Bulletin advokacie, 6/2010, str.28

<sup>100</sup> Fiiflavský, M.: Řízený konkurs a reorganizace o proaktivní řešení úpadku podniku, Bulletin advokacie 9/2012, str. 48

Druhou možností je návrh soudu, aby plán nepřijatý některou skupinou věřitelů schválil. Věřitelé se naopak mohou pokusit přijmout rozhodnutí o zpuštění úpadku konkursem nebo rozhodnutí o tom, že úpadek bude řešen reorganizací, ale podle jiného návrhu.

Při nekonsensuální reorganizaci je dle ustanovení § 339 odst. 1 InsZ. Podle tohoto ustanovení má přednostní právo sestavit reorganizační plán dlužník (resp. management společnosti), a to i v případě, že podá návrh na povolení reorganizace věřitel. Dlužníku je poskytnuta lhůta k vypracování reorganizačního plánu 120 dní, ale může být prodloužena. Věřitelé však nezbytvá nic jiného než se usnést, že přednostní právo na sestavení reorganizačního plánu nemá dlužník (§ 339 odst. 3 InsZ). K tomu potřebují disponovat potřebnou věcmi.

### 7.3 Postavení věřitelů při reorganizaci

Reorganizace má přinést věřitelům vždy lepší výsledek než konkurs. Uspokojení věřitelů musí být vyřízeno, i v případě zvolení zpuštění úpadku konkursem. Reorganizací má také dojít k rozumnému uspořádání vztahů mezi dlužníkem a věřiteli.

Pro věřitele bude reorganizace výhodnější zpuštěním dlužnickova úpadku, pouze pokud je dlužník v podnikatelsky schopný, pokud se jej vyplatí ozdravit.

Ze všech zpuštěním úpadku mají věřitelé při reorganizaci nejvíce oprávnění. Věřitelé musí souhlasit s přijetím reorganizačního plánu. Schůzka věřitelů je svolána jen za účelem projednání a hlasování o reorganizačním plánu. Věřitelé mohou reorganizační plán schválit nebo naopak zabránit jeho schválení. Věřitelé mají také dostatek procesních prostředků ke kontrole plnění reorganizačního plánu.

Reorganizace se účastní představení věřitelů i přednostní věřitelé. Při reorganizaci se za věřitele dlužníka považují i společníci a členové dlužníka.

Právní mocí usnesení o schválení reorganizačního plánu zanikají práva všech věřitelů i dlužníkovi, a se do insolvenčního řízení přihlásili i nikoliv. Za věřitele se považují pouze osoby uvedené ve schváleném reorganizačním plánu (§ 356 odst. 1 InsZ). Práva všech věřitelů i dlužníkovi tedy zanikají a jsou nahrazena novými právy, která jsou specifikována v reorganizačním plánu. V praxi tento požadavek klade velké nároky na úplnost reorganizačního plánu. Předkladatel nesmí zapomenout v reorganizačním plánu na žádný závazek dlužníka, nebo závazky vzniklé do okamžiku účinnosti plánu zanikají. Jakmile je

reorganizační plán soudem schválen, mohou v itelé vymáhat pouze nové nároky, které vyplývají z reorganizačního plánu. Účinností reorganizačního plánu dostává společnost novou kapitálovou strukturu a stává se solventní. Tato společnost s novou kapitálovou strukturou se ovšem může dostat také do úpadku způsobem soběného neschopností plnit její nové závazky.

Předkladatel reorganizačního plánu musí také v reorganizačním plánu jasně uvést u v itelů, do jejichž práv reorganizační plán zasahuje, jakým způsobem se tak stane. Uvede, o jakou částku bude jejich pohledávka snížena nebo po jakou dobu bude trvat odklad její splatnosti, případně vykonatelnosti. Dále musí uvést, v čem spoívají jiné zásahy do práv v itelů. InsZ zde dbá na ochranu práv v itelů. Musí být zcela jasné, jakým způsobem se dotkne práv v itelů reorganizační plán. Reorganizační plán musí být konkrétní, aby případná porušení plánu bylo možné odhalit. V případě neplnění plánu by se mohlo přejít k jinému způsobu řešení úpadku.

V itelé jsou při reorganizaci rozděleni do skupin. Rozdělení v itelů do skupin je součástí reorganizačního plánu. V každé skupině mají být v itelé se zásadně shodným právním postavením a se zásadně shodnými hospodářskými plány (§ 337 InsZ). Toto rozdělení v itelů má význam při hlasování a pro rozsah uspokojení. Samostatnou skupinou jsou každý zajištěný v itel, společníci a členové dlužníka a také v itelé, jejichž pohledávky nejsou reorganizačním plánem dotčeny. Další v itelé vytvářejí samostatné skupiny tak, aby ve skupině byli v itelé se shodným právním postavením nebo shodnými hospodářskými plány. Vhodnost rozdělení v itelů do jednotlivých skupin posoudí insolvenční soud při schvalování reorganizačního plánu. Rozdělení v itelů do skupin závisí na tvorbě předkladatele reorganizačního plánu. Způsob rozdělení v itelů do skupin ale musí vysvětlit.

V itel si je třeba před schválením reorganizačního plánu může ověřit, do jaké skupiny byl zařazen. Jestliže s tímto zařazením nesouhlasí, může se obrátit na insolvenční soud se žádostí o zařazení do jiné skupiny v itelů.

### 7.3.1 Přijetí reorganizačního plánu v iteli

Je třeba před projednáním reorganizačního plánu musí předkladatel reorganizačního plánu zpracovat zprávu o reorganizačním plánu. Zpráva se předkládá v itelům v dostatečném předstihu, nejpozději 15 dnů před konáním schůzky v itelů. Tato zpráva musí obsahovat dostatečné informace o návrhu plánu a také jeho dopad na v itele. Součástí zprávy nemusí

být přímo reorganizační plán, jedná se o jakousi přehlednou verzi reorganizačního plánu. Pro věřitele je zásadní, že zpráva musí obsahovat informace o tom, jaké plnění, v jaké hodnotě se jednotlivým věřitelům nabízí. Věřitel by se ze zprávy měl dozvědět o svých a výši uspokojení jeho pohledávky a záruku, že se tak stane. Toto ustanovení InsZ je pro menší věřitele dlefité, protože často nemají možnost se k relevantním informacím dostat. Na základě této zprávy by měl být věřitel schopný se správně rozhodnout, zda přijmout reorganizační plán či nikoliv.

K projednání reorganizačního plánu nařídí insolvenční soud schůzi věřitelů, která se seje jen k tomuto účelu. O přijetí reorganizačního plánu se hlasuje ve skupinách věřitelů. Pro přijetí reorganizačního plánu musí hlasovat všechny skupiny věřitelů. V rámci jednotlivých skupin musí být reorganizační plán přijat duální většinou. Prostou většinou všech členů skupiny a prostou většinou jmenovité hodnoty jejich pohledávek. Ve skupině společníka a len dlužníka je reorganizační plán přijat, jestliže pro něj hlasuje prostá většina společníka a len dlužníka. Druhá většina se však poítá ze základního kapitálu a musí činit alespoň dvoutřetiny jeho výše. Pokud jde o skupinu věřitelů nedotčených reorganizačním plánem, vždy se předpokládá, že reorganizační plán přijali. Má-li věřitel více pohledávek zařazených do různých skupin, hlasuje prostědnictvím každé takové pohledávky v těchto skupinách zvlášť.

Otázkou zůstává, zda jednoduší věřitelé také hlasují o reorganizačním plánu. Tito věřitelé se reorganizace účastní, ale dle názoru T. Richtera nehlasují o reorganizačním plánu. Jejich pohledávky musí být uhrazeny do schválení reorganizačního plánu soudem nebo bezprostředně poté. Tyto pohledávky nemají povahu pohledávek nedotčených. Pokud by měl zákonodárce záměrem umožnit těmto věřitelům hlasovat, s největší pravděpodobností by je zařadil do samostatné skupiny věřitelů.<sup>101</sup>

O přijetí reorganizačního plánu mohou věřitelé hlasovat i mimo schůzi věřitelů. Jestliže věřitelé mají možnost seznámit se s informacemi, které svým obsahem odpovídají zprávě o reorganizačním plánu, mohou hlasovat o reorganizačním plánu i před podáním návrhu na povolení reorganizace, dokonce i před podáním samotného insolvenčního návrhu. Výsledky hlasování mimo schůzi se připočtou k výsledkům dosaženým na schůzi věřitelů. Je-li rozpor mezi jednotlivými hlasováními, za rozhodné se považuje hlasování na schůzi věřitelů.

---

<sup>101</sup> Richter, T.: Insolvenční právo, Praha, ASPI, Wolters Kluwer, 2008, str. 406

### 7.3.2 Schválení reorganizačního plánu soudem

Insolvenční soud schválí reorganizační plán, pokud není v rozporu s InsZ a jinými právními předpisy a není jím sledován nepoctivý záměr (§ 348 odst. 1 písm. a) b) InsZ).

Insolvenční soud by se měl zaměřit zejména na to, zda dojde k poměrnému uspokojení věřitelů uvnitř jednotlivých skupin a zda jsou věřitelé do skupin rozdělení legitimně. Způsob rozdělení věřitelů do skupin musí být v souladu s právními předpisy a nesmí být zneužívající.

Insolvenční soud dále musí zkoumat, zda každý věřitel podle plánu získá plnění, jehož současná hodnota je ke dni účinnosti reorganizačního plánu stejná nebo vyšší než hodnota plnění, které by získal, kdyby dlužník v úpadek byl uveden konkursem, ledaže přijímající věřitel souhlasí s tímto plněním (§ 348 odst. 1 písm. d) InsZ). Tedy řešení úpadku reorganizačním plánem nesmí být pro věřitele méně výhodné než řešení úpadku konkursem a následným prodejem.

Reorganizační plán může být přijat jen tehdy, pokud podmíněné pohledávky již byly uhrazeny nebo v nejbližší době budou (§ 348 odst. 1 písm. e) InsZ).

Reorganizační plán musí být přijat věřiteli skupinami věřitelů (§ 348 odst. 1 písm. c) InsZ). Z tohoto pravidla však existuje výjimka. Insolvenční soud může reorganizační plán schválit i tehdy, jestliže reorganizační plán přijala alespoň jedna skupina věřitelů, za předpokladu, že reorganizační plán zajišťuje rovné zacházení s každou zúčastněnou pohledávkou v rámci každé skupiny věřitelů, která reorganizační plán nepřijala, a je-li ve vztahu ke každé takové skupině reorganizační plán spravedlivý (§ 348 odst. 2 InsZ). Aby soud mohl takový plán schválit, musí být splněny všechny ostatní podmínky. Reorganizační plán musí být v souladu s InsZ a ostatními právními předpisy, nesmí jím být sledován nepoctivý záměr, věřitelé dle plánu musí dostat plnění stejné nebo vyšší než kdyby byl úpadek uveden konkursem a v neposlední řadě již byly uhrazeny podmíněné pohledávky nebo v nejbližší době budou.

Co se rozumí spravedlivým reorganizačním plánem je uvedeno v ustanovení § 349 InsZ. Nesouhlasí-li s plánem skupiny věřitelů, může insolvenční soud nahradit jejich souhlas jen tehdy, jsou-li splněny podmínky ustanovení § 349 InsZ a plán je podle soudu pro ně spravedlivý. Zúčastněným věřitelům může soud určit jiné než předvídané plnění, je-li to podle něho spravedlivé, resp. reorganizační plán je vzhledem k hodnotě nového plnění dle soudu spravedlivý. Podobně u skupiny nezúčastněných věřitelů je jako měřítko dána hodnota budoucího plnění. Pokud jde o společné a leny dlužníka, tak je pro ně plán spravedlivý

jestliže dostanou nejméně takové plnění, kterého by se jim pravděpodobně dostalo po skončení konkursu. Tímto plněním ovšem může být i nula, což InsZ nevylučuje.

### 7.3.3 Nesouhlas vnitřitelů s reorganizačním plánem

Vn kterých případech nemá smysl podnik dlužníka reorganizovat. Dlužník to však může navrhnout. Pro tento případ InsZ umožnil vnitřitelům zabránit zpusobu efektivní reorganizací.

Vnitřitelé se proti reorganizačnímu plánu mohou bránit v podstatě vždy zpusoby.

Základním předpokladem je, že reorganizační plán musí být schválen schůzí vnitřitelů. Jestliže se vnitřitelé domnívají, že zpusob efektivní reorganizací pro ně není výhodný, nemusí reorganizační plán na schůzi vnitřitelů přijmout. Jak jsem uvedla výše, insolvenční soud může reorganizační plán schválit, i když jej nepřijaly všechny skupiny vnitřitelů. Ve většině případů však nedojde ke schválení vnitřiteli nepřijatého reorganizačního plánu.

Vnitřitelé se mohou také odvolat proti usnesení, kterým insolvenční soud schválil reorganizační plán. Toto právo mají však jen ti vnitřitelé, kteří hlasovali pro odmítnutí reorganizačního plánu (§ 350 odst. 1 InsZ).

### 7.3.4 Kontrola provádění reorganizačního plánu

Provádění reorganizačního plánu kontroluje vnitřitelský výbor. Postup provádění kontroly vnitřitelským výborem je stanoven v reorganizačním plánu. Kontrolu provádí vnitřitelský výbor také na základě zpráv od insolvenčního správce. Vnitřitelé si musí pohlídat, aby reorganizační plán obsahoval mechanismy kontroly provádění reorganizačního plánu vnitřiteli.

Pokud si to vnitřitelský výbor vyhradí, úkony, které mají zásadní význam, může dlužník uskutečnit jen s jeho předčasným souhlasem, i když nejsou uvedeny v reorganizačním plánu. *ŠI zde se ukazuje, že postavení vnitřitele není v některých souhrách situací nijak pevné. Zákon totiž na jedné straně předpokládá, že reorganizační plán je dílem společným a je schválen vnitřiteli, nicméně tato situace nemusí nutně nastat, naopak plán může být přijat proti vůli*

v t-iny v ítel (§ 147 a 327 InsZ). V tomto p ípad se ukazuje slabost formulace, zvlá-ť v ty ŝi kdyŝ nejsou uvedeny v reorganiza ní m plánu. Zák on tedy p edpokládá, ŝe b hem reorganizace dluŝník bude uskute ovat i zásadní opat ení, která nebudou sou ástí reorganiza ního plánu, coŝ technicky m ŝe prob hnout bez v domí a souhlasu v ítelského výboru.<sup>102</sup>

Naopak posílení pravomocí v ítelského výboru tkví v tom, ŝe je v ítelský výbor oprávn n navrhnout insolven nímu soudu opat ení k odstran ní nedostatk , které zjistil b hem své kontrolní innosti. V ítelský výbor také m ŝe navrhnout ukon ení reorganizace, pokud podle n j neplní sv j ú el.

### 7.3.5 Uspokojování pohledávek v ítel

P i zp sobu e-ení úpadku reorganizací musí být uspokojení v ítel vy-í, neŝ p i zp sobu e-ení úpadku konkursem.

I p i e-ení úpadku reorganizací platí zásada, ŝe p ednostní pohledávky mají být uspokojeny p ednostn , kdykoliv v pr b hu insolven ního ízení. Pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim na rove postavené mají být uhrazeny p ed schválením reorganiza ního plánu nebo ihned poté, co se reorganiza ní plán stane ú inným.

V ítel tedy musí v as svou p ednostní pohledávku uplatnit. V reorganiza ní m plánu by m lo být uvedeno, kdy budou jednotlivé p ednostní pohledávky uspokojeny. K jejich uspokojení by m lo dojít vŝdy v krátké dob po schválení reorganiza ního plánu.

Za pohledávku za majetkovou podstatou se povaŝuje i pohledávka v ítele z úv rového financování, kterou p ijal dluŝník s dispozi ními oprávn ními nebo insolven ní správce po povolení reorganizace k dosaŝení jejího ú elu. Pohledávka v ítele z úv rového financování má prioritní postavení, i proti zaji-ť nému v íteli. Je postavena narove pohledávkám zaji-ť ných v ítel , kte í své právo nevyuffili.

Ostatní pohledávky v ítel jsou uspokojovány zp sobem uvedeným v reorganiza ní m plánu. Na rozdíl od konkursu p i reorganizaci nedochází ke zpeněŝení majetkové podstaty

---

<sup>102</sup> Kotou ová, J. a kolektiv: Zák on o úpadku a zp sobech jeho e-ení (insolven ní zák on) ó komentá , C.H.Beck, 2011, str. 836

a k rozdělení výřku zpenění mezi jednotlivé věitele. Původní pohledávky věitelů zanikají a jsou nahrazeny novými. Reorganizační plán udělá tlustou čáru za minulostí a nastoluje nové právní poměry. Reorganizační plán lze považovat za dohodu mezi dlužníkem a jeho věiteli o změně výše, splatnosti i jiných vlastností jejich pohledávek. Věitelé mohou například souhlasit s tím, že část pohledávek dlužníkovi prominou, odloží jejich splatnost nebo obojí. Pokud reorganizace proběhne prodejem dlužnickova podniku, věitelé jsou uspokojeni poměrně z výřku prodeje dlužnickova podniku. Jestliže je založena například nová společnost, věitelé se mohou stát novými akcionáři této společnosti.

Věitelé jsou v reorganizaci rozděleni do skupin. Samostatnou skupinou je každý zajištěný věitel, společníci a členové dlužníka a věitelé, jejichž pohledávky nejsou reorganizačním plánem dotčeny. Ostatní věitelé jsou rozděleni do skupin podle reorganizačního plánu. Rozdělení věitelů do skupin slouží také pro potřeby určení rozsahu uspokojení pohledávek v každé skupině. Věitelé v jedné skupině jsou uspokojováni poměrně podle výše jejich pohledávek.

Obecně lze říci, že pro nezajištěné věitele představuje v rámci reorganizace vyšší míru uspokojení jejich pohledávek. Věitelé ale musí počítat s delší dobou uspokojení jejich pohledávek nebo alespoň jejich částí. Naopak zajištění věitelé budou mít v rámci zájem na tom, aby byl úpadek dlužníka řešen konkursem.

V případě řešení úpadku reorganizací se uplatní několik odlišných pravidel oproti konkursu. Jedno z nich se týká pohledávek, které se v insolvenčním řízení neuspokojují. Obecně u pohledávek, které se neuspokojují (§ 170 InsZ), platí, že jejich uspokojení je vyloučeno pouze v insolvenčním řízení. Věitel je po skončení insolvenčního řízení mohl dále vymáhat běžnými prostředky. Výjimkou je právo reorganizace, kdy tyto pohledávky přijetím reorganizačního plánu zanikají, nejde-li o mimosmluvní sankce postihující majetek dlužníka nebo není-li v reorganizačním plánu stanoveno jinak. Odchylná úprava těchto pohledávek musí být v reorganizačním plánu uvedena výslovně.

Rozdílná právní úprava oproti konkursu se týká také výkonu rozhodnutí nebo exekuci. Po účinnosti reorganizačního plánu lze proti dlužníkovi nařídit nebo provést výkon rozhodnutí nebo exekuci k vymožení pohledávky stanovené reorganizačním plánem. Byla-li však tato pohledávka poplena, lze výkon rozhodnutí nebo exekuci vést pouze v případě právní moci rozhodnutí soudu o zjištění této pohledávky.

Také při reorganizaci mají zajištění věitelé výhodnější postavení. Každý zajištěný věitel tvoří samostatnou skupinu. Výhodnější postavení zajištěných věitelů v reorganizaci se

projevuje také v tom, že se jejich pohledávky úročí i v době po rozhodnutí o úpadku, resp. úroky nejsou vyloučeny z uspokojení v insolvenčním řízení. V případě reorganizace přistávají úroky k pohledávce zajištěného věitele ode dne následujícího po dni rozhodnutí o zpusobení úpadku a splatné jsou mší, jakmile znalec ocení hodnotu zajištěné (§ 171 odst. 4 InsZ).

Do práv zajištěného věitele naopak nepříznivě zasahuje ustanovení § 167 odst. 2 InsZ. V případě zpusobení úpadku reorganizací (vyřaduje-li to věitelský výbor nebo je-li v konkursu prodán podnik dlužníka jedinou smlouvou), bude zapotřebí zpracování znaleckého posudku, který určí hodnotu zajištěné. Bude-li hodnota zajištěné nižší než výše zajištěné pohledávky, považuje se pohledávka co do takto zjištěného rozdílu za nezajištěnou. Zajištěný věitel může být znalcem posouzen, pokud znalec odhadne hodnotu zajištěné nižší, než ve skutečnosti je. V případě, že znalec určí konkrétní hodnotu předem tu zajištěné a nakonec bude zpeněžením zástavy dosaženo většího výřku, zajištěnému věiteli bude z něj vydán jen výřek do výše hodnoty stanovené znalcem.

Zájmem všech věitelů je, aby reorganizace skončila splněním reorganizačního plánu. Pohledávky věitelů jsou v tomto případě uspokojeny zpusobem reorganizačním plánem popsaným.

V případě neúspěšné reorganizace, kdy dojde ke zrušení rozhodnutí o schválení reorganizace nebo předem reorganizace v konkurs, vyvstává otázka osudu pohledávek věitelů. Klíčové je, zda dojde v těchto případech k navrácení práv věitelů do doby předúinností reorganizačního plánu. Logicky by to tak být mohlo. Z právní úpravy to ovšem jednoznačně nevyplývá.

Rozhodne-li soud o zrušení rozhodnutí o schválení reorganizačního plánu, mohou věitelé požadovat uspokojení pohledávek a jiných práv, která měla před jeho schválením. Práva věitelů a jiných osob založená reorganizačním plánem nejsou dotčena (§ 362 odst. 3 InsZ). Dojde tedy k navrácení právních vztahů do doby předúinností reorganizačního plánu. Zároveň budou zachována práva věitelů vyplývající jim z reorganizačního plánu. Bude tedy v dispozici věitele, zda se rozhodne po dlužníkovi vymáhat pohledávku předvní nebo novou založenou reorganizačním plánem. Věitelova volba bude především ovládána ekonomickou výhodností a dobytostí pohledávky.

Rozhodne-li soud o předem reorganizace na konkurs, nastávají úinky spojené s rozhodnutím o konkursu, pokud soud ve svém rozhodnutí nestanoví podmínky této předem jinak (§ 363 odst. 5 InsZ). *šZe samotné skutečnosti, že rozhodnutím o předem reorganizace*

*v konkurs nastávají úinky spojené s prohlášením konkursu, nelze dovédit, že by po vydání tohoto rozhodnutí byly v dalším řízení bez dalšího uspokojovány z výnosu zpenění majetkové podstaty pohledávky v itel existující před úinností reorganizačního plánu. Tyto pohledávky dle § 356 odst. 1 InsZ zanikly a byly nahrazeny nároky novými, vyplývajícími z reorganizačního plánu jako nového právního titulu, přičemž tento právní titul nebyl zrušen rozhodnutím soudu a ani z jiného ustanovení insolvenčního zákona nevyplývá, že by zanikl jiným způsobem. Pro účinnosti závazku, že v itelé jsou v i dlužníkovi oprávněni uplatňovat jiné nároky než ty, které jim vyplývají z existujícího právního titulu o reorganizačním plánu, by dle našeho názoru bylo nezbytné, aby insolvenční zákon obsahoval výslovné ustanovení, které by nároky v itel jednoznačným způsobem vymezilo.<sup>103</sup>*

InsZ tedy neumohl uje jiný výklad než ten, že v itel m budou v případě přeměny reorganizace na konkurs náležitě práva založená reorganizačním plánem.

---

<sup>103</sup> Bílková, E., Strnad, P.: Neúspěšná reorganizace a její dopad na pohledávky v itel, Právní rozhledy 2/2011, str. 60

## 8. ODDLUŢENÍ

### 8.1 OddluŢení a úinky schválení oddluŢení

OddluŢení je sana ní zp sob e-ení úpadku, který je ur ený výlu n pro dluŢníky nepodnikatele, fyzické i právnické osoby.

Dle výkladového stanoviska .2/2008 Expertní pracovní skupiny pro insolven ní právo se dluŢníkem, ŝkterý není podnikatelem" se ve smyslu ustanovení § 389 odst. 1 InsZ, rozumí taková fyzická nebo právnická osoba, která není zákonem považována za podnikatele a sou asn nemá závazky (dluhy) vze-lé z jejího podnikání. Tím v-ak není vylou ena možnost insolven ního soudu p íhlédnout v konkrétní v ci k tomu, ŝe dluhy z podnikání jsou nepatrné.<sup>104</sup>

Judikatura se v poslední dob p íklání k voln j-í definici pojmu dluŢník nepodnikatel. DluŢník v úpadek m ŝe být e-en oddluŢením i tehdy, jestliffe má dluŢník men-í dluhy i z podnikání nebo vlastní řívnostenské oprávn ní, i kdyŝ fakticky nepodniká.<sup>105</sup>

V p eváŝné v t-in p evaŝuje oddluŢení fyzických osob. OddluŢení není pouŝitelné ve v-ech p ípadech, je vázáno na spln ní ur ítých podmínek. Jestliffe dluŢník tyto podmínky nesplní, musí být jeho úpadek e-en konkursem.

Pokud chce dluŢník nepodnikatel e-it sv j úpadek oddluŢením, musí spolu s insolven ním návrhem podat návrh na povolení oddluŢení. Návrh na povolení oddluŢení m ŝe podat pouze dluŢník. To ov-em neznamená, ŝe v ítel nem ŝe podat insolven ní návrh. Pokud insolven ní návrh podá jiná osoba (v ítel), má dluŢník na podání návrhu na povolení oddluŢení 30 dn .

V návrhu na povolení oddluŢení musí být mimo jiné údaje o o ekávaných p íjmech dluŢníka v následujících p ti letech, údaje o p íjmech dluŢníka za poslední t i roky a návrh zp sobu oddluŢení. K návrhu je t eba p ípojit seznam majetku a závazk , listiny dokládající p íjmy dluŢníka za poslední t i roky a písemný souhlas nezaji-t ného v ítele, který se na tom s dluŢníkem dohodl, ŝe hodnota pln ní, které p í oddluŢení obdrŝí, bude niŝ-í neŝ 30 % jeho pohledávky. V tomto písemném souhlasu v ítele musí být uvedeno, jaká bude nejniŝ-í

<sup>104</sup> [www.insolvennci-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/vykladova-stanoviska-expertni-skupiny.html](http://www.insolvennci-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/vykladova-stanoviska-expertni-skupiny.html)

<sup>105</sup> Usnesení Nejvy-ího soudu 29 NS R 3/2009 ze dne 21.4.2009, rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci 2 VSOL 117/2009 ze dne 30.4.2009

hodnota plnění, na které se s dlužníkem dohodl. Mezi podstatné náležitosti návrhu patří i prohlášení osob ochotných být spoludlužníky nebo ručiteli dlužníka, tyto osoby musí návrh spolupodepsat (§ 391 a § 392 InsZ).

O návrhu na povolení oddlužení rozhoduje insolvenční soud. Insolvenční soud může návrh na povolení oddlužení odmítnout, vzít na vědomí jeho obsah, zamítnout nebo jej povolit. V prvních těchto případech soud rozhodne o způsobu řešení dlužníkovy úpadku konkursem. Návrh na povolení oddlužení insolvenční soud zamítne například z důvodu, že je jím sledován nepoctivý zájem nebo že hodnota plnění, které by při oddlužení obdrželi nezajištění věřitelé, bude nižší než 30 % jejich pohledávek. Insolvenční soud může také návrh na povolení oddlužení zamítnout, jestliže dosavadní výsledky řízení dokládají lehkomyšlný a nedbalý přístup dlužníka v insolvenčním řízení (§ 395 odst. 1 a 2 InsZ).

Insolvenční soud oddlužení povolí tehdy, jestliže je návrhem sledován poctivý zájem, návrh byl podán řádně a včas, a lze usuzovat, že dlužník bude schopen uspokojit pohledávky nezajištěných věřitelů ve výši alespoň 30 %. Poslední podmínka nemusí platit, jestliže se dlužník s věřitelem dohodne jinak.

Rozhodnutí o povolení oddlužení je nejzávažněji spojeno s rozhodnutím o úpadku. Věřitelé jsou v rozhodnutí vyzváni k přihlášení svých pohledávek. Lehota k přihlášení pohledávek činí 30 dnů.

Jednotlivé pohledávky jsou prozkoumávány na příslušném jednání. Na příslušném jednání navazuje schůzka s věřiteli, na které věřitelé mimo jiné rozhodnou o formě oddlužení. Hlasovací právo mají pouze nezajištění věřitelé. Jestliže věřitelé nevyberou žádnou z forem oddlužení například proto, že se schůzka s věřiteli vůbec nesešla nebo že se nepodařilo sestavit většinu, rozhodne o formě oddlužení insolvenční soud.

Neschválí-li insolvenční soud dříve k neschválení oddlužení, oddlužení schválí. V rozhodnutí o schválení oddlužení uloží insolvenční soud dlužníku, aby po dobu 5 let platil nezajištěným věřitelům měsíční částku stanovenou soudem, nebo aby se zdržel dispozice s majetkem náležejícím do majetkové podstaty.

Okamžikem zveřejnění rozhodnutí o schválení oddlužení v insolvenčním rejstříku nastávají úinky schválení oddlužení. Dlužník okamžikem zveřejnění rozhodnutí o schválení oddlužení oproti nabývá dispozitivní oprávnění, s nímž kterými omezení. Dlužník nedisponuje majetkem, který má být zpeněžen. Nemůže ani disponovat s majetkem, který slouží k zajištění.

Po dobu trvání úinky schválení oddlužení musí dlužník plnit podmínky stanovené v rozhodnutí o schválení oddlužení. Na jeho povinnosti platit 5 let pravidelně stanovenou

částku nic nemůže ani na řízený výkon rozhodnutí nebo exekuce. Dlužník musí vykonávat přiměřenou výdělečnou činnost, případně si práci hledat, nezatajovat žádný ze svých příjmů nebo neposkytovat nikomu z věřitelů žádnou zvláštní výhodu. Logicky na sebe dlužník nesmí přijímat další závazky, které by nemohl v době jejich splatnosti splnit.

Pokud dojde ke splnění oddlužení, vezme to insolvenční soud na v domě rozhodnutím. V opačném případě insolvenční soud schválené oddlužení zruší a současně rozhodne o způsobu řešení dlužnického úpadku konkursem.

Pro věřitele je v případě řešení úpadku oddlužením nejvýznamnější ustanovení o osvobození dlužníka od placení pohledávek. Pokud dlužník splní všechny povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení, vydá insolvenční soud po slyšení dlužníka usnesení, jímž ho osvobodí od placení pohledávek, zahrnutých do oddlužení, v rozsahu, v němž nebyly uspokojeny. Insolvenční soud toto učiní jen na návrh dlužníka. Navíc se toto vztahuje i na věřitele, kterých pohledávkám se v insolvenčním řízení nepřihlíželo, a na věřitele, kteří své pohledávky do insolvenčního řízení nepřihlásili, a tak učinili. Přiznané osvobození je možné za určitých okolností následně odejmout.

## 8.2 Způsob oddlužení

### 8.2.1 Oddlužení zpeněžením majetkové podstaty

Jedním ze dvou způsobů oddlužení je oddlužení zpeněžením majetkové podstaty. V tomto případě se postupuje obdobně jako u zpeněžení majetkové podstaty v konkursu. Zásadní rozdíl ale spoívá v tom, že do majetkové podstaty u oddlužení nenáleží majetek, který dlužník nabyl poté, co nastaly úinky schválení oddlužení. Dlužník s tímto majetkem může naložit dle svého uvážení.

Majetek je specifikován v soupisu majetkové podstaty i ve výrokové části rozhodnutí insolvenčního soudu o schválení oddlužení zpeněžením majetkové podstaty. Do majetkové podstaty patří i majetek, který tvoří společný dlužníka a jeho manželka.

Dispoziční oprávnění k majetkové podstatě má insolvenční správce. Ten pak majetek zpeněží dle pravidel pro zpeněžení majetku v konkursu. Věřitelé budou uspokojeni stejným

způsobem jako v konkursu (viz. 6.4). Míra uspokojení věřitelů je tedy závislá na výši vytvořené likvidace majetkové podstaty.

### 8.2.2 Oddlužení ve formě plnění splátkového kalendáře

Druhým způsobem oddlužení spoívá v plnění splátkového kalendáře dlužníkem.

Při oddlužení ve formě plnění splátkového kalendáře musí dlužník po dobu pěti let měsíčně splácet svým nezajištěným věřitelům částku stanovenou insolvenčním soudem. Tato částka je placena prostřednictvím insolvenčního správce a je rozvržena mezi nezajištěné věřitele poměrně dle výše jejich pohledávek. Výše této částky je stanovena v rozhodnutí insolvenčního soudu o schválení oddlužení. V rozhodnutí o schválení oddlužení také insolvenční soud písemně plátcem mzdy dlužníka, aby po doručení tohoto rozhodnutí prováděl srážky ze mzdy přímo insolvenčnímu správci a nevyplácel je dlužníkovi.

Od novely InsZ č. 217/2009 Sb. by dlužník neměl přijít do kontaktu se zabavitelnou částí mzdy. Tu podle plátcem mzdy přímo insolvenčnímu správci a ten ji rozdělí mezi jednotlivé věřitele. Dlužníkovi zůstane jen tzv. nezabavitelná část mzdy. Podle dříve platné úpravy disponoval dlužník celou mzdou a sám měl provést úhrady věřitelům.

Ještě před podáním insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení by si dlužník měl spoívat, zda jsou jeho příjmy dostatečné na to, aby v průběhu dalších 5 let z nich byl schopen zaplatit nezajištěným věřitelům nejméně 30 % jejich pohledávek. Při výpočtu se vychází z čisté mzdy dlužníka, starobního nebo invalidního důchodu apod. Zabavitelná část mzdy se počítá stejně jako částka, kterou lze ve výkonu rozhodnutí použít k uspokojení pohledávek jednotlivých věřitelů. Celá zabavitelná část mzdy ovšem nepjde jen věřitelům, část jde na odměnu a výdaje insolvenčního správce.

Modelový dlužník s měsíční čistou mzdou 15 000,- Kč, který nemá manželku ani žádnou vyživovací povinnost k dětem, bude ze mzdy odvádět 7 011,- Kč. Pokud by svým věřitelům zaplatil minimální plnění 30 % z pohledávek, mohl by jít do oddlužení s celkovými dluhy do maximální výše cca 1 200 000,- Kč (modelový výpočet pro rok 2011). Jestliže dluhy dlužníka jsou takové, že by nezajištěným věřitelům v průběhu 5 let nebyl schopen splatit ani 30 % jejich pohledávek, bude jeho úpadek řešen konkursem.

Pokud by dlužník přišel o zdroj svých příjmů, je povinen si hledat práci. Krátkodobý stav nebude mít vliv na právní oddlužení. Stav dlouhodobé nezaměstnanosti dlužníka by vedl ke zrušení schváleného oddlužení a jeho přeměnu na konkurs.

### 8.3 Postavení věřitelů při oddlužení

Pro věřitele je obvykle způsob řešení úpadku oddlužením nejméně výhodný. InsZ totiž předpokládá, že dlužník v době podání návrhu na povolení oddlužení vlastní majetek takové hodnoty, že jeho zpeněžením budou uspokojeni nezajímaví věřitelé alespoň ve výši 30 % jejich pohledávek. A pokud takový majetek nevlastní, tak dlužník musí doložit, že bude mít v následujících 5 letech takové příjmy, aby mohl nezajímavým věřitelům ve splátkách minimálně 30 % jejich pohledávek postupně uhradit.

Takové pojetí oddlužení je výhodné především pro dlužníky, kteří se mohou vyhnout celofinancování splácení svých dluhů. Pokud dlužník splní podmínky nutné pro povolení oddlužení, je pro něj oddlužení daleko výhodnější než výkon rozhodnutí nebo exekuce.

Věřitelé se oddlužení většinou brání. Pokud budou chtít věřitelé skutečně zabránit oddlužení dlužníka, musí tak učinit na schůzi věřitelů. Proti rozhodnutí o povolení oddlužení není odvolání přípustné. Věřitelé, kteří se dostaví na schůzi věřitelů, mohou namítat, že existují skutečnosti, které by jinak odvodily zamítnutí návrhu na povolení oddlužení. Věřitelé budou nejčastěji namítat, že dlužník nemá poctivý zájem, existují u něj dluhy z podnikání nebo, že celková výše pohledávek je daleko vyšší a dlužník nebude moci uspokojit věřitele ani ve výši 30 % jejich pohledávek.

#### 8.3.1 Návrh na povolení oddlužení a rozhodnutí o něm

Návrh na povolení oddlužení může podat pouze dlužník. Pokud insolvenční návrh podá jiná osoba (věřitel), má dlužník na podání návrhu na povolení oddlužení 30 dnů.

Povinné náležitosti a doklady k návrhu na povolení oddlužení jsou uvedeny v ustanoveních § 391 a § 392 InsZ.

Od ú činnosti novely InsZ č. 217/2009 Sb. ( červenec 2009), m ůže dlužník v návrhu na povolení oddlužení navrhnout způsob oddlužení. Kone čné slovo mají ovšem v ůitelé.

Pro v ůitele je d ůležitá, že v pr ůběhu oddlužení by m ěl nezaji-t ěný v ůitel obdrůet nejmén ě 30 % hodnoty své pohledávky. Nezaji-t ěný v ůitel se ale tohoto práva m ůže sám vzdát a ud ělit dlužníku písemný souhlas, že hodnota pln ění, které p ůi oddlužení obdrůí, bude niůší neů 30 % jeho pohledávky (§ 392 odst. 1 písm. c) InsZ). Pravost písemného souhlasu nezaji-t ěného v ůitele musí být ů edn ův ěna. V ůitel se v tomto p ůípad ě musí domluvit s dlužníkem, jakou nejniůší ástku od n ěj obdrůí.

Dlužník, který navrhuje oddlužení pln ěním splátkového kalendá e, m ůže v návrhu na povolení oddlužení poůádat insolven ní soud o stanovení niůších neů zákonem stanovených splátek (§ 391 odst. 2 InsZ). Dlužník musí spole ěn s tímto návrhem uvést také navrhovanou vý- ě m sí ění splátky. Tímto návrhem není ovšem soud vázán a m ůže dlužníku stanovit zákonem stanovené splátky, zejména tehdy, jestliže by pln ění poskytnuté dlužníkem nedosáhlo alespo ů 50 % hodnoty pohledávek v ůitel ě nebo hodnoty pln ění, na kterém se v ůitelé s dlužníkem dohodli. Také v p ůípad ě, že dlužník navrhuje oddlužení pln ěním splátkového kalendá e a ůáádá insolven ní soud o stanovení niůších, neů zákonem stanovených splátek, m ůže mít písemný souhlas nezaji-t ěného v ůitele, že souhlasí s tím, že hodnota pln ění, které obdrůí, bude niůší neů 50 % hodnoty jeho pohledávky.

Insolven ní soud se ůáádostí o povolení niůších splátek zabývá aůi po povolení oddlužení. Dlužník tedy musí splnit podmínku oddlužení a zajistit, že nezaji-t ění v ůitelé budou uspokojeni alespo ů ve vý- ě 30 % svých pohledávek, respektive ve vý- ě, na které se dlužník s v ůiteli dohodne. Teprve aůi v ůitelé odhlasují způsob oddlužení pln ěním splátkového kalendá e, bude soud rozhodovat o ůáádosti dlužníka o stanovení niůších splátek. Soud bude posuzovat, zda bude spln ěna alespo ů 50 % kvóta, kterou obdrůí nezaji-t ění v ůitelé, p ůípadn ě pln ění, na kterém se dlužník s v ůiteli dohodl. V ůitelé pak mohou doporu ět insolven nímu soudu, aby souhlasil s niůšími splátkami nebo naopak. Rozhodnutí v ůitel ě v-ak pro soud závazné není, má pouze doporu ěující charakter.

Insolven ní soud oddlužení povolí tehdy, jestliže je návrhem sledován poctivý zám ěr, návrh byl podán ádn ě a v as, a lze usuzovat, že dlužník bude schopen uspokojit pohledávky nezaji-t ěných v ůitel ě ve vý- ě alespo ů 30 %. Z vý- ě uvedeného vyplývá, že poslední podmínka nemusí platit, jestliže se dlužník s v ůitelem dohodne jinak.

V p ůípad ě, že dlužník podá spole ěn s insolven ěním návrhem návrh na povolení oddlužení insolven ní soud bude o povolení oddlužení rozhodovat sám. V ůitelé nemají moůnost toto rozhodnutí soudu nijak ovlivnit. Insolven ní soud musí v tomto p ůípad ě

dle ustanovení § 148 odst. 3 InsZ spojit s rozhodnutím o úpadku i rozhodnutí o zp sobu e-ení úpadku.

Ani v p ípad , fle podá insolven ní návrh v ítel a dluhík podá návrh na povolení oddlužení, není v kompetenci sch ze v ítel rozhodnout o zp sobu e-ení dluhíkova úpadku. Insolven ní soud o povolení oddlužení musí rozhodnout do 30 dn ode dne rozhodnutí o úpadku.

Oddlužení je koncipováno tak, fle v první fázi do n j v ítelé v bec nemohou zasáhnout. Proti rozhodnutí o povolení oddlužení navíc není odvolání p ípustné. V ítelé jsou do procesu zapojeni afl v dal-í fázi. V první fázi je rozhodování zcela v pravomoci insolven ního soudu.

### 8.3.2 Sch ze v ítel a rozhodnutí o schválení oddlužení

V ítelé se mohou kvalifikovan zapojit do procesu oddlužení afl v této fázi. Stanovení zp sobu oddlužení je v jejich kompetenci. Teprve v p ípad , fle se v ítelé nedohodnou na zp sobu oddlužení, vybere formu insolven ní soud.

Po vydání rozhodnutí o povolení oddlužení za ne plynout v ítel m 30 denní lh ta k podání p íhlá-ek svých pohledávek.

V rozhodnutí o povolení oddlužení je na ízeno p ezkumné jednání a na stejný den i sch ze v ítel , která na p ezkumné jednání zpravidla navazuje. Na sch zi v ítel si v ítelé zvolí v ítelský výbor. V ítelé také mohou vyuffít svého práva odvolat dosavadního insolven ního správce.

D leffitým oprávn ním v ítel je možnost zvolit formu, kterou bude oddlužení provedeno. Formu oddlužení mohou zvolit jednak na sch zi v ítel nebo i mimo ni. Právo hlasovat mají pouze nezaji-t ní v ítelé, kte í v as p íhlásili svou pohledávku (§ 402 odst. 1 InsZ). Sch ze v ítel rozhodne prostou v t-inou hlas nezaji-t ných v ítel po ítanou podle vý-e jejich pohledávek.

Mimo sch zi mohou v ítelé rozhodnout o zp sobu oddlužení po zahájení insolven ního ízení, i p ed zahájením. V obou p ípadech musí vyplnit hlasovací lístek, na kterém musí být ov ena pravost jejich podpisu. P ed zahájením insolven ního ízení se hlasovací lístek doru uje dluhíkovi, ve lh t , kterou stanovil. Po zahájení insolven ního ízení insolven nímu soudu nejpozd ji den p ed konáním sch ze v ítel .

Pokud dlužník navrhuje insolvenčnímu soudu způsobení oddlužení plněním splátkového kalendáře a soud si říká, aby mu povolil níže než zákonem stanovené splátky, je na místě, aby si dlužník opatřil alespoň předčasný souhlas věřitelů nebo aby nechal o této otázce rozhodnout věřitele ještě před zahájením insolvenčního řízení hlasováním mimo schůzi věřitelů.

Základním způsobem rozhodnutí o formě oddlužení zůstává schůze věřitelů. Účast dlužníka na schůzi věřitelů je povinná. Na začátek schůze insolvenční správce přednese zprávu. Poté se může vyjádřit k celé věci i dlužník. Ten by měl také zodpovědět případné dotazy věřitelů. Insolvenční správce by se také měl vyjádřit k tomu, zda neexistují skutečnosti, které by jinak vedly k zamítnutí návrhu na oddlužení. Po prozkoumání hlasovacího práva jednotlivých věřitelů je pokračováno k samotnému hlasování. Pro insolvenční soud je pak usnesení věřitelů závazné.

Na schůzi věřitelů poté, co věřitelé schválí způsob oddlužení plněním splátkového kalendáře, musí hlasovat, zda doporučení vyhovuje žádosti dlužníka o schválení jiných než zákonem stanovených měsíčních splátkách.

Po konání schůze věřitelů musí insolvenční soud vydat rozhodnutí o schválení nebo neschválení oddlužení. Pro věřitele je důležité, že při rozhodování o schválení oddlužení soudem jsou znovu zkoumány podmínky pro povolení oddlužení. Soud si tyto skutečnosti zjistí sám. InsZ ale také zakotvuje informační povinnost insolvenčního správce. Dále mají možnost oprávnění věřitelé podat námitky (§ 403 odst. 1 a 2 InsZ). Insolvenční správce má povinnost na schůzi věřitelů sdělit, že takové okolnosti existují. Tyto skutečnosti může také písemně sdělit insolvenčnímu soudu ještě před konáním schůze věřitelů.

Jedinou možností věřitelů, jak zabránit oddlužení dlužníka je jejich účast na schůzi věřitelů a následná námitka, že existují skutečnosti, které by jinak odvodily zamítnutí návrhu na povolení oddlužení. Věřitelé musí tyto námitky podat nejpozději do skončení schůze věřitelů, která rozhodovala o způsobu oddlužení, resp. v určitých případech do 10 dnů po zveřejnění výsledku hlasování.

Předpokladem povolení oddlužení dlužníka je tedy mimo jiné jeho poctivý zájem. Jestliže věřitelé budou chtít zabránit vzniku úpadku dlužníka oddlužením, mohou namítnout např. jeho nepoctivý zájem. Nepoctivý zájem je předpokládán např. tehdy, jestliže v posledních 5 letech probíhalo insolvenční nebo jiné řízení o úpadku dlužníka nebo v posledních 5 letech před zahájením insolvenčního řízení byl dlužník pravomocně odsouzen za trestný in majetkové nebo hospodářské povahy (§ 395 odst. 3 InsZ). Nastala-li n která z uvedených okolností, lze nepoctivý zájem předpokládat. I přesto judikatura dovozuje, že ani

pravomocné odsouzení v rozhodné době pro dané trestné činy zcela nezabavuje dlužníka možnosti úspěšně se domáhat povolení oddlužení. Musí však prokázat, že i přes existenci odsouzení se u něj o nepoctivý záměr nejedná (např. zcela výjimečné okolnosti případu).<sup>106</sup>

Okolnosti uvedené v ustanovení § 395 odst. 3 InsZ jsou pouze demonstrativním výpočtem případů, o nepoctivém záměru může svědčit i celá řada jiných skutečností. Soud může usoudit na nepoctivý záměr dlužníka například i tehdy, jestliže se dlužník bez žádné omluvy nedostaví na schůzku věřitelů nebo je jeho omluva nevhodná. Účast na schůzce věřitelů je totiž pro dlužníka povinná. O nepoctivém záměru dlužníka může svědčit i okolnost, že po povolení oddlužení vytvořil další dluhy.

Soudní praxe došla také k závěru, že o nepoctivý záměr se jedná v případě, kdy dlužník nacházející se v úpadkové situaci převede svůj, obvykle nemovitý majetek, na třetí osobu a tímto převedením dojde ke zkrácení možnosti věřitelů být uspokojeni v insolvenčním řízení.<sup>107</sup>

Oddlužení ovšem není jen pro ty, kteří se do špatné finanční situace dostali z objektivních důvodů. Nejvyšší soud konstatuje, že oddlužení je určeno i pro dlužníky, kteří si svou úpadkovou situaci sami přivodili svým nezodpovědným hospodařením. K prokázání poctivého záměru musí tyto dlužníci dokázat, že změnili svůj přístup k hospodaření a upustili od aktivit, které vedly k oddlužení. Poctivost svého záměru mohou dokázat také tak, že získají zpět svůj majetek. V posuzovaném případě dlužnice v platební neschopnosti, darovala svým předpokladem návrhu na podání oddlužení svou nemovitost své dceři. Soud oddlužení neschválil z důvodu nepoctivého záměru. Poté dcera darovala nemovitost matce nazpět. Nejvyšší soud konstatoval, že dlužnice změnila své chování a získala zpět svůj majetek. Došlo tedy dle jeho názoru k její nápravě, která svědčí o jejím poctivém záměru.<sup>108</sup>

Věřitelé mohou dále namítat, že ze seznamu pohledávek vyplynulo, že dlužník má dluh z podnikání nebo že je z návrhu zjevné, že dlužník není schopen uspokojit věřitele alespoň ve výši 30 % jejich pohledávek. Z InsZ vyplývá, že okolností, která vede k zamítnutí návrhu na povolení oddlužení je také to, že návrh podala osoba, o jejímž návrhu na povolení oddlužení bylo již dříve rozhodnuto nebo dosavadní výsledky řízení dokládají lehkomyšlný nebo nedbalý přístup dlužníka k plnění povinností v insolvenčním řízení (§ 395 odst. 2 InsZ).

<sup>106</sup> Rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci VSOL 181/2008-A-14 ze dne 18.12.2008

<sup>107</sup> Krhut, R.: Poctivý záměr v oddlužení, Bulletin advokacie 9/2012, str. 42

<sup>108</sup> Rozhodnutí Nejvyššího soudu 29 NS R 32/2011 ze dne 28.3.2012

Skutečnosti, které vedou k zamítnutí oddlužení, jsou v InsZ stanoveny pouze demonstrativně. Je ponecháno na uvážení soudu, jestli a kterou jinou skutečností posoudí jako důvod pro zamítnutí oddlužení.

Insolvenční soud se s v as podanými námitkami oprávněných věřitelů musí vypořádat ještě před rozhodnutím o schválení oddlužení. Oprávněným věřitelem je pouze ten, který se zúčastnil schůzky věřitelů a hlasoval o přijetí zpsobu oddlužení. Tímto věřitelem tedy může být pouze nezajímavý věřitel, který hlasoval o zpsobu oddlužení. Zajímavý věřitel nemá právo hlasovat o zpsobu oddlužení.

*š Pozice zajímavých věřitelů v procesu rozhodování o oddlužení je zcela neadekvátně oslabena, a to i pokud přihlídneme k argumentu nedotčení jejich práv na uspokojení zpsobu oddlužení. Zejména mezerovitost úpravy oddlužení plněním splátkového kalendáře a iní jejich nároky v určitém ohledu zůstávají nejistými. Díkce zákona je nicméně jasná a nepopírá, že zajímavým věřitelům právo hlasovat o zpsobu oddlužení a takto fakticky ani právo podat námitky před rozhodováním o schválení oddlužení. Insolvenční soud potom námitky podané zajímavým věřitelem nemusí v bec projednávat; jako podané osobou k tomu neoprávněnou postrádají zákonný nárok na v bec projednání.<sup>109</sup>*

Insolvenční soud k projednání námitek nařídí společné jednání, které je obligatorní. Projednány jsou zde pouze v as podané námitky oprávněných věřitelů.

O rozhodnutí o schválení oddlužení rozhodne insolvenční soud neprodleně po skončení jednání, při kterém byly projednány námitky věřitelů a v případě, že věřitelé takové námitky neuplatnili, neprodleně po uplynutí lhůty k jejich podání (§ 404 InsZ). V případě, že insolvenční soud zjistí, že existují skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly zamítnutí návrhu na povolení oddlužení, oddlužení neschválí.

Rozhodnutím o schválení oddlužení jsou vázáni věřitelé, kteří s oddlužením nesouhlasili nebo o něm nehlasovali.

Jak bylo uvedeno výše, odvolání proti rozhodnutí o povolení oddlužení není přípustné. Naproti tomu proti rozhodnutí o schválení oddlužení se může odvolat věřitel i dlužník za splnění InsZ daných podmínek. Věřitel se může odvolat, jestliže hlasoval proti přijetí schváleného zpsobu oddlužení nebo jeho námitkám nebylo vyhověno. Proti rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře může podat odvolání také věřitel, který nesouhlasí se stanovením jiné výše měsíčních splátek a který proti tomu hlasoval. Jiní věřitelé nejsou oprávněni podat odvolání.

---

<sup>109</sup> Kotoučková, J. a kolektiv: Zákon o úpadku a zpsobech jeho řešení (insolvenční zákon) a komentář, C.H.Beck, str. 986

### 8.3.3 Rozhodnutí o splnění oddlužení a osvobození od placení dluh

Dlužník je po oddlužení povinen uhradit pohledávky svých větel v maximální možné míře.

Pokud dlužník splní podmínky dané rozhodnutím o schválení oddlužení, insolvenční soud vezme splnění oddlužení na vědomí rozhodnutím.

Oddlužení zpeněžením majetkové podstaty je považováno za ukončené zpeněžením majetkové podstaty insolvenčním správcem. Dále musí insolvenční správce vydat konečnou zprávu a soud na jejím základě vydá rozvrhové usnesení, které musí být splněno.

U oddlužení plněním splátkového kalendáře bude možné vydat rozhodnutí o splnění oddlužení v zásadě až po pěti letech po schválení oddlužení. Dívčí konstataování splnění oddlužení je možné pouze tehdy, pokud dlužník uhradí všechny své závazky.

Právní mocí rozhodnutí o splnění oddlužení končí insolvenční řízení. Vydání rozhodnutí o splnění oddlužení ale ještě neznamená, že je dlužník osvobozen od placení zbytku pohledávek, které nebyly uhrazeny v rámci oddlužení. Dokud není soudem vydáno rozhodnutí o osvobození dlužníka od placení dosud neuhrazených pohledávek, tyto pohledávky i nadále trvají. Trvá tedy i povinnost dlužníka hradit je v nezmeněném rozsahu.

Usnesení soudu o osvobození dlužníka od placení zbytku pohledávek je vydáno jen na základě návrhu dlužníka, jestliže dlužník splní všechna v as všechny své povinnosti podle schváleného zpsobu oddlužení (§ 414 odst. 1 InsZ).

Vydání tohoto usnesení insolvenčním soudem pro dlužníka představuje dosažení vlastního účelu oddlužení, tj. zbavení se povinnosti hradit zbytek svých dluhů. Dokud tedy není toto usnesení vydáno, trvá i nadále povinnost dlužníka hradit své dluhy v nezmeněném rozsahu a větelé jsou oprávněni po pravomocném skončení insolvenčního řízení pokračovat v exekuci nebo ve výkonu rozhodnutí.

Insolvenční soud může toto usnesení vydat jen na návrh dlužníka. Dlužník musí podat návrh na vydání rozhodnutí o osvobození od povinnosti platit dosud neuhrazené pohledávky. Pro přiznání osvobození je důležité, aby dlužník splnil všechna v as všechny své povinnosti dle daného zpsobu oddlužení. Zejména se bude dbát na míru uspokojení dlužnickových větel. Soud přizná osvobození jen tehdy, jestliže byli dlužníkovi větelé uspokojeni minimálně ve výši 30 % svých pohledávek, přičemž ve výši, na které se vzájemně dohodli. Z tohoto pravidla existuje výjimka, která přiznává osvobození i dlužníkovi, který neuhradil ani 30 % jejich pohledávek, resp. hodnotu na které se vzájemně dohodli. Toto ustanovení zasahuje do práv větel, kteří po schválení oddlužení pokračují s tím, že alespoň 30 % jejich

pohledávek bude uhrazeno. Soud může osvobodit dlužníka i při nesplnění podmínek oddlužení, a to na jeho návrh. Dlužník musí v tomto případě sám prokázat, že dosažení níže uvedených podmínek nezavinil, a že plnění, kterého se věřitelům dostalo je stejné nebo vyšší jako v případě zrušení úpadku konkursem.

Insolvenční soud musí zkoumat, zda jsou dány podmínky osvobození individuálně. Při porušení povinností dlužníkem, které mělo vliv na plnění oddlužení, osvobození od placení zbytku dluhu nepřízná. Může se tak stát v případě, kdy dlužník zatají svůj příjem nebo zvýhodňuje některého z věřitelů.

Osvobození přiznané insolvenčním soudem neznamená zánik dluhu, ale jeho nevymahatelnost po dobu trvání osvobození. Po přiznání osvobození nemohou být věřiteli vymáhány neuhrazené pohledávky, které měly být do oddlužení přihlášeny, a to bez ohledu na to, jestli skutečně přihlášeny byly. Osvobození se vztahuje na všechny pohledávky, které vznikly do schválení oddlužení, tedy ty, které se uplatní přihláškou.

Tyto pohledávky existují dále v podobě naturální obligace. Dlužníku, který se rozhodne pohledávky, od jejichž placení byl rozhodnutím insolvenčního soudu osvobozen, později uhradit dobrovolně, zůstane tato možnost zachována. Pohledávky v neuhrazeném rozsahu nezanikly, ale věřitelé je nemohou úspěšně vymáhat; v soudním i jiném řízení jimi nelze věřitelům takové pohledávky přiznat. Ve výkonovacím řízení mají takové pohledávky stejný režim jako promlčené pohledávky.<sup>110</sup>

Naopak na peněžitý trest nebo jinou majetkovou sankci, která byla uložena dlužníkovi v trestním řízení za úmyslný trestný čin, se osvobození nevztahuje.

Nároky věřitelů vůči spoludlužníkům nebo ručitelům zůstávají osvobozením nedotčeny. Naopak do velmi nevýhodného postavení se dostávají spoludlužníci a ručitelé dlužníka. Na jedné straně po nich může věřitel požadovat plnění, jakoby k osvobození vůbec nedošlo, na straně druhé nemají právo na regres vůči dlužníkovi. Tento názor judikoval i Nejvyšší soud, dle kterého závazky jiných osob předmětem vypořádání při oddlužení nejsou. Dle rozhodnutí Nejvyššího soudu rozhodnutí insolvenčního soudu o osvobození dlužníka od placení zbytku neuhrazených pohledávek, nezabývá povinnosti k úhradě těchto pohledávek dlužníkovým věřitelům ani ručitelům, ani jiné osoby, které měly vůči dlužníku pro tyto pohledávky právo postihu.<sup>111</sup>

Jestliže se do tří let od pravomocného přiznání osvobození prokáže, že dlužník docílil schválení oddlužení nebo osvobození podvodným jednáním nebo zvýhodněním některého

<sup>110</sup> Rozhodnutí Nejvyššího soudu 29 Cdo 3509/2010 ze dne 24.11.2010

<sup>111</sup> Rozhodnutí Nejvyššího soudu 29 Cdo 3509/2010 ze dne 24.11.2010

z v ítel , bude osvobození zru-eno. Zru-eno bude i v p ípad , fle byl dlužník do 3 let od právní moci osvobození odsouzen za trestný in, který mohl ovlivnit oddlužení. V prvním p ípad soud vydává konstitutivní rozhodnutí, v druhém p ípad pouze deklaruje nastalou skute nost. Po uplynutí této lh ty ufl nemají v ítelé fládnou mořnost dosáhnout zru-ení osvobození a neuhrazené pohledávky z stanou nevymahatelnými navřdy. Pokud naopak dojde ke zru-ení osvobození, dojde k obnovení práv v ítel vymáhat svou pohledávku. Obnoví se soudní i jiná vymahatelnost takových pohledávek.

V ítelé mohou napadnout osvobození od placení zbytku dluh vydané insolven ním soudem odvoláním, úspě -ným odvolacím d vodem ov-em budou pouze skute nosti sv d ící tomu, fle nebyly spln ny p edpoklady pro p iznání osvobození.

#### 8.3.4 Postavení zaji-t ných v ítel v oddlužení

Koncepce zaji-t ných v ítel v oddlužení je oslabena. Jejich procesní postavení je nerovné v í šb flnýmõ v ítel m.

Jejich práva jsou oslabena p edev-ím p i hlasování na sch zi v ítel . Platí, fle zaji-t ný v ítel není oprávn n hlasovat v celé vý-i své zaji-t né pohledávky. Zaji-t ní v ítelé se tedy nemohou vyjád it nejen ke zp sobu oddlužení, ale ani k oddlužení jako takovému.

InsZ stanoví, fle zaji-t ní v ítelé nehlasují ani v rozsahu, ve kterém je podle znaleckého posudku vypracovaného v insolven ním ízení po rozhodnutí o úpadku hodnota zaji-t ní niř-í neřl vý-e zaji-t né pohledávky (§ 402 odst. 1 InsZ). Zaji-t ní v ítelé se tedy dostávají do postavení hor-řho neřl ostatní v ítelé. Nemohou hlasovat ani v áste né vý-i své p íhlá-ené pohledávky, která není celá kryta zaji-t ním. I v oddlužení by se jist m lo aplikovat pravidlo ustanovení § 167 odst. 2 InsZ, fle v rozsahu rozdílu mezi vý-i zaji-t né pohledávky a hodnotou jejího skute ného zaji-t ní se považuje pohledávka za nezaji-t nou. V dané ásti by m ly být dot ené ásti pohledávek zaji-t ných v ítel posuzovány s pohledávkami ostatních nezaji-t ných v ítel . M ly by být zahrnuty do výsledku posouzení splnitelnosti minimáln 30 % míry uspokojení v oddlužení a m ly by být zahrnuty do hlasování o zp sobu oddlužení.

Zaji-t ní v ítelé (typicky zástavní) se mohou v oddlužení domoci řrady dlužné ástky rychleji a ásto také levn ji neřl prost ednictvím klasického vymáhání pohledávek.

Ke zpenění zastavené nemovitosti může dojít i do jednoho roku od podání insolvenčního návrhu. Na rozdíl od nalézacího a exekučního řízení, která mohou trvat i několik let. Náklady zajištěného věřitele, v případě zpenění předem tu zajištěný v insolvenčním řízení, jsou nižší, než kdyby došlo ke zpenění předem tu zajištěný exekutorem.<sup>112</sup>

Zásadně platí, že zajištěný věřitelé mají shodné postavení v případě obou forem oddlužení. Zajištěný věřitel se musí samozřejmě přihlásit do insolvenčního řízení, uplatnit své právo ze zajištěného a o zpenění majetku v insolvenčním řízení požádat. Poté co bude jeho pohledávka při předem uzavřeném jednání zjištěna jako zajištěná, bude zajištěný majetek zpeněn dle pravidel pro zpenění majetku v konkursu. Výtěžek získaný zpeněním, po odečtení InsZ stanovených nákladů, bude vydán zajištěnému věřiteli. Výhodou zajištěného věřitele je ovlivnit možnost zpenění zajištěného majetku. Jak je již uvedeno v části o postavení zajištěných věřitelů v konkursu, z rozhodnutí Vrchního soudu v Praze<sup>113</sup> vyplývá, že zajištěný majetek má být zpeněňován stejným způsobem jako majetek nezajištěný, při němž nad rámec těchto podmínek má zajištěný věřitel oprávnění řídit proces zpenění svým závazným pokynem. Ke zpenění tedy nestačí tedy pouhý pokyn zajištěného věřitele, je třeba také souhlas věřitelského výboru i soudu.

V případě oddlužení ve formě splátkového kalendáře má zajištěný věřitel v podstatě dvě možnosti, jak postupovat. Zajištěný věřitel v rámci oddlužení nemusí požádat o zpenění majetku sloužícího ke zajištění. V rámci oddlužení pak tento věřitel nebude uspokojen. Zajištěnému věřiteli ovšem zůstává právo domáhat se uspokojení pohledávky z výtěžku zpenění tohoto majetku, i tehdy, dojde-li k osvobození dlužníka od placení zbytku svých dluhů. Druhou možností je, že zajištěný věřitel uplatní své právo ze zajištěného a domáhá se zpenění předem tu zajištěného. Zajištěný věřitel musí počítat s tím, že v rozsahu, v jakém je jeho pohledávka přihlášená jako zajištěná, nebude uspokojován z pravidelných splátek dlužníka, ale z výtěžku zpenění zástavy.

Zajištěný věřitelé v oddlužení jsou v nevýhodném postavení oproti zajištěným věřitelům v konkursu. V konkursu se neuspokojená část pohledávky zajištěného věřitele uspokojí poměrně společně s ostatními nezajištěnými věřiteli v rámci rozvrhu. Jestliže je úpadek dlužníka ve formě oddlužením, zajištěný věřitelé se uspokojují jen z výtěžku zajištěného. Při tomto zpenění se postupuje obdobně jako při zpenění zajištěného v konkursu (§ 398 odst. 3 InsZ).

---

<sup>112</sup> Kaplan, D., Trá, M.: Několik poznámek k oddlužení z hlediska zajištěného věřitele, [www.epravo.cz](http://www.epravo.cz), 2/2012

<sup>113</sup> Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 194/2012 ze dne 12.3.2012

Zajiť ný v ítel, v p ípad e-ení úpadku oddlužením, si musí zvážit, zda má -anci uspokojit svou pohledávku zpen řením p edm tu zajiť ní. Pokud je nap íklad zajiť ný v ítel druhý nebo dal-í v po adí, m fle nastat situace, fle p i zpen ření p edm tu zajiť ní na n j nezbude ni eho a nem fle být uspokojen ani z pravidelných splátek dlužníka. Je tedy na zvážení takového v ítele, jestli pohledávku jako zajiť nou v bec p íhlásit. V p ípad , fle by pohledávku p íhlásil jako nezajiť nou, m fle být uspokojen alespo áste n z pravidelných splátek dlužníka. *šTaké nic nebrání tomu, aby zajiť ný v ítel uplatnil v insolven ním ízení právo ze zajiť ní pouze pro ást své zajiť né pohledávky, a to v rozsahu, v jakém lze p edpokládat, fle skute n bude ze zpen ření p edm tu zajiť ní uspokojen. Ve zbývajícím rozsahu by pak jeho pohledávka byla uspokojována z jednotlivých splátek v rámci pln ní splátkového kalendá e dlužníkem.*<sup>114</sup>

### 8.3.5 Postavení ostatních v ítel v oddlužení

Nezajiť ní v ítelé jsou v oddlužení ve výhodn j-ím postavení oproti v ítel m zajiť ným. O zp sobu oddlužení rozhodnou pouze nezajiť ní v ítelé, kte í v as svou pohledávku p íhlásili.

P i oddlužení zpen řením majetkové podstaty se postupuje podle ustanovení o zpen ření majetkové podstaty v konkursu. Tento zp sob oddlužení není ov-em vyuffíván asto. Dlužníci ve v t-in p ípad fládají o schválení oddlužení pozd a nevlastní jifl prakticky fládný majetek. Zpen řením majetkové podstaty dlužníka dochází k uspokojení v ítel formou jednorázového prodeje majetku dlužníka a rozd lení výnosu z tohoto prodeje mezi nezajiť né v ítele. Tento zp sob oddlužení se podobá zpen ření majetkové podstaty v konkursu. Zákon ve vztahu k tomuto zp sobu oddlužení p ímo odkazuje na pouffítí ustanovení insolven ního zákona o konkursu. Na rozdíl od konkursu se do majetkové podstaty nezahrnuje majetek, který dlužník nabyl v pr b hu insolven ního ízení, to je po zve ejn ní rozhodnutí o schválení oddlužení v insolven ním rejst íku (§ 398 odst. 2 InsZ). Na tento majetek se nevztahují ani dispozi ní omezení v rámci insolven ního ízení. Nezajiť ní v ítelé se tak budou uspokojovat pouze z majetku nabytého dlužníkem p ed zve ejn ním rozhodnutí o schválení oddlužení v insolven ním rejst íku. Po zpen ření

---

<sup>114</sup> Kaplan, D., Trá, M.: N kolik poznámek k oddlužení z hlediska zajiť ného v ítele, [www.epravo.cz](http://www.epravo.cz), 2/2012

takového majetku se dále bude postupovat podle ustanovení insolvenčního zákona o konečné zprávě a rozvrhu v konkursu.

Při oddlužení plněním splátkového kalendáře je dlužník povinen 5 let měsíčně splácet svým nezajištěným větitelům ze svých příjmů částku ve stejném rozsahu, v jakém z nich mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny jednostní pohledávky (§ 398 odst. 3 InsZ). Jak již bylo uvedeno výše, tato částka je stanovena v rozhodnutí insolvenčního soudu o schválení oddlužení. V rozhodnutí o schválení oddlužení také insolvenční soud píká plátcem mzdy dlužníka, aby po doručení tohoto rozhodnutí prováděl srážky ze mzdy přímo insolvenčnímu správci a nevyplácel je dlužníkovi. A to i v případě, že rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře ještě není v právní moci. Tuto částku pak rozvrhne dlužník prostřednictvím insolvenčního správce mezi nezajištěné větitel podle výše jejich pohledávek.

Dlužníkovi mohou být již před povolením oddlužení strhávány z platu nařízené exekuční srážky. Plátcem mzdy je povinen po zahájení insolvenčního řízení tyto srážky deponovat u sebe a po schválení oddlužení (jeho zveřejnění v insolvenčním rejstříku) je zaslat insolvenčnímu správci. Po doručení schválení oddlužení plátcem mzdy provádí srážky ze mzdy a zasílá je insolvenčnímu správci (nikoliv jednotlivým větitelům).

Větitelé jsou po dobu plnění splátkového kalendáře chráněni tím, že dlužník InsZ ukládá přesně stanovené povinnosti. Dlužník je povinen po dobu plnění splátkového kalendáře jednak vykonávat přiměřenou výdělečnou činnost nebo o získání příjmů usilovat, ale také své mimořádné příjmy (většinou darů a dědictví) použít k mimořádným splátkám nad rámec splátkového kalendáře. Dále je dlužníkovi zakázáno na kterého z větitelů neoprávněně zvýhodňovat. Důležitá je povinnost dlužníka nepřijímat na sebe nové závazky, které nebude schopen v době jejich splatnosti splnit. Nezajištění větitelé jsou v rámci tohoto způsobu oddlužení uspokojováni výlučně z příjmů dlužníka. Dlužník není omezený v dispozicích právech k věcem, které náležejí do majetkové podstaty, s výjimkou majetku slouflicího k zajištění přímých pohledávek.

Pokud jde o větitelů jednostních pohledávek, tak jsou obecně pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim na rovně postavené jsou uspokojovány kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení. Toto pravidlo platí samozřejmě i pro oddlužení. Při oddlužení zpeněžením majetkové podstaty se postupuje podle ustanovení o zpeněžení majetkové podstaty v konkursu. Jednostní pohledávky by tedy měly být uspokojeny nejpozději do vydání rozvrhového usnesení.

Při oddlužení plněním splátkového kalendáře musí insolvenční soud vzít v úvahu podmínky pohledávky a při posouzení toho, zda dlužníkovi může být oddlužení povoleno, případně schváleno. Dlužník musí mít takové podmínky, aby v následujících 5 letech uhradil podmínky pohledávky a zároveň uspokojil přihlášené nezajištěné věřitele minimálně ve výši 30 % jejich pohledávek (jestliže neexistuje jiná dohoda mezi věřiteli a dlužníkem).

Jestliže má dlužník například vyživovací povinnost ke svým dětem, tak při posuzování možnosti schválit navržené oddlužení je třeba snížit hodnotu celkového plnění o soudem určené výživné, které by při plnění splátkového kalendáře nezajištěné věřitelé mohli obdržet. Vrchní soud v Olomouci<sup>115</sup> rozhodl, že pohledávka na výživném dlužnických dětí je postavena na rovné pohledávce za majetkovou podstatou (§ 168 odst. 3 IZ), proto je třeba částku placenou na výživné odpočítat od částky, kterou lze každý měsíc z dlužnickova příjmu zabavit pro podmínky pohledávky. Dlužníkovi tedy nemohlo být schváleno oddlužení, protože podle podmínky odmítny insolvenčního správce, měsíční náhrady jeho hotových výdajů a částky placené na výživné, zůstala z jeho příjmu nedostatečná výše peněžních prostředků na úhradu pohledávek věřitelů. Soud rozhodl o otevření úpadku konkursem.

Insolvenční soud musí také v případě oddlužení za aditivně vzniklé podmínky pohledávky do splátkového kalendáře, případně oddlužení zrušit. Vrchní soud v Praze konstatoval, že jakmile soud při oddlužení splátkovým kalendářem pohledávky na výživném ze zákona zjistí, že rozhodnutí o schválení oddlužení je do splátkového kalendáře coby podmínky pohledávky pojme, a to s tím, že případný dluh z tohoto titulu musí být splátkami podmínky zcela uhrazen.<sup>116</sup> Vrchní soud v Praze svým usnesením dále konstatoval, že dlužník není zbaven povinnosti platit běžné i dlužné výživné na nezletilé děti v případě splátkového kalendáře ani tehdy, pokud mu tato povinnost vznikla až po rozhodnutí o schválení oddlužení.<sup>117</sup>

Insolvenční správce tedy musí při rozdělení splátky (srážky ze mzdy) postupovat následovně. Jakmile mu dojde srážka ze mzdy od plátce mzdy dlužníka, musí nejprve splátku použít k úplnému uspokojení soudem označených podmínek pohledávek v režimu za majetkovou podstatou (typicky svých vlastních nároků), a poté nárok na soudem určené výživné (běžné i dlužné). Teprve poté zbytek splátky rozdělí mezi nezajištěné věřitele ve stanovených poměrech.

<sup>115</sup> Rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci 2 VSOL 66/2009 ze dne 23.4.2009

<sup>116</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 8. 2009, sp. zn. KSHK 45 INS 8999/2009, 3 VSPH 535/2010

<sup>117</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze 2 VSPH 195/2012 ze dne 14.5.2012

## 8.4 Oddlužení manžel

Oddlužení manžel InsZ není v žádném svém ustanovení. V praxi dochází právě u oddlužení manžel k největším nejasnostem. Za dobu účinnosti InsZ judikatura k tomuto problému zaujala různý postoj. Insolvenční soudy v podstatě nejsou oddlužení manžel trestem z právního hlediska.<sup>118</sup>

Nejobvyklejší z právního hlediska úpadku manžel je oddlužení manžel. Insolvenční soud vydá dvě samostatné rozhodnutí o úpadku a o schválení oddlužení. Budou tedy vedle sebe existovat dvě samostatné majetkové podstaty každého z manželů. Věřitel bude uspokojen jen z právního hlediska (majetku) manžela, do jehož insolvenčního řízení se přihlásí. V případě, že se oddluhuje jen jeden z manželů, je možné na majetek druhého z manželů vést výkon rozhodnutí nebo exekuci.

Druhým z právního hlediska úpadku manžel je jejich společné oddlužení prováděné v jediném řízení. Dle usnesení Vrchního soudu v Praze<sup>119</sup> podpis druhého manžela na formuláři pro povolení oddlužení znamená nejenom formální souhlas se zahájením insolvenčního řízení, ale též kvalifikovaný souhlas s tím, aby ve kterém majetek tvořící společné jmění manželů byl využito pro potřeby oddlužení druhého z manželů. Majetková podstata tedy bude totožná. V případě, že se bude oddluhovat jen jeden z manželů, odpovídající část vyplaceného právního hlediska druhého z manželů bude také použita k uspokojení přihlášených věřitelů. Jedním z dalších svých rozhodnutí Vrchní soud v Praze<sup>120</sup> tento svůj přístup ke společnému oddlužení manželů upravil. Manželé, kteří mají majetek a závazky náležející do společného jmění manželů, chtějí svůj úpadek řešit oddlužením, musí oba podat samostatný insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení. Pokud by návrh podal jen jeden z manželů, k oddlužení společného jmění manželů nedojde, i když bude jednomu z manželů přiznáno osvobození od placení zbytku dluhu. V případě manžela, který se nepodrobil oddlužení, budou i nadále uplatnitelné dosavadní závazky tvořící společné jmění manželů, z nichž byl zavázán jen tento manžel nebo společně s manželem oddlužením, a kdy tyto závazky budou, v případě jejich přisudku manželovi dlužníka, vymohitelné z ve kterém majetku náležejícího do jejich trvajících společného jmění manželů.

Obecně lze konstatovat, že se zvykne po et návrh podaných manželi samostatně, avšak požadující spojení v rámci do jednoho společného řízení. Pro dlužníky je to výhodné

<sup>118</sup> Chládek, O.: Osobní bankrot manželů a jeho řešení v soudní judikatuře, Bulletin advokacie 7-8/2011, str. 42

<sup>119</sup> Usnesení Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 669/2009-A-21 z 15.12.2009

<sup>120</sup> Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 3 VSPH 813/2011 ze dne 21.9.2011

přede vším v tom, že ušetří na nákladech placených insolvenčnímu správci. Dlužníci také snáze splní podmínku minimálního 30 % uspokojení svých závazků. Navíc manžel s níže uvedenými příjmy může snáze (díky příjmu druhého manžela) splnit podmínku minimálního 30 % uspokojení svých závazků. Rovněž zde odpadá problém s tím, kdyby věřitel přihlásil stejnou pohledávku do dvou řízení.<sup>121</sup>

Tímto možným způsobem oddlužení manžel je také možné společné oddlužení manželů uplatnit Krajským soudem v Praze.<sup>122</sup> Oddlužení manželů probíhá samostatně, pouze v případě, že příjmy jednoho z manželů nestačí k uspokojení alespoň 30 % pohledávek jeho věřitelů, se bude rozdíl hradit z příjmu druhého manžela. Manželé si tedy budou vzájemně vypomáhat.

Jiný přístup zaujal Krajský soud v Ostravě.<sup>123</sup> Ten na základě usnesení Vrchního soudu v Praze změnil svou rozhodovací praxi, ale názor Vrchního soudu v Praze převzal zčásti. Oddlužení manželů tedy bude nadále probíhat samostatně, k propojení obou řízení dojde jen v soudem stanoveném způsobu rozvrhu splátek. Společné oddlužení manželů se projeví ve společné distribuci mezi nimi splátek nezajištěným věřitelům. Každý z manželů podává návrh na oddlužení samostatně, v návrhu však musí navrhnout společné oddlužení.

Vzhledem k různé rozhodovací praxi jednotlivých soudů je jak pro dlužníky, tak pro věřitele předvídat, jakým způsobem bude oddlužení probíhat.

Jestliže chtějí manželé projít společným oddlužením, musí každý samostatně podat insolvenční návrh spolu s návrhem na povolení oddlužení. V tomto návrhu by měli odkázat na návrh druhého z manželů. Každý z manželů musí splnit podmínky pro oddlužení, vyjma potřebné výše zabavitelného příjmu. Postačí, když manželé dohromady doloží, že za pět let dokážou uspokojit své věřitele alespoň ve výši 30 % jejich pohledávek.

Toto platí pouze v případě, že manželé se chtějí oddlužit prostřednictvím plnění splátkového kalendáře. Pokud jde o způsob zpenění majetkové podstaty, věřitelům odborně ve věci je toho názoru, že v tomto případě dochází k zániku společného jmění manželů a nejprve je nutné provést jeho vypořádání.<sup>124</sup>

Pokud jsou návrhy bez vad, záleží na soudu, zda jsou spojeny ke společnému řízení, nebo je každý návrh projednán samostatně. Ve většině případů asi dojde ke společnému řízení. Na konci oddlužení by mělo dojít k osvobození obou manželů od dluhů. Je otázkou co

<sup>121</sup> Prudilová, Z.: A zase to oddlužení, [www.epravo.cz](http://www.epravo.cz), ze dne 22.2.2013

<sup>122</sup> Rozhodnutí KSPH 40 INS 5210/2010 ze dne 7.7.2010 o zjištění úpadku a povolení oddlužení

<sup>123</sup> Rozhodnutí ve věci sp.zn. KSOS 33 ISN 11987/2010

<sup>124</sup> Babuřková, J.: Oddlužení manželů aneb co v zákoně nenajdete, Bulletin advokacie 4/2012, str. 33

by se stalo, kdyby se manželé v tomto mezidobí rozvedli. Soud by s největší pravděpodobností řízení rozdělil. Vítěle toho z manželů, který má nižší příjmy, by se ale mohli oprávněně cítit poškozeni, ale nejsou uspokojováni druhým z manželů.

Jestliže podá návrh na povolení oddlužení jen jeden z manželů, na konci oddlužení může být osvobozen od zbytku svých neuhrazených dluhů, jeho manžel nikoliv. Na majetek jeho manžela, může být nařízen a veden výkon rozhodnutí nebo exekuce.

## 9. ÚPADKOVÉ DELIKTY

Jak jsem již uvedla v úvodu, úpadkovým deliktem se v souvislosti se svou prací jen okrajově zabývám. Nicméně se jedná o delikty, které jsou součástí insolvenčního práva jako celku a nelze je vynechat.

Úpadkové delikty jsou zařazeny do hlavy V. zvláštní části zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále šTZo), nazvané trestné činy proti majetku. Oproti předcházející právní úpravě byla změna na systematickou stránku trestných činů. Všechny úpadkové trestné činy byly zařazeny do hlavy V zvláštní části TZ. Ke změně došlo také v postihu za jednotlivé úpadkové delikty, který je přísnější, než tomu bylo dříve.

Mezi úpadkové delikty řadíme trestné činy poškození věřitele (§ 222 TZ), zvýhodnění věřitele (§ 223 TZ), zpusobení úpadku (§ 224 TZ), porušení povinnosti v insolvenčním řízení (§ 225 TZ) a pletichy v insolvenčním řízení (§ 226 TZ). Někdy k nim bývá řazen i trestný čin porušení povinnosti uinit pravdivé prohlášení o majetku (§ 227 TZ). Tento trestný čin lze spáchat i mimo insolvenční řízení.

Definice je ustanovení § 128 TZ, které definuje osobu insolvenčního správce pro potřeby trestního řízení. Insolvenčním správcem je mimo jiné i předcházející správce nebo zástupce insolvenčního správce a další, o kterých to TZ stanoví. Je to také osoba, kterou insolvenční správce určil, aby jej zastupovala. Insolvenční správce není zahrnut ve výčtu úředních osob dle ustanovení § 127 TZ, tzn. nemá nepříslušnou ochranu úřední osoby a hlavně, nemůže se na něj nevztahovat přísnější postih z důvodu spáchání trestného činu se znaky tzv. kvalifikované skutkové podstaty.

Insolvenčním řízením se podle TZ rozumí i řízení konkursní a vyrovnávací.

Pachatelem trestného činu poškození věřitele může být dlužník nebo jakákoliv jiná osoba, jehož věřitel byl tímto trestným činem poškozen. Tohoto trestného činu se dopustí ten, kdo zmaří (i částečně) uspokojení svého věřitele stanoveným jednáním. Pro naplnění subjektivní stránky trestného činu se vyžaduje úmyslné zavinění. Trestný čin, který je tímto jednáním zpusoben, musí být nikoli malý (trestný čin dosahující částky nejméně 25.000,- Kč). Dle rozhodnutí Nejvyššího soudu<sup>125</sup> může být věžitelem pachatele osoba fyzická, osoba právnická i stát. Pokud jde o pachatele tohoto trestného činu, tak jím může být dle usnesení stejného soudu, i dlužník právnická osoba. V tomto případě může být pachatelem i mimo jiné i fyzická osoba, která je statutárním orgánem této právnické osoby a v souvislosti s tímto svým postavením činila právní i jiné úkony za právnickou osobu, jimiž alespoň částečně

<sup>125</sup> Rozsudek NS R ze dne 14.7.1999, sp.zn. 4 Tz 107/99

zma ila uspokojení pohledávek v ítel právnické osoby.<sup>126</sup> Co se týká dokonání trestného inu po-kození v ítele, tak i touto otázkou se zabýval Nejvy-í soud. Dosp l k záv ru, fle p edpokladem dokonání trestného inu po-kozování v ítele je okolnost, fle pohledávka v ítele, jejífl uspokojení dluflník ma í, je jífl splatná. Jednání dluflníka zp sobem uvedeným v citovaném ustanovení p ed splatností pohledávky v ítele m fle být jen pokusem tohoto trestného inu, nebo p ípravou.<sup>127</sup>

Trestného inu zvýhodn ní v ítele se m fle dopustit jen dluflník, který je v úpadku. Tohoto trestného inu se dopustí dluflník, který zma í (i áste n ) uspokojení svého v ítele zvýhodn ním jiného v ítele. Také je zde vyfladováno zavin ní úmyslné. Aby se jednalo o trestný in zvýhodn ní v ítele, musí být -koda zp sobená tímto jednáním nikoli malá. Dle judikatury Nejvy-ího soudu spo ívá zvýhodn ní v ítele v tom, fle se mu od dluflníka, který není schopen plnit své závazky, dostalo pln ní neodpovídající zásad pom rného uspokojení, a to na úkor ostatních v ítel téhofl dluflníka. Pln ní, jefl neodpovídá zásad pom rného uspokojení, m fle být za takových okolností v íteli poskytnuto i vzájemným zapo tením objektivn existujících pohledávek.<sup>128</sup> Dále lze za zvýhodn ní v ítele považovat dle Nejvy-ího soudu i jednání podnikatele, který ve stavu, kdy není schopen plnit své splatné závazky, poskytne jednomu z více svých v ítel pln ní v podob zálohové platby za teprve o ekávanou dodávku zboží, k nífl má dojít na základ platné smlouvy. Takový podnikatel je ve vztahu k dodavateli zboží z hlediska povinnosti zaplatit cenu zboží dluflníkem, a to bez ohledu na skute nost, fle z hlediska povinnosti k dodání zboží je jeho v ítelem.<sup>129</sup> Nejvy-í soud se také ve své ínnosti zabýval otázkou vý-e -kody u trestného inu zvýhodn ní v ítele. Dle jeho usnesení -koda jako zákonný znak zvýhod ování v ítele, je rozdíl mezi ástkou, kterou byla uspokojena pohledávka zvýhodn ného v ítele, a ástkou, která by tomuto v íteli náležela p i pom rném a rovnom rném vypo ádání v konkursu, protofle práv tento rozdíl p edstavuje átku, o nífl byli ostatní v ítelé po-kození.<sup>130</sup>

U trestného inu zp sobení úpadku m fle být pachatelem kterýkoliv dluflník, který si stanoveným zp sobem, p ivodí stav úpadku. Z hlediska zavin ní se vyfladuje bu úmysl, nebo hrubá nedbalost. Trestný in zp sobení úpadku p ede-ly trestní zákoník neznal. D íve se mohl dluflník dopustit trestného inu p edlufení. Základní skutková podstata trestného inu p edlufení podle nepodmi ovala trestní odpov dnost vznikem -kody v ur íté vý-i. Zp sobení

<sup>126</sup> Usnesení Nejvy-ího soudu NS R ze dne 26. 4. 2007, sp. zn. 5 Tdo 440/2007

<sup>127</sup> Usnesení Nejvy-ího soudu NS R ze dne 26. 4. 2007, sp. zn. 5 Tdo 440/2007

<sup>128</sup> Usnesení Nejvy-ího soudu NS R ze dne 10. 3. 2004, sp. zn. 8 Tdo 242/2004

<sup>129</sup> Rozsudek Nevvy-ího soudu NS R ze dne 28. 5. 1998, sp. zn. 3 Tz 53/98

<sup>130</sup> Usnesení Nejvy-ího soudu NS R ze dne 10. 3. 2004, sp.zn. 8 Tdo 242/2004

–kody, konkrétně –kody značné nebo –kody velkého rozsahu, bylo znakem afl kvalifikovaných skutkových podstat. Třída jako zákonný znak kvalifikované skutkové podstaty trestného inu p edlužení p edstavovala rozdíl mezi vý–í p vodního p edlužení existujícího k okamfiku p ijetí nového závazku nebo z ízení zástavy a kone nou vý–í p edlužení zp sobeného nov p ijatými závazky nebo z ízením zástavy. Znakem základní skutkové podstaty tohoto trestného inu bylo totiž p edlužení, tj. stav, kdy pasiva dlužníka p evy–ují jeho aktiva, takže je–t p edtím, než do–lo k p ijetí nového závazku i ke z ízení zástavy, jifl musely existovat takové závazky dlužníka, které nebyly kryty jeho stávajícím majetkem.<sup>131</sup>

Pachatelem trestného inu poru–ení povinnosti v insolvenčním ízení m fl být kařdý, kdo ma í nebo zt fluje výkon funkce insolvenčního správce a tím ohroží ú el insolvenčního ízení. Pro naplnění subjektivní stránky trestného inu se vyřaduje úmyslné zavinění.

U trestného inu pletichy v insolvenčním ízení m fl být pachatelem pouze v ítel. Tohoto trestného inu se dopustí tím, fl v souvislosti s hlasováním v ítel v insolvenčním ízení si nap . p ijme (nebo naopak poskytne) v rozporu se zásadami insolvenčního ízení majetkový nebo jiný prosp ch. Vyřadováno je úmyslné zavinění.

Kdo v ízení p ed soudem nebo jiným orgánem ve ejné moci odmítne splnit zákonnou povinnost u ínit prohlá–ení o svém majetku nebo o majetku právnické osoby, za kterou je oprávněn jednat, nebo se takové povinnosti vyhýbá nebo v takovém prohlá–ení uvede nepravdivé nebo hrub zkreslené údaje, se dopustí trestného inu poru–ení povinnosti u ínit pravdivé prohlá–ení o majetku. Vyřadováno je také úmyslné zavinění.

V praxi se s úpadkovými trestnými iny nesetkáváme p íli–asto. V pr b hu insolvenčního ízení mohou být páhány také jiné trestné iny, nap . zkreslování údaj o stavu hospodaení a jm ní dle ustanovení § 254 TZ, poru–ení povinnosti p í správ cizího majetku podle ustanovení § 220 TZ nebo poru–ení povinnosti p í správ cizího majetku z nedbalosti podle ustanovení § 221 TZ.<sup>132</sup>

---

<sup>131</sup> Usnesení Nejvyššího soudu NS R ze dne 26.9.2007, sp.zn. 5 Tdo 806/2007

<sup>132</sup> Berger, P.: Úpadkové delikty, Buletin advokacie 9/2012, str. 50

## ZÁV R

Bezespou celé insolven ní ízení je koncipováno a v praxi vedeno kv li pohledávkám v ítel . V ítel je hlavní osobou v insolven ním ízení. Hlavním cílem InsZ je dosažení rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení v ítel . Insolven ní ízení slouží k ochran práv v ítel dlužníka, jenž se ocitne v úpadku.

Nové pojetí úpadku v eském právním ádu si kladlo za cíl mimo jiné posílit práva v ítel . A skute n v celém insolven ním ízení došlo k posílení práv v ítel . Sou asn v ak InsZ stanovil p ísn jí požadavky na spln ní formálních náležitostí ádným a v asným zp sobem. V ítel musí v první ad znát svá práva a musí v d t, jakým zp sobem je m fle uplatnit. Obecn se v ítel dostává do složit jí situace, musí zvládnout orientaci v pom rn obsáhlém a podrobném InsZ.

V ítelé se zapojují do insolven ního ízení jifl od samého po átku. Pokud cht jí v ítelé naplnit ú el InsZ a dosáhnout maximálního uspokojení svých pohledávek, musí se na insolven ním ízení aktivn podílet. Velmi d ležitý je jejich p ímý vliv na zp sob e ní dlužníkova úpadku. V ítelé si mohou vybrat osobu insolven ního správce, mají možnost nahlíftet do ú etnictví dlužníka nebo da ové evidence a také mají možnost nahlíftet do dlužníkových písemností ve stejném rozsahu jako insolven ní správce.

Jak jsem jifl n kolikrát uvedla, v ítel by m l být bezespou aktivní, a to jifl p ed samotným zahájením insolven ního ízení. V ítel by m l mít dob e rozmyšlenou strategii. Strategii, kterou bude uplat ovat p ed zahájením insolven ního ízení a také strategii pro samotné insolven ní ízení. Jednou z nejd ležitých a nejv tších zm n v insolven ním ízení oproti ZKV je p ístup k informacím. V ítelé by m li pravideln provád t monitoring, tzn. sledovat insolven ní rejst ík, jestli v n m není veden práv jejich dlužník. V ítelé mají možnost zjistit z insolven ního rejst íku ádu d ležitých informací, podle kterých si mohou vytvo it správnou strategii pro dosažení co možná nejvyššího uspokojení své pohledávky. V ítel z insolven ního rejst íku zjistí nap . seznam ostatních v ítel , jejich p íhlá-ené pohledávky, lh tu, ve které musí svou pohledávku p íhlásit a také soupis majetkové podstaty. Na základ t chto d ležitých informací si vytvo í analýzu a zjistí, zda má v bec smysl být aktivní v insolven ním ízení. Rozhodnutí o aktivní nebo pasivní ú asti v ítele v insolven ním ízení pat í mezi nejd ležitými rozhodnutími v ítele. V ítel by m l zváftit, jestli jeho aktivní ú ast v insolven ním ízení je vhodná. P i této analýze by m l p íhlédnout zejména k dalším náklad m a ztrát ásu. Rozhodnutí v ítele by m lo vyplývat z toho, zda

svou aktivní činností v insolvenčním řízení zvýší pravděpodobnost svého uspokojení své pohledávky. Věřitel pak vykonává činnost i ve prospěch ostatních pasivních věřitelů v insolvenčním řízení.

Jestliže má věřitel poznatky o tom, že se dlužník ocitl v úpadku a má několik známých věřitelů, měl by vás jednat. Pokud dlužník nepodá sám insolvenční návrh, musí jej co nejdříve podat věřitel. Jedinou obranou věřitele před vyvedením majetku ze společnosti je, že sám podá insolvenční návrh v době, kdy má dlužník ještě majetek. Na druhou stranu musí být věřitelský insolvenční návrh důvodný. V případě, že není, vystavuje se věřitel postihu. Do InsZ byl promítnut požadavek věřitelské odpovědnosti. Insolvenční soud může nově uložít věřiteli, který podal nedůvodný insolvenční návrh, pokutu až do výše 50.000,- Kč. Navíc se věřitel vystavuje riziku placení náhrady škody nebo jiné újmy osob, které tato škoda nebo újma vznikla zahájením insolvenčního řízení nebo opatřeními přijatými v jeho průběhu. Věřitelé podávající nedůvodné insolvenční návrhy se také vystavují trestní odpovědnosti za své protiprávní jednání.

Věřitel, který není insolvenčním návrhovatelem, musí svou pohledávku vás a řádně přihlásit do insolvenčního řízení. V přihláškách pohledávek se často vyskytují chyby. Důvodem je jednak nedokonalý formulář, ale často nedostatečné znalosti insolvenčních návrhůvatele nebo jejich zástupců. Přihláška pohledávky musí obsahovat stejná tvrzení a důkazy jako žaloba. Věřitel by tedy přihláše pohledávky měl vnovat stejnou pozornost jako žalobě. Často se stává, že věřitel svou pohledávku nepřihlásí vás. Lhůta pro přihlášení pohledávky je propadlá. Věřitel by tedy měl sledovat, zda se jeho dlužník neobjevil v insolvenčním rejstříku.

Věřitel by měl být také pečlivý, co se týče výše přihlášené pohledávky. Věřitel musí do insolvenčního řízení přihlásit skutečnou výši své pohledávky. Pokud bude pohledávka nadhodnocená, pak se k přihlášené pohledávce nebude přihlížet ani v rozsahu, ve kterém byla zjištěna a insolvenční soud na návrh insolvenčního správce může navíc uložít věřiteli, aby ve prospěch majetkové podstaty zaplatil částku, kterou určí, nejvýše však částku, o kterou přihlášená pohledávka převyšovala rozsah, ve kterém byla zjištěna (tedy rozdíl mezi přihlášenou a skutečně zjištěnou výší pohledávky). Obdobně se postupuje při nadhodnocení zjištěné. Zde je třeba poznamenat, že před novelou InsZ bylo toto ustanovení k věřitelům ještě tvrdší. Změna právní úpravy se projevila jednoznačně ve prospěch věřitelů. Insolvenční soud může uvážit, zda vůbec sankci vůči věřiteli použít a také využít svého moderačního práva.

Z pohledu věřitele má významný vliv konání přezkumného jednání. Před dnem konání přezkumného jednání si může věřitel zjistit adresu pro předložení informací.

Může nahlédnout u insolvenčního správce do seznamu přihlášených pohledávek nebo si zjistit podstatné informace ze soupisu majetkové podstaty. Na přízkumném jednání dojde k přízkoumání přihlášených pohledávek. Cílem každého věřitele je samozřejmě to, aby jeho pohledávka byla zjištěna. Ústavní soud vrátil věřitelům možnost popírat pohledávky ostatních věřitelů. Věřiteli se vyplatí prověřit důvodnost pohledávek ostatních věřitelů. Pokud jsou nedůvodné, mohou zkrátit uspokojení jeho pohledávky. Když tuto pohledávku nepopře insolvenční správce, měl by to udělat sám věřitel.

Po zahájení insolvenčního řízení je individuální uspokojení věřitele v rozporu se zásadami InsZ. Pro postavení věřitele v insolvenčním řízení má tedy zásadní význam jeho členství ve věřitelských orgánech. Postavení věřitelských orgánů je oproti předchozí právní úpravě posíleno, a to jak vůči insolvenčnímu správci, tak i vůči insolvenčnímu soudu. Věřitelé mají právo se vyjadřovat ke všem důležitým otázkám. Jedním z nejdůležitějších práv věřitelských orgánů vůči insolvenčnímu správci je právo provést jeho změny.

Postavení věřitelů se liší podle způsobu řešení dlužnickova úpadku.

U způsobu řešení úpadku konkursem došlo k posílení pozice věřitelů v etapách zpeněňování majetkové podstaty a také ve fázi nakládání s výsledkem zpeněňování. O způsobu zpeněňování majetkové podstaty rozhoduje se souhlasem věřitelského výboru insolvenčního správce. Insolvenční správce je také například vázán pokyny zjištěného věřitele při zpeněňování hodnoty, která slouží k zjištění pohledávky. O tom, jak probíhá zpeněňování majetkové podstaty, podává insolvenční správce zprávy soudu a také věřitelskému výboru.

Pro postavení věřitelů v reorganizaci je charakteristické, že při tomto způsobu řešení úpadku mají věřitelé nejvíce oprávnění. Věřitelé mají vliv na realizaci reorganizačního plánu. Dlužník může činit právní úkony, které mají zásadní význam z hlediska nakládání s majetkovou podstatou, jen se souhlasem věřitelského výboru.

V případě způsobu řešení úpadku oddlužením je pro věřitele důležité, že po povolení oddlužení zůstává zachována dispoziční oprávnění k majetku v majetkové podstatě a po skončení oddlužení je dlužník osvobozen od placení pohledávek, které byly zahrnuty do oddlužení v rozsahu, v němž nebyly uspokojeny. Věřitelé mohou v rámci oddlužení kontrolovat plnění povinností dlužníka.

Klíčovým subjektem insolvenčního řízení je zjištěný věřitel, který disponuje řadou oprávnění oproti šobýejnému věřiteli. Pro věřitele je tedy v insolvenčním řízení obecně nejdůležitější, aby jeho pohledávka byla zjištěna. Zjištěný věřitel (stejně jako velký nezjištěný věřitel) může rozhodujícím způsobem ovlivnit způsob řešení úpadku dlužníka. V insolvenčním řízení je důležité, aby si věřitel zvolil správnou taktiku. Zjištěný věřitel bude

mít v t-inou zájem na tom, aby byl úpadek dlužníka e-en konkursem. Konkursem totiž dosáhne rychlejšího uspokojení své pohledávky zpen ěním zaji-t ní. Naopak nezaji-t ný v ítel m ě mít zájem na reorganizaci, jestliže je celý majetek dlužníka zaji-t n. V reorganizaci m ě být uspokojena alespo část jeho pohledávky.

V praxi dochází asto k tomu, ě v ítel není v insolven ním ízení uspokojen v bec nebo jen áste n . Jedná se nap . o p ípady, kdy dlužník na sebe v as nepodá insolven ní návrh. V ítel by m l v d t, ě statutární zástupci dlužníka odpovídají v íteli za -kodu, pokud nepodají v as insolven ní návrh. V ítel je tedy m ě zafalovat o nezaplacenou část jeho pohledávky.

Z vý-e uvedeného je z ejmé, do-lo k posílení pozice v ítel v insolven ním ízení. Na druhé stran ě byla v ítel m uložena vy-í míra odpovědnosti. InsZ poskytuje v ítel m celou adu mofností, jak ovlivnit insolven ní ízení ve sv j prosp ch. Uspokojení v ítele také samoz ejm závisí na postoji dlužníka k insolven nímu ízení. Postavení v ítel bylo v-ak nepochybn posíleno oproti ZKV.

## SEZNAM ZKRATEK

InsZ	zákon . 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)
ZKV	zákon . 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání
Nařízení	Nařízení Rady (ES) . 1346/2000 z 29.5.2000 o insolvenčním řízení
OS	zákon . 99/1963 Sb., občanský soudní řád
TZ	zákon . 40/2009 Sb., trestní zákoník
ObchZ	zákon . 513/1991 Sb., obchodní zákoník
OZ	zákon . 40/1964 Sb., občanský zákoník
.z.	řádkový zákoník

# POUŽITÁ LITERATURA A PRAMENY

## Odborné publikace

Winterová, A. a kolektiv: Civilní právo procesní, Praha, Linde Praha, 2011

Richter, T.: Insolvenční právo, Praha, ASPI, Wolters Kluwer, 2008

Maršková, J.: Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele, Linde Praha, 2011

Schelle, K., Frýdek, M.: Vývoj konkursního práva, Ostrava, Key Publishing, 2010

Kotoučková, J. a kolektiv: Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) s komentářem, C.H.Beck, Praha, 2011

Kuřera, F.: Sběrka insolvenční judikatury, C. H. Beck, Praha, 2012

Hostinský, J.: Věřitel v českém a evropském insolvenčním právu, Ostrava, Key Publishing, 2009

Zelenka, J. a kolektiv: Insolvenční zákon s poznámkové vydání s doprovodnou zprávou, Linde, Praha, 2010

Schelleová, I.: Základy insolvenčního práva, Ostrava, Key Publishing, 2008

## Odborné články

Pohl, T.: Základní principy nové právní úpravy řešení úpadku v České republice, Bulletin advokacie 11/ 2007

Bloháček, A.: Evropské insolvenční právo, Bulletin advokacie 11/2007

Fiiflavský, M.: Soumrak restrukturalizace, úsvit reorganizace?, Bulletin advokacie, 6/2010

Pohl, T.: Odpovídnost za škodu podle insolvenčního zákona, Bulletin advokacie 7-8/2010

Bílková, E., Strnad, P.: Neúspěšná reorganizace a její dopad na pohledávky věřitelů, Právní rozhledy 2/2011

Chálek, O.: Osobní bankrot manžela a jeho řešení v soudní judikatuře, Bulletin advokacie 7-8/2011

Fiiflavský, M.: Odpovídnost manažera za opožděné podání insolvenčního návrhu po 1.lednu 2012, Bulletin advokacie 11/2011

Sigmund, A.: Přihlášování pohledávek do insolvence doma i v zahraničí, Bulletin advokacie 12/2011

Fiiflavský, M.: Protržení firemního závoje - odpovědnost společnosti za protahování krizové situace a opožděné podání insolvenčního návrhu, Bulletin advokacie 1-2/2012

Chálek, O.: Odvrácení úpadku platebně neschopného dlužníka po podání insolvenčního návrhu, Bulletin advokacie, 1-2/2012

Babušková, J.: Oddlužení manžela - o aneb co v zákoně nenajdete, Bulletin advokacie 4/2012

Sigmund, A.: Zpenění zástavy v insolvenční - více otázek než odpovědí, Bulletin advokacie 6/2012

Sigmund, A.: Pohledávky v úpadek, Bulletin advokacie 9/2012

Liška, M.: Konkurs a nedostatek majetku dlužníka, Bulletin advokacie 9/2012

Fišflavský, M.: řízený konkurs a reorganizace jako proaktivní řešení úpadku podniku, Bulletin advokacie 9/2012

Chálek, O.: Úpadek a jeho osvědčení, Bulletin advokacie 9/2012

Orbesová, B.: V úpadek z pohledu jejich rozhodovací působnosti v insolvenčním řízení, Bulletin advokacie 9/2012

Horová, H., Somol, K.: Postavení zajištěných věřitelů v insolvenčním řízení, Bulletin advokacie 9/2012

Krhut, R.: Poctivý zájem v oddlužení, Bulletin advokacie 9/2012

Berger, P.: Úpadkové delikty, Bulletin advokacie 9/2012

Kaplan, D., Těra, M.: Několik poznámek k oddlužení z hlediska zajištěného věřitele, [www.epravo.cz](http://www.epravo.cz), 2/2012

Vlková, J.: Náhrada škody vzniklé porušením povinnosti podat insolvenční návrh, [www.epravo.cz](http://www.epravo.cz)

Prudilová, Z.: A zase to oddlužení, [www.epravo.cz](http://www.epravo.cz), ze dne 22.2.2013

## Judikatura

Nález Ústavního soudu Pl. ÚS 14/10 ze dne 1.7.2010

Stanovisko Nejvyššího soudu NS Cpjn 19/98 ze dne 17.6.1998

Rozhodnutí Nejvyššího soudu 29 Odo 257/2002 ze dne 4.5.2004

Rozhodnutí Nejvyššího soudu 29 NS R 3/2008 ze dne 21.8.2008

Rozhodnutí Nejvyššího soudu 29 NS R 7/2008 ze dne 26.2.2009

Usnesení Nejvyššího soudu 29 NS R 3/2009 ze dne 21.4.2009

Rozsudek Nejvyššího soudu 29 Cdo 4824/2007 ze dne 29.10.2009

Rozhodnutí Nejvyššího soudu 29 Cdo 3582/2010 ze dne 20.1.2010

Usnesení Nejvyššího soudu 29 NSCR 3/2010 ze dne 29.4.2010

Rozhodnutí Nejvyššího soudu 29 NS R 22/2009 ze dne 20.5.2010

Rozhodnutí Nejvyššího soudu 29 NS R 2/2010 ze dne 26.10.2010

Rozhodnutí Nejvyššího soudu 29 Cdo 3509/2010 ze dne 24.11.2010

Usnesení Nejvyššího soudu 29 NSCR 14/2011 ze dne 21.12.2011

Usnesení Nejvyššího soudu 29 NS R 38/2010 ze dne 1.3.2012

Rozhodnutí Nejvyššího soudu v Praze 29 NS R 20/2012 ze dne 28.3.2012

Rozhodnutí Nejvyššího soudu 29 NS R 32/2011 ze dne 28.3.2012

Rozsudek Nejvyššího soudu 29 Cdo 4968/2009 ze dne 11.4.2012

Rozsudek Nejvyššího soudu NS R ze dne 14.7.1999, sp.zn. 4 Tz 107/99

Usnesení Nejvyššího soudu NS R ze dne 26. 4. 2007, sp. zn. 5 Tdo 440/2007

Usnesení Nejvyššího soudu NS R ze dne 26. 4. 2007, sp. zn. 5 Tdo 440/2007

Usnesení Nejvyššího soudu NS R ze dne 10. 3. 2004, sp. zn. 8 Tdo 242/2004

Rozsudek Nejvyššího soudu NS R ze dne 28. 5. 1998, sp. zn. 3 Tz 53/98

Usnesení Nejvyššího soudu NS R ze dne 10. 3. 2004, sp.zn. 8 Tdo 242/2004

Usnesení Nejvyššího soudu NS R ze dne 26.9.2007, sp.zn. 5 Tdo 806/2007

Usnesení Vrchního soudu v Praze 2 VSPH 207/2008-B ze dne 13.1.2008

Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 8/2008-P ze dne 29.4.2008

Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 94/2008-P ze dne 15.7.2008

Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 2 VSPH 5/2009-P10-9 ze dne 23.1.2009

Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 190/2009 ze dne 20.5.2009  
Usnesení Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 364/2009 ze dne 15.7.2009  
Usnesení Vrchního soudu v Praze 3 VSPH 535/2010 ze dne 24. 8. 2009  
Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 2 VSPH 594/2009 ze dne 20.10.2009  
Usnesení Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 701/2009 ze dne 2.12.2009  
Usnesení Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 669/2009-A-21 ze dne 15.12.2009  
Usnesení Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 771/2009 ze dne 19.1.2010  
Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 55/2010 ze dne 1.2.2010  
Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 404/2010 ze dne 26.5.2010  
Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 857/2010 ze dne 12.11.2010  
Usnesení Vrchního soudu v Praze VSPH 1247/2010 ze dne 24.2.2011  
Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 2 VSPH 313/2011-A-156 ze dne 29.4.2011  
Usnesení Vrchního soudu v Praze 2 VSPH 527/2011 ze dne 3.6.2011  
Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 3 VSPH 813/2011 ze dne 21.9.2011  
Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 194/2012-B-36 ze dne 12.3.2012  
Usnesení Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 29/2012 ze dne 15.3.2012  
Usnesení Vrchního soudu v Praze 2 VSPH 195/2012 ze dne 14.5.2012  
Usnesení Vrchního soudu v Praze 1 VSPH 646/2012 ze dne 21.5.2012

Rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci VSOL 181/2008-A-14 ze dne 18.12.2008  
Rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci 2 VSOL 66/2009 ze dne 23.4.2009  
Rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci 2 VSOL 117/2009 ze dne 30.4.2009  
Rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci 2 VSOL 148/2009-A-12 ze dne 23.6.2009  
Rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci 2 VSOL 505/2010 ze dne 28.2.2011

Rozhodnutí KSPH 40 INS 5210/2010 ze dne 7.7.2010 o zjištění úpadku a povolení oddlužení  
Rozhodnutí ve věci sp.zn. KSOS 33 ISN 11987/2010

## **Ostatní prameny**

<http://insolvencni-zakon.justice.cz/>

<http://www.epravo.cz/>

<http://www.konkursni-noviny.cz/>

<http://www.beck-online.cz/>

<http://www.concourt.cz/>

<http://www.nsoud.cz/>

<http://www.psp.cz/>

# P ÍLOHA 1

## Zahájená insolven ní ízení v letech 2008-2012

Rok 2008	5 215
Rok 2009	9 383
Rok 2010	16 094
Rok 2011	24 448
Rok 2012	32 649

Zdroj: [www.insolvencni-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/statistiky.html](http://www.insolvencni-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/statistiky.html)

## P ÍLOHA 2

### Insolven ní ízení v letech 2010, 2011 a 2012

	2010	2011	2012
Dlužnické insolven ní návrhy	13 616	21 549	29 582
(z toho spojené s návrhem na povolení oddlužení)	9 976	17 933	25 737
V ítecké insolven ní návrhy	2 439	2 822	3 022
Insolven ní návrhy celkem	16 101	24 466	32 656
Zahájená insolven ní ízení	16 094	24 448	32 649
Povolená moratoria	9	6	4
Rozhodnutí o úpadku	8 004	14 118	20 700
Zamítnutí, odmítnutí návrhu, zastavení ízení	8 687	10 343	11 820
Schválená oddlužení	4 666	9 421	14 705
Povolení reorganizace	19	17	14
Prohlá-ené konkursy	2 204	2 671	3 172
Zru-ení schváleného oddlužení	56	109	211

Zdroj: [www.insolvencni-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/statistiky.html](http://www.insolvencni-zakon.justice.cz/expertni-skupina-s22/statistiky.html)

## P ÍLOHA 3

### Vy ízování v cí konkursu a vyrovnání v R v letech 1992 aíl 2003

#### Konkursy a vyrovnání (souhrnná ísla)

	nápad	vy ízeno	nevy ízeno * )	prohlá-eno konkurs
Rok 1992	353	123	234	1
Rok 1993	1105	418	929	66
Rok 1994	1826	921	1864	294
Rok 1995	2400	1117	3179	727
Rok 1996	2996	1716	4575	808
Rok 1997	3311	2047	6027	1251
Rok 1998	4306	2418	8087	2022
Rok 1999	4339	2964	9706	2000
Rok 2000	4650	4087	10560	2491
Rok 2001	4036	4539	10387	2473
Rok 2002	4002	4229	10217	2155
Rok 2003	3918	4639	9744	1728

\*) Jako nevy ízené jsou v této rubrice vykázány jak p ípady, kdy o návrhu na zahájení ízení dosud nebylo rozhodnuto, tak p ípady, kdy jííl byl prohlá-en konkurs na majetek dluvníka, av-ak konkursní ízení dosud nebylo ukon-eno.

### Vy ízování v cí vyrovnání v R v letech 1998 aíl 2003

	nápad návrh na vyrovnání	vy ízeno	nevy ízeno
Rok 1998	17	21	12
Rok 1999	17	21	10
Rok 2000	32	20	23
Rok 2001	20	32	17
Rok 2002	17	24	13
Rok 2003	27	24	20

# RESUMÉ

The subject of thesis is "Status of Creditors in Insolvency Proceedings". The purpose of the thesis is to examine status of creditors in exercise of claim in insolvency proceedings and in the control of procedure. The aim of thesis is to ascertain whether the existing status of creditors in insolvency proceedings is efficient and sufficient. The most important aim is comparison last legal regulation with new legal regulation status of creditors in insolvency proceedings. New legal regulation is edited mainly The Act No. 182/2006 Coll., The Insolvency Act.

The thesis is divided into nine chapters. Each chapter is also divided into particular subchapters. The first chapter is dedicated to a general introduction to the insolvency law. Chapter number one defines insolvency law, insolvency proceedings and creditors. Chapter number two ascertains history of insolvency law. Chapter number three contains the participation of creditors. There is a definition bankruptcy and types of bankruptcy further in the text. Subchapters 3.3 and 3.4 defines insolvency petition, which comes from debtors or creditors. Subchapter 3.5 subscribes requisites application claims. Subchapter 3.8 contains ways of averting bankruptcy, for example moratorium. There are creditors bodies in chapter number four. Main creditors bodies are Meeting of creditors and Creditors committee. These bodies have got a strong power and affects insolvency proceedings. Chapter number five tells us about bankruptcy decision and reviewed hearing. Each claim must be reviewed in reviewed hearing. Chapter number six, seven and eight subscribe each separately ways of resolving bankruptcy. These ways are bankruptcy, reorganization and discharge from debts. Status of creditors is different from each way of resolving bankruptcy. Last chapter number nine contains insolvency offences.

There is a summary at the end of thesis. There are the main problems of status of creditors in insolvency proceedings described. There are comparison ways of resolving bankruptcy in terms the status of creditors.

In my opinion the status of creditors in insolvency proceedings is now stronger then it had been according the last legal regulation.

## ABSTRAKT

Tématem mé rigorózní práce je postavení v ítel v insolven ním ízení. Cílem práce je podat ucelený výklad o právech a povinnostech v ítel v insolven ním ízení. Jedním z hlavních cíl práce je srovnání d ív j-í právní úpravy s novou právní úpravou postavení v ítel v insolven ním ízení. Nová právní úprava insolven ního ízení je upravena p edev-ím zákonem . 182/2006 Sb., o úpadku a zp sobech jeho e-ení (insolven ní zákon).

Práce je rozd lena do devíti kapitol. Jednotlivé kapitoly se d lí na dal-í podkapitoly. První dv kapitoly jsou v novány obecnému uvedení do problematiky insolven ního práva a historickému p ehledu vývoje úpadkového práva, v etn d vod nahrazení p edchozího zákona novým insolven ním zákonem. Kapitola t etí popisuje rozd lení v ítel . Dále je v této kapitole definován úpadek a jednotlivé typy úpadku. Podkapitola 3.3 a 3.4 popisuje insolven ní návrh, podávaný bu dluhníkem, nebo v ítelem. Podkapitola 3.5 popisuje náleflitostí p íhlá-ky pohledávky. Podkapitola 3.8 se zabývá mořnostmi odvrácení úpadku, nap . moratoriem. Kapitola ty i se v nuje v ítelským orgán m. Hlavními v ítelskými orgány jsou sch ze v ítel a v ítelský výbor. Tyto v ítelské orgány významn ovliv ují insolven ní ízení. Kapitola p t se zabývá rozhodnutím o úpadku a p ezkumným jednáním. Kapitoly -est, sedm a osm popisují jednotlivé zp soby e-ení úpadku. Tyto zp soby jsou konkurs, reorganizace a oddluření. Postavení v ítel se lí-í podle jednotlivého zp sobu e-ení úpadku. Poslední devátá kapitola se zabývá úpadkovými delikty.

## **ABSTRACT**

The theme of the rigorous thesis is The Status of Creditors in insolvency proceedings. The aim of the thesis is to provide comprehensive analysis creditor's rights and duties during insolvency proceedings. The most important aim is comparison last legal regulation with new legal regulation status of creditors in insolvency proceedings. The legal regulation is edited mainly The Act No. 182/2006 Coll., The Insolvency Act.

The thesis is divided into nine chapters. Each chapter is also divided into particular subchapters. The first two chapters are dedicated to a general introduction to the insolvency law and historical development of insolvency law, including the reasons of redefinition the last law by the new Insolvency Act. Chapter number three contains the participation of creditors. There is a definition bankruptcy and types of bankruptcy further in the text. Subchapters 3.3 and 3.4 defines insolvency petition, which comes from debtors or creditors. Subchapter 3.5 subscribe requisites application claims. Subchapter 3.8 contains the ways of avert bankruptcy, for example moratorium. There are creditors bodies in chapter number four. Main creditors bodies are Meeting of creditors and Creditors committee. These bodies seriously affect insolvency proceedings. Chapter number five tells us about bankruptcy decision and reviewed hearing. Chapter number six, seven and eight subscribe each separately the ways of resolving bankruptcy. These ways are bankruptcy, reorganization and discharge from debts. Status of creditors is different from each way of resolving bankruptcy. Last chapter number nine contains insolvency offences.

## **KLÍČOVÁ SLOVA/ KEY WORDS**

Postavení věřitelů v insolvenčním řízení / Status of creditors in insolvency proceedings

Věřitel / Creditor

Insolvenční řízení / Insolvency proceedings